

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI NAUKOWO-BADAWCZEJ
INSTYTUTU STUDIÓW POLITYCZNYCH POLSKIEJ AKADEMII NAUK W
2006 ROKU**

Warszawa, luty 2007 rok

SPIS TREŚCI

[Wprowadzenie](#)

[Opis prac badawczych i wyników badań](#)

[Skład Rady Naukowej ISP PAN](#)

[Zakłady/Pracownie i Zespoły](#)

[Wykaz publikacji:](#)

Zestawienie łączne, czasopisma i wydawnictwa ciągłe

Wykaz publikacji recenzowanych w czasopismach

Wydawnictwa własne Instytutu Studiów Politycznych PAN

Wykaz monografii naukowych i podręczników akademickich autorstwa,
współautorstwa i pod redakcją pracowników placówki

Raporty, recenzje

[Realizowane projekty badawcze](#)

[Kształcenie \(rozwój\) kadr naukowych](#)

[Upowszechnianie i promocja osiągnięć naukowych:](#)

1. Organizacja i współorganizacja konferencji i sympozjów

2. Partnerstwo instytucjonalne

3. Konwersatoria i seminaria otwarte

4. Referaty wygłoszone na konferencjach i zjazdach w kraju

5. Referaty wygłoszone na konferencjach i zjazdach za granicą

[Ekspertyzy i opinie naukowe](#)

[Nagrody i wyróżnienia](#)

[Współpraca naukowa z zagranicą:](#)

Informacja o zakresie i wynikach współpracy

1. Wykaz instytucji, z którymi ISP PAN współpracuje w oparciu o umowy
2. Zagraniczne instytucje naukowe, z którymi placówka współpracuje w sposób

ciągły bez zawartego porozumienia

3. Wykaz instytucji, z którymi ISP PAN ma podpisane umowy

4. Wyjazdy badawcze i szkoleniowe pracowników Instytutu

5. Goście i stażyści zagraniczni w Instytucie

6. Tematy realizowane we współpracy z zagranicą

7. Uzyskane rezultaty współpracy

Ocena merytoryczna i wnioski.

[Inne formy aktywności merytorycznej pracowników ISP PAN:](#)

Wykłady, odczyty i in. w kraju i za granicą (nie związane z wyjazdami na konferencje)

Udział pracowników w redagowaniu czasopism

Członkostwo organizacji naukowych, rad naukowych w kraju i za granicą

Działalność dydaktyczna

[Działalność biblioteki naukowej](#)

[ANEKS](#)

WPROWADZENIE

Spis treści

W roku 2006 ogłoszona została długo oczekiwana ocena parametryczna, która wyznaczyć miała miejsce Instytutu w środowisku naukowym Polski. Ocena ta wypadła dla ISP PAN bardzo korzystnie. Wśród 52 Instytutów prowadzących badania w dziedzinie humanistyki, które uzyskały kategorię pierwszą, znaleźliśmy się na dziewiątym miejscu. Ten wynik odzwierciedla wysoką jakość osiągnięć naukowych pracowników ISP PAN.

Potwierdzeniem wysokiej oceny kompetencji naszych badaczy jest zaproszenie naszego Instytutu do uczestnictwa w sieci naukowej koordynowanej przez Instytut Filozofii i Socjologii PAN, utworzonej dla realizacji projektu pt.: „Rozpad i nowy porządek. Społeczeństwo - naród - kultura w okresie wielkiej zmiany”. Sieć rozpoczęła swoje prace w październiku 2006 roku.

Międzyinstytutową sieć naukową współtworzą: Instytut Filozofii i Socjologii, Instytut Historii, Instytut Psychologii, Instytut Badań Literackich i ISP PAN. Nasz Instytut włączył się w realizację pięciu spośród sześciu zadań wiodących sieci.

W 2006 roku we współpracę zaangażowanych było 14 pracowników ISP PAN, którzy uczestniczyli w pracach badawczych w ramach 8 zadań cząstkowych dotyczących następujących problemów: segmentacja stylów życia i wzorców konsumpcji; reprezentatywność i oligarchizacja głównych aktorów dialogu społecznego; nierówności edukacyjne; profesjonalizacja inteligencji; elity polityczne i samorządowe jako nowy segment struktury społecznej; rekrutacja działaczy trzeciego sektora; partycypacja obywatelska w życiu publicznym oraz przemiany kultury historycznej a kształtowanie tożsamości zbiorowej.^[1]

*

Instytut włączył się również w realizację zadań badawczych administrowanych przez Instytut Polityki Społecznej UW we współpracy z europejską Fundacją Fundusz Współpracy w ramach programu Partnerstwa na rzecz Rozwoju. Projekt „TU JEST PRACA” skupił się, m.in. na reprezentatywnym badaniu stowarzyszeń, fundacji i innych organizacji społecznych, a także spółdzielni, klubów integracji społecznej, towarzystw ubezpieczeń społecznych, klubów pracy, zakładów aktywności zawodowej, jakościowym badaniu dobrych praktyk gospodarki społecznej, związków zawodowych czy potencjału ekonomicznego, społecznego i roli związków zawodowych w przeciwdziałaniu bezrobociu i wykluczeniu społecznemu.

*

Ciekawą inicjatywą, otwartą na środowiska pozanaukowe, była podpisana umowa między ISP PAN i Ośrodkiem „Karta” oraz Domem Spotkań z Historią o zorganizowaniu społecznego seminarium doktorskiego poświęconego dziejom Kresów Wschodnich Rzeczypospolitej w XIX i XX wieku oraz historii imperium sowieckiego w latach 1917-1991. Seminarium wychodzi naprzeciw zapotrzebowaniu na

poszerzanie wiedzy historycznej w sposób usystematyzowany, z zastosowaniem metod naukowych, wśród osób aktywnie działających w swoim środowisku społecznym.

Konferencje

Rok 2006 to pięćdziesiąta rocznica wydarzeń 1956 roku, w których obchody włączyło się nasze środowisko. Najwyższą rangę zyskały dwie międzynarodowe konferencje naukowe *Kryzysy systemu komunistycznego 1953-1981* oraz *Rok 1956 w Polsce i jego echa w Europie*.

Pierwszą, stanowiącą element obchodów 50. rocznicy Poznańskiego Czerwca i Polskiego Października 1956 roku, zorganizował Zakład Historii Najnowszej pod kierownictwem prof. Andrzeja Paczkowskiego. Postawiła sobie ona za cel ukazanie wydarzeń 1956 roku w szerszej perspektywie kryzysów systemu komunistycznego, poczynając od masowych protestów społecznych w NRD w czerwcu 1953 roku, a kończąc na rewolucji „Solidarności” i kryzysie lat osiemdziesiątych w Polsce. Zamiarem organizatorów było przedstawienie najnowszego stanu badań nad kryzysami systemu komunistycznego, a także stworzenie forum dla kontaktów i wymiany doświadczeń między badaczami oraz instytucjami zajmującymi się problematyką komunizmu. Podczas konferencji omówiono, m.in. problematykę kryzysu światowego komunizmu w 1956 roku z perspektywy państw przewodzących obozowi komunistycznemu - ZSRR i Chin - a także przedstawiono mało znane wydarzenia kryzysowego roku 1956 w Czechosłowacji i Korei Północnej; omówiono również reakcje największych partii komunistycznych Zachodniej Europy - Komunistycznej Partii Włoch i Francuskiej Partii Komunistycznej - na wydarzenia w Polsce i na Węgrzech. Referaty poświęcono także analizie genezy, przebiegu i następstw najważniejszych obok roku 1956 kryzysów systemu komunistycznego - powstania ludowego w NRD w 1953 roku, Praskiej Wiosny 1968 roku i polskiego kryzysu lat 1980-1981.

Swoistym podsumowaniem całej konferencji była dyskusja panelowa pt. „Kryzysy - osłabienie czy wzmocnienie systemu komunistycznego?” Uczestnicy wysoko ocenili konferencję ze względu na jej wysoki poziom merytoryczny. Stała się ona znaczącym krokiem w rozwoju badań nad doświadczeniem komunizmu w powojennych dziejach Europy Środkowo-Wschodniej. Stworzyła także okazję do zacieśnienia (lub nawiązania) kontaktów między badaczami zajmującymi się tą problematyką, reprezentującymi ważne ośrodki naukowe Europy i świata. Zrealizowane zostały także zamierzenia dotyczące sfery edukacji publicznej i popularyzacji wiedzy o historii najnowszej. Uczestnikami konferencji byli nie tylko profesjonalni badacze, ale także studenci oraz uczniowie wyższych klas szkół średnich. Samo miejsce organizacji konferencji - Biblioteka Uniwersytetu Warszawskiego - sprzyjało jej otwarciu na szerszą publiczność: liczni czytelnicy obejrzeni towarzyszącą konferencji wystawę pt. „PRL - tak daleko, tak blisko”, przygotowaną przez Biuro Edukacji Publicznej Instytutu Pamięi Narodowej. Imprezie towarzyszył także pokaz dwóch najnowszych filmów dokumentalnych poświęconych wydarzeniom 1956 roku w Polsce i na Węgrzech.

*

Zakład Studiów nad Niemcami ISP PAN, kierowany przez prof.

Piotra Madajczyka, we współpracy z Fundacją Współpracy Polsko-Niemieckiej, Fundacją do Badania Historii Dyktatury SED i Centrum Badań Historycznych PAN w Berlinie, zorganizował międzynarodową konferencję naukową pt.: *Rok 1956 w Polsce i jego echa w Europie*. Rocznicą tych wydarzeń stworzyła dobrą okazję, aby z dłuższej perspektywy spojrzeć na znaczenie 1956 roku, zarówno dla Polski, jak też jej sąsiadów. Znani historycy i politolodzy, zaproszeni do udziału w tej konferencji międzynarodowej, dokonali oceny stanu badań, sformułowali wnioski wynikające z dotychczasowego dorobku badawczego, a także wytyczyli dalsze kierunki poszukiwań źródłowych. Konferencja określiła także rolę wydarzeń 1956 roku w procesie przemian demokratycznych na kontynencie europejskim w drugiej połowie XX w. Wydarzenia w ZSRR, Polsce i na Węgrzech były z wielką uwagą śledzone w innych państwach bloku radzieckiego (NRD, Czechosłowacja, Rumunia, Bułgaria, Albania), a także przez rządy i opinię publiczną innych państw europejskich (Francja, Wielka Brytania, Włochy, Jugosławia), amerykańskich (USA) i azjatyckich (Chińska Republika Ludowa). Szerokie, panoramiczne spojrzenie na obraz wydarzeń 1956 roku dało sposobność do porównań, a w konsekwencji wskazania z jednej strony prawidłowości, z drugiej zaś odrębności procesu historycznego w skali poszczególnych państw i społeczeństw, regionów, a także całych kontynentów. Podczas konferencji wygłoszono łącznie 15 referatów, ich autorami byli pracownicy nauki z Polski, Niemiec, Irlandii, Rosji, Węgier i Czech. W panelu końcowym wystąpili uczestnicy ówczesnych wydarzeń (Lechostaw Goździk, Krzysztof Teodor Toeplitz, Andrzej Kurz, Gustav Just).

*

Stałym, ważnym elementem naszej obecności w życiu nie tylko intelektualnym, ale i praktycznym kraju jest coroczny udział pracowników ISP PAN w spotkaniach Międzynarodowego Forum Ekonomicznego w Krynicy. Podczas XVI Forum Zakład Badań Przekształceń Własnościowych ISP PAN, kierowany przez prof. dr hab. Marię Jarosz, sprawował patronat nad sesją *Kraje „Nowej Europy”: konflikty i poszukiwania tożsamości*, zaś doc. dr hab. Włodzimierz Marciniak wziął udział w dyskusji panelowej na temat: *System partyjny w Rosji: zmiany w kierunku Europy czy Azji?*

Publikacje^[2]

W 2006 roku pracownicy ISP PAN opublikowali szereg interesujących książek, z których cztery otrzymały nagrody. Były to: bogato ilustrowana unikatowymi materiałami archiwalnymi książka doc. dr hab. Eugeniusza Cezarego Króla *Polska i Polacy w propagandzie narodowego socjalizmu w Niemczech 1919-1945*, chwalona za niezwykłą rzetelność warsztatową *Sprawa Henryka Hollanda* dr. Krzysztofa Persaka oraz *Ukraińska partyzantka 1942-1960. Działalność Organizacji Ukraińskich Nacjonalistów i Ukraińskiej Powstańczej Armii* dr. Grzegorza Motyki. Czwarta, pióra prof. Wojciecha Materskiego, *Na widencie. II Rzeczpospolita wobec Sowietów 1918-1943*, stanowi podsumowanie stanu obecnej wiedzy historycznej na temat wschodniego sąsiada Polski w tamtym okresie.

Z punktu widzenia osób zainteresowanych międzynarodowymi stosunkami politycznymi niezwykle ważne może okazać się dzieło pióra doc. dr. hab. Waldemara J. Dziaka i dr. Jerzego Bayera *Korea i Chiny. Przyjaźń i współpraca, rywalizacja i konflikty* (t. I: *Strategia i polityka*, t. II: *Gospodarka i granice*). To dwutomowe studium opiera się na

solidnej podbudowie źródłowej z archiwów obu krajów i stanowi obowiązkową lekturę dla osób zajmujących się tematyką Azji.

Natomiast książka *Prywatyzacja w krajach postkomunistycznych* dr. Piotra Kozarzewskiego jest próbą znalezienia odpowiedzi na pytanie dlaczego prywatyzacja państwowego sektora gospodarki wywołuje takie kontrowersje i czemu towarzyszy jej rozczarowanie, występujące w społeczeństwach niemal wszystkich krajów podlegających procesom transformacji. Skutkiem tych procesów jest powszechna niemal niechęć do reform systemowych oraz spadek popularności antyreformatorskich ugrupowań politycznych. Książka zawiera wszechstronną, kompleksową i wyważoną analizę porównawczą prywatyzacji na tle realnego jej przebiegu i interakcji z innymi reformami systemowymi.

ISP PAN w statystyce

W 2006 roku ISP PAN zatrudniał ogółem 102 osoby, w tym na etatach naukowych 13 profesorów, 18 docentów, 28 adiunktów i 20 asystentów. Zatrudnienie w stosunku do roku 2005 wzrosło o 4 osoby.

ISP PAN realizował 10 projektów badawczych, w tym 2 międzynarodowe.

Pracownicy naukowcy ISP PAN opublikowali łącznie 27 monografii, w tym 1 podręcznik, 40 artykułów, przygotowali 6 ekspertyz.

Pracownicy ISP PAN zorganizowali 7 konferencji (w tym 2 konferencje międzynarodowe).

Z 11 zagranicznymi instytucjami naukowymi ISP PAN współpracuje w sposób ciągły bez zawartego porozumienia.

Nadal nie utraciło swojej mocy 14 umów zagranicznych o współpracy naukowej, zawartych w minionych latach z ośrodkami akademickimi. Zachowują one swoją ciągłość, choć obecnie w ich ramach nie realizujemy żadnego projektu badawczego.

W 2006 roku 18 pracowników wyjechało w celach badawczych.

W konferencjach krajowych (w tym międzynarodowych) i zagranicznych uczestniczyło 47 pracowników, którzy wygłosili odpowiednio 68 referatów w kraju oraz 51 za granicą.

W bieżącym roku 4 pracowników uzyskało stopień naukowy doktora habilitowanego, a 2 doktora. Rada Naukowa wypromowała też 3 doktorów spoza Instytutu. Pracownicy ISP PAN brali czynny udział w promowaniu kadry naukowej własnego Instytutu i innych placówek badawczych: 6 magistrów i 13 doktorów, oraz byli recenzentami w 8 przewodach doktorskich, 7 habilitacyjnych oraz autorami 2 opinii w postępowaniu o nadanie tytułu naukowego.

Działalność dydaktyczną prowadzi 38 pracowników, większość z nich odbywa zajęcia w Collegium Civitas i na Uniwersytecie Warszawskim (pozostałe uczelnie to KSAP, SGH i Uniwersytet im. Kardynała Wyszyńskiego).

ISP PAN prowadzi, wspólnie z Collegium Civitas, trzy rodzaje studiów podyplomowych: Lobbying, Stosunki Międzynarodowe i Dyplomacja, Zarządzanie Organizacjami Pozarządowymi oraz Studium podyplomowe z socjologii i nauk o polityce (to ostatnie otwiera możliwość pisania pracy doktorskiej z tych dwóch dziedzin). W studiach

tych, na różnych latach, uczestniczy ponad 80 osób.

W ISP PAN prowadzone są 3 konwersatoria naukowe, dodatkowo 9 w Collegium Civitas dla słuchaczy studium podyplomowego.

W 2006 roku Instytut i jego pracownicy uzyskali 5 nagród i wyróżnień.

*

Miniony rok przebiegał pod znakiem realizacji wieloletnich projektów badawczych, które sprawiały, że dynamika badań naukowych prowadzonych w ISP PAN utrzymała się na wysokim poziomie. Zwiększył się również udział naszych pracowników w życiu politycznym państwa. Kilku z nich sprawuje wysokie funkcje publiczne w Kancelarii Prezydenta RP, w Biurze Premiera RP i Ministerstwie Spraw Zagranicznych.

OPIS PRAC BADAWCZYCH I WYNIKÓW BADAŃ

Spis treści

Na rok 2006 przypadło zakończenie pięciu dużych badań, prowadzonych w ramach działalności statutowej Instytutu. Były to następujące tematy: *Wybory 2005*, pod kierunkiem dr Radostawa Markowskiego; *Transformacja w Polsce. Społeczne skutki: sukcesy i porażki*, pod kierunkiem prof. Marii Jarosz; *Programy polskich partii politycznych w 2006 roku*, kierowane przez dr Inkę Słodkowską; *Nowoczesne i ponowoczesne interpretacje fenomenu władzy*, prof. Stanisława Filipowicza oraz *Przemiany społeczno-polityczne w Azji Wschodniej na przełomie XX i XXI wieku*, realizowane przez doc. dr hab. Waldemara J. Dziaka. W Instytucie realizowano ponadto 8 projektów badawczych (tzw. grantów) przyznanych w drodze konkursu przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, z czego 6 to projekty własne i jeden promotorski. W minionym roku rozpoczęto realizację projektu kierowanego przez prof. Marię Jarosz pt.: *Obszary wykluczenia w III Rzeczypospolitej. Przyczyny, przejawy, przeciwdziałanie*, a zakończono dwa: *Instytucje pośredniczące między elitami a masami jako czynnik konsolidacji polskiej demokracji w okresie wejścia do Unii Europejskiej*, prof. Jacka Wasilewskiego oraz *Współczesne społeczeństwo polskie wobec przeszłości*, doc. dr. hab. Andrzeja Szpocińskiego.

W 2006 roku prace nad głównymi tematami planu badawczego Instytutu skupiały się w czterech blokach zagadnień: 1) procesy społeczne, polityczne i gospodarcze w toku transformacji ustrojowej w Polsce, w tym: wartości i postawy społeczne, scena polityczna, elity, państwo, przekształcenia gospodarcze i ich skutki; 2) otoczenie zewnętrzne i transformacja, w tym: stosunki międzynarodowe i problemy bezpieczeństwa, procesy integracji europejskiej, badania niemcoznawcze, Europa Środkowa i Wschodnia, państwa postsowieckie i Azja Wschodnia; 3) historia najnowsza, w tym: Polska w latach II wojny światowej i po 1945 roku, stosunki polsko-sowieckie (rosyjskie) i polsko-ukraińskie oraz 4) myśl polityczna i filozofia polityki.

1. Procesy społeczne, polityczne i gospodarcze w toku transformacji ustrojowej w Polsce

a) Procesy te, we wszystkich wymienionych wyżej aspektach, stanowią główny nurt badań naukowych niemal wszystkich Zakładów ISP PAN. Najszerzej tematykę tę analizują Zakład Systemów Społeczno-Politycznych (kierowany przez prof. dr hab. Bogdana W. Macha), Pracownię Badań Organizacji Non-Profit oraz Zakład Badań nad Elitami i Zachowaniami Politycznymi (kierowany przez prof. dr hab. Jacka Wasilewskiego), Zakład Badań Przekształceń Własnościowych (kierowany przez prof. dr hab. Marię Jarosz) i Zakład Bezpieczeństwa Międzynarodowego i Studiów Strategicznych (kierowany przez prof. dr hab. Antoniego Z. Kamińskiego).

Politycznymi aspektami transformacji w procesach integracji europejskiej zajmuje się od dwóch lat również Zakład Europeistyki i Zakład Porównawczych Badań Postsowieckich (kierownik: doc. dr hab. Włodzimierz Marciniak). Z historycznej perspektywy procesy transformacyjne odzwierciedlone są w kontynuowanych od lat badaniach Zakładu Europy Środkowej i Wschodniej (prof. dr hab. Wojciech Roszkowski), Zakładu Najnowszej Historii Politycznej (prof. dr hab. Andrzej Paczkowski) czy Pracowni Dziejów Ziemi Wschodnich II Rzeczypospolitej, którą kieruje dr Grzegorz Motyka.

Podobnie jak w roku minionym, pewne aspekty transformacji w zakresie idei zawarte są także w pracach prowadzonych przez Zakład Filozofii Polityki.

Tworzeniem baz danych na temat przebiegu procesów związanych z wyborami krajowymi i europejskimi zajmowały się Pracownia Badań Wyborczych oraz Archiwum Partii Politycznych.

1.1. Wartości i postawy społeczne, scena polityczna, elity, państwo

Badania w tym obszarze koncentrowały się na społeczno-politycznych aspektach szeroko rozumianego życia publicznego, takich jak: partycypacja obywatelska (Stanisław Mocek, *Dziennikarze po komunizmie. Elita mediów w świetle badań społecznych*), nierówności szans życiowych i ich skutków społecznych (Bogdan W. Mach (współaut. John E. Jackson), *Employment Change, Attitude Evolution and Voting during Poland's Transition*, Bogdan W. Mach (wraz z Martinem Diewaldem), *Comparing Paths of Transition: Employment Opportunities and Earnings in East Germany and Poland*, Mirosława Grabowska, *Die Haltung von Jugendlichen zur Demokratie und Politik*), przemiany pamięci zbiorowej i kształtowanie tożsamości zbiorowych (Andrzej Szpociński (z Piotrem Kwiatkowskim), *Pamięć przeszłości jako przedmiot transmisji społecznej*), a także ocena procesów społecznych (Edmund Wnuk-Lipiński, *Solidarnost', kruglyj stol i obszczestwiennyje procesy w Polsce* oraz Jadwiga Koralewicz (wraz z Markiem Ziółkowskim), *Changing Value System*).

*

Badaniem inicjatyw Ekonomii Społecznej (Gospodarki Społecznej) w zakresie przeciwdziałania bezrobociu grup zagrożonych wykluczeniem społecznym, a także pracami nad pomiarem dynamiki potencjału ekonomicznego i społecznego sektora non-profit zajmowała się samodzielna Pracownia Badania Organizacji Non-Profit.

Nowym elementem w działalności Pracowni stało się

koordynowanie i realizacja badań Gospodarki Społecznej w Polsce w ramach Partnerstwa na Rzecz Rozwoju „Tu jest praca”.

W ramach owych badań wykonano prace przygotowawcze i rozpoczęto realizację pierwszego od kilkunastu lat reprezentacyjnego badania spółdzielczości polskiej. Objęto nim wszystkie branże spółdzielczości, tj. spółdzielnie spóżywców, gminne spółdzielnie handlu i usług „Samopomoc Chłopska”, spółdzielnie mleczarskie, spółdzielnie ogrodnicze pszczelarskie, rolnicze spółdzielnie produkcyjne, spółdzielnie kótek rolniczych, banki spółdzielcze, spółdzielnie mieszkaniowe, spółdzielnie pracy i usług, spółdzielnie inwalidów i niewidomych, spółdzielnie rzemieślnicze, spółdzielnie rzemiosła artystycznego „Cepelia”, spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe, spółdzielnie socjalne. Dla badania tego przygotowano siedem wersji kwestionariusza ankiety. Zastosowano metodę próby losowo - warstwowej na podstawie Krajowego Rejestru Sądowego, uzupełnionego o dane Krajowej Rady Spółdzielczej oraz aktualizacje wynikające z konsultacji ze związkami rewizyjnymi reprezentującymi poszczególne branże spółdzielczości. W sumie wysłano ankiety do 1277 wylosowanych spółdzielni.

W lutym 2006 roku w Warszawie Pracownia zorganizowała konferencję pod tytułem: *Gospodarka społeczna - praca i solidarność. Nowi partnerzy rozwoju lokalnego* (wspólnie z Instytutem Polityki Społecznej UW oraz Krajową Radą Spółdzielczą).

Z innych spraw należy odnotować, że Pracownia rozpoczęła i obecnie jest na różnym etapie realizacji szeregu badań dotyczących pozostałych poza spółdzielczością typów podmiotów Gospodarki Społecznej. W tym zakresie przygotowano i zakończono zbieranie danych w zakresie badania Klubów Integracji Społecznej; przeprowadzono wtórną analizę dostępnych danych nt. Towarzystw Ubezpieczeń Wzajemnych; zakończono prace przygotowawcze i rozpoczęto zbieranie danych do Banku Dobrych Praktyk Gospodarki Społecznej (dotyczą głównie Polski, ale będą też opisane przykłady z innych krajów).

Przygotowano również wstępną koncepcję badania uwarunkowań rozwoju lokalnej gospodarki społecznej. Będą to badania jakościowe prowadzone we współpracy z Instytutem Polityki Społecznej Uniwersytetu Warszawskiego w czterech zróżnicowanych społecznościach lokalnych. Realizacja tych badań rozpocznie się w pierwszym kwartale 2007 roku.

W 2006 roku Pracownia była zaangażowana w prace nad metodologią i narzędziami do badań realizowanych dla PRR „Tu jest praca” przez GUS na formularzu SOF 1 i SOF 4. Po raz pierwszy badanie objęło nie tylko stowarzyszenia, fundacje i inne świeckie organizacje społeczne, ale także podmioty wyznaniowe nie prowadzące działalności religijnej. Po raz pierwszy również badanie wykonano z użyciem ankietników na reprezentatywnej próbie warstwowo-losowej. W listopadzie GUS przekazał Pracowni tablice wynikowe z tego badania.

W 2006 roku Pracownia przeprowadziła także pięć badań ewaluacyjnych. Jako odpowiedzialna za merytoryczną ocenę realizacji przedsięwzięć realizowanych w ramach Partnerstwa na Rzecz Rozwoju „Tu jest praca”, Pracownia przeprowadziła badania ewaluacyjne wśród uczestników Zimowej Szkoły Gospodarki Społecznej, Międzynarodowej Konferencji Gospodarki Społecznej, Regionalnych Warsztatów

Przedsiębiorczości Społecznej, Letniej Szkoły Gospodarki Społecznej oraz Podyplomowego Studiów Zarządzania Gospodarką Społeczną.

Pracownia prowadzi także badania ewaluacyjne przedsięwzięć z zakresu ekonomii społecznej realizowanych w ramach Partnerstwa na Rzecz Rozwoju „Ekonomia Społeczna w Praktyce”. W grudniu 2006 roku rozpoczął się pierwszy etap realizacji tych badań w terenie.

W roku sprawozdawczym dr Sławomir Nałęcz przygotował do druku książkę pt.: *Sektor non-profit w III RP. Czy organizacje czynią z nas obywateli?*

*

Badanie sceny politycznej w początkowym okresie członkostwa Polski w Unii Europejskiej Zakład Badań nad Elitami i Zachowaniami Politycznymi kierowany przez prof. dr. hab. Jacka Wasilewskiego realizował poprzez szereg zadań częściowych. Pierwsze z nich dotyczyło roli kobiet w polityce. Wyniki badań przeprowadzonych przez dr Irenę Pańków i mgr Zofię Kinowską wskazują na swoisty paradoks. Z jednej bowiem strony wzrasta zrozumienie, a nawet poparcie dla aktywnego i proporcjonalnego udziału kobiet w życiu publicznym, w tym w udziale we władzy na najwyższych szczeblach, z drugiej strony zaś, ta ogólna deklarowana akceptacja nie znajduje przełożenia na realia polityczne. Odsetek kobiet we władzach wszystkich szczebli albo w ogóle nie wzrasta, albo wzrasta w stopniu minimalnym. Uzyskane wyniki badań skłoniły Zakład do bliższej analizy dwóch kwestii. Pierwsza: na ile deklaracje o pozytywnym stosunku do udziału kobiet w polityce (życiu publicznym) są wyrazem swoistej poprawności politycznej, a na ile są rzeczywistymi postawami. Druga kwestia: na ile kobiety chcą i mogą uczestniczyć w życiu publicznym na równych prawach z mężczyznami.

Drugi temat częściowy dotyczył populizmu. Przedmiotem szczególnego zainteresowania w ramach badań nad współczesnym polskim populizmem były w roku 2006 mechanizmy dynamiki zjawiska. Tym razem uwagę skupiono nie na wymiarze wyborczym (roszczeniowym) populizmu, ale na jego wymiarze instytucjonalnym. W wymiarze instytucjonalnym, populizacja życia politycznego przejawia się, m.in. w następujących tendencjach: kreowania i mnożenia podziałów politycznych; w strategiach naznaczania, marginalizowania i wykluczania politycznego; w wysiłkach na rzecz instrumentalizowania instytucjonalnych procedur dla wąskich, grupowych celów politycznych. Problematyka ta zawarta została w przygotowanej do druku publikacji doc. dr hab. E. Nalewajko i prof. W. Wesółowskiego *Terms of the Polish Parliament 1989-2005*.

Zainteresowania badawcze doc. dr hab. E. Nalewajko obejmowały też partie polityczne, z położeniem nacisku na działalność partii w powiecie oraz relacjami elit ze społeczeństwem.

Dr Irena Pańków podjęła badania nad stworzeniem zarysu socjologicznego portretu elity politycznej sześciu powiatów, zwłaszcza średniego szczebla, a także percepcją elity politycznej w teoriach i percepcji parlamentarzystów, kontynuując własny projekt badawczy pod tytułem „Kobiety w elicie politycznej. Przywódczynie i reprezentantki”.

W ramach prowadzonych badań nad elitami, prof. Jacek Wasilewski starał się w publikowanych pracach dać odpowiedzieć na pytania: jakie elity są Polsce potrzebne, i czy polityka lokalna, nowy kanał rekrutacji elit, stwarza szansę na poprawę polskiej sceny politycznej?

Problematyka instytucjonalizacji i neoinstytucjonalnego paradygmatu w badaniach społecznych, w tym badaniach życia politycznego, podjęta została przez mgr W. Betkiewicza. Temat społeczeństwa politycznego znalazł nowe odniesienie w przebiegu i wynikach kampanii wyborczych roku 2005: parlamentarnej i prezydenckiej. Pogłębia się wcześniej wyrażana teza o demokracji bez partycypacji. Teza ta początkowo sformułowana została w odniesieniu do polskiej samorządności, ale można ją rozszerzyć na cały system polityczny, od samego dołu do góry.

*

Tematem, który był głównym przedmiotem pracy naukowej Pracowni Badań Wyborczych ISP PAN w roku sprawozdawczym, były wybory 2005 roku. W ramach działalności statutowej wykonano szereg analiz statystycznych i opracowań dotyczących wyborów prezydenckich 2005. Celem badań było prześledzenie efektów zmian instytucjonalnych, jakie one niosą oraz zbadanie ich wpływu na inne cechy systemu politycznego. Najważniejszym atutem opracowań przygotowywanych przez Pracownię jest to, że opierają się one w głównej mierze na wiedzy empirycznej. Tworząc bazę danych do realizacji tego zadania starano się uzyskać możliwie najbogatszy zestaw powtarzających się zmiennych. Wykorzystano więc aż pięć zbiorów danych, które stanowiły podstawę przeprowadzonych analiz: Exit-poll, PBS (do I tury wyborów prezydenckich 2005), CBOS 07.05, CBOS 08.05, CBOS 09.05 i PGSW 2005 (dwie fale panelu). Połączony duży zbiór zawierał przede wszystkim dane demograficzne, oceny dotyczące sytuacji własnego gospodarstwa domowego i gospodarki kraju. Spośród zmiennych politycznych - informację o preferencjach wyborczych respondentów (obecnych i w przeszłości) i zainteresowanie polityką. Na podstawie tych danych skonstruowano szereg wskaźników określających realny i potencjalny elektorat liberalny. Stosując dwie metody określenia liberalnego wyborcy - subiektywną i zobiektywizowaną - opracowano charakterystyki wyborcy liberalnego i „noliberalnego” oraz dokonano opisu potencjalnego elektoratu kandydata liberalnego.

Ważnym osiągnięciem członków Pracowni Badań Wyborczych jest również opis cech konstytutywnych niechęci wobec kandydata liberalnego. Wymienione tematy zostały poruszone przez R. Markowskiego we wstępie do książki *Wybory 2005 roku*. Zagadnieniom tym poświęcona była też konferencja pn. „Wybory 2005: ciągłość i zmiana zachowań wyborczych Polaków”.

Dodatkowym tematem zainteresowania Pracowni była świadomość ekonomiczna Polaków. Opracowując kwestionariusz wywiadu do badania „Polskie Generalne Studium Wyborcze 2005”, uwzględniono tę tematykę przez zamieszczenie szeregu dodatkowych pytań. W bieżącym roku opracowano skale i wskaźniki - narzędzia pomiarowe świadomości podstawowych reguł funkcjonowania systemu ekonomicznego. W ramach kontynuacji przygotowania otoczenia analitycznego dla badania problematyki głosowania ekonomicznego na

podstawie badań PGSW 2005, przetestowano techniki analityczne, stosowane w poprzednich etapach PGSW. Obecnie trwa proces analizy aktualnych danych z 2005 roku.

W 2006 roku kontynuowano realizację pogłębionych analiz wyników wyborów do Parlamentu Europejskiego. Skoncentrowano się przede wszystkim na problematyce partycypacji wyborczej, odnosząc sytuację Polski do sytuacji w innych krajach, które do Unii Europejskiej wstąpiły w 2004 roku. Analiz dokonano w oparciu o dane: European Election Study, Consolidation of Democracy, PGSW. W ramach prac powstały następujące opracowania: *Instytucjonalne uwarunkowania uczestnictwa wyborczego* oraz *Socjoekonomiczne uwarunkowania uczestnictwa wyborczego*. Szereg wątków związanych z partycypacją wyborczą zawiera również rozprawa doktorska Mikołaja Cześnika *Uczestnictwo wyborcze w III RP w perspektywie porównawczej*.

1.2. Przekształcenia społeczno-gospodarcze i ich skutki

Badania na temat przekształceń społeczno-gospodarczych prowadzą pracownicy Zakładu Badań Przekształceń Własnościowych, kierowanego przez prof. dr hab. Marię Jarosz.

Głównym tematem pracy naukowej Zakładu w 2006 roku był temat „Transformacja w Polsce. Społeczne skutki: sukcesy i porażki”. Przedmiotem badań były procesy zmian w strukturze społecznej oraz systemie politycznym i ekonomicznym w III RP. W końcowej fazie transformacji nastąpiła kumulacja zjawisk negatywnych - zapas finansów państwa, pogorszenie sytuacji gospodarczej, pogłębienie biedy i bezrobocia, narastanie zróżnicowania społecznego i szans rozwojowych, pogorszenie standardów zachowań elit i dewaluacja norm etycznych i prawnych w społeczeństwie. Szczególne miejsce wśród tych zjawisk zajmuje powiązane z nimi zjawisko wykluczenia społecznego, politycznego i ekonomicznego. Natura tego zjawiska powoduje, iż może ono pozostawić trwały ślad na funkcjonowaniu państwa i społeczeństwa polskiego.

Badania obejmowały te zagadnienia w sposób całościowy i multidyscyplinarny. Głównym założeniem badań było wykrycie (w oparciu o wskaźniki „twarde” oraz dane jakościowe: opinie i poglądy) podłoża konfliktów i dysfunkcji lat ostatnich. Pracownicy Zakładu opracowywali poszczególne podtematy korzystając z metod i narzędzi z dziedziny socjologii, politologii, ekonomii, prawa i historii.

W 2006 roku w Zakładzie prowadzono badania nad następującymi sześcioma problemami: 1) dysproporcje materialne i edukacyjne, problem „wykluczenia z transformacji”; 2) interakcje między rządem a bankiem centralnym: teorie, doświadczenia, postulaty; 3) dysfunkcje procesów prywatyzacji - syndrom zawieszonych przekształceń; 4) polityka społeczna w okresie transformacji; 5) socjologiczne aspekty lustracji; 6) dobór wskaźników w badaniach socjologicznych.

Innym obszarem zjawisk gospodarczych zajął się dr Henryk Szlajfer. W 2006 roku badał on kwestię nacjonalizmu ekonomicznego w przekroju porównawczym i historycznym (H. Szlajfer, *Nacjonalizm gospodarczy w Ameryce Łacińskiej i Europie Środkowo-Wschodniej w epoce pierwszej globalizacji*).

2. Otoczenie zewnętrzne i transformacja

To drugi co do wielkości obszar badań prowadzonych w ISP PAN. Stanowi on pole zainteresowania następujących Zakładów: Bezpieczeństwa Międzynarodowego i Studiów Strategicznych (prof. dr hab. Antoni Z. Kamiński), Zakładu Europeistyki (prof. dr hab. Józef M. Fiszer), Zakładu Studiów nad Niemcami, którym kieruje prof. dr hab. Piotr Madajczyk, Zakładu Porównawczych Badań Postsowieckich (doc. dr hab. Włodzimierz Marciniak), Zakładu Europy Środkowej i Wschodniej (prof. dr hab. Wojciech Roszkowski) czy wreszcie Zakładu Azji i Pacyfiku, kierowanego przez doc. dr hab. Waldemara J. Dziaka.

2.1. Stosunki międzynarodowe i problemy bezpieczeństwa

Zakład Bezpieczeństwa Międzynarodowego i Studiów Strategicznych kontynuuje badania nad problemami bezpieczeństwa regionu, skutkami przystąpienia państw Europy Środkowo-Wschodniej do NATO, relacjami polsko-amerykańskimi oraz hegemonią USA na arenie międzynarodowej (do druku złożono: A. Z. Kamiński, *Bezpieczeństwo Europy Środkowo-Wschodniej i Polski w perspektywie ładu światowego: matryca zagrożeń*, artykuł dla kwartalnika „Sprawy Międzynarodowe”; H. Szlajfer, *Polityka międzynarodowa USA: przywódca, czy ‘ostrożny szeryf’?*, „Sprawy Międzynarodowe” oraz T. Paszewski, *Polityka USA wobec Ameryki Łacińskiej a demokracja: Doświadczenia okresu Zimnej Wojny*, „Polski Przegląd Dyplomatyczny”).

2.2. Procesy integracji europejskiej

Zagadnieniami związanymi z integracją europejską zajmuje się powstały w 2004 roku Zakład Europeistyki, kierowany przez prof. dr hab. Józefa M. Fiszera. Główny temat, wokół którego skupiają się zainteresowania Zakładu, to „Polska w Unii Europejskiej. Aspekty polityczne, kulturowe, ekonomiczne i międzynarodowo-prawne. Ujęcie diagnostyczno-prognostyczne”. W ramach tego tematu i zgodnie z zadaniami ujętymi w planie badawczym na 2006 rok, w okresie sprawozdawczym pracownicy Zakładu prowadzili badania naukowe tak o charakterze teoretycznym, jak i użytkowym, poświęcone skutkom członkostwa Polski w Unii Europejskiej oraz polskiej polityce integracyjnej po 2004 roku, tj. po akcesji do UE.

Badania prowadzone w Zakładzie koncentrowały się one na różnych aspektach i efektach członkostwa Polski w Unii Europejskiej oraz dotyczyły polityki i doświadczeń integracyjnych innych państw, a także samej Unii, i jej problemów międzynarodowych, politycznych, gospodarczych, społecznych i kulturowych.

Jednym z ważnych zagadnień dla funkcjonowania Unii Europejskiej jest poznanie roli i miejsca, jakie zajmują w niej terytoria specjalne, mini-państwa oraz państwa małe i średnie.

2.3. Badania niemcoznawcze

Skupiają się one głównie w Zakładzie Studiów nad Niemcami, którym kieruje prof. dr hab. Piotr Madajczyk. W 2006 roku rozpoczęto

realizację projektu, którego celem jest zbadanie form i zakresu kontaktów obywatelskich Polaków i Niemców w okresie od 1971 do 2005 roku (wspólnie z Instytutem Hannah Arend w Dreźnie).

Kontynuowano prace nad problemem niemieckim w polskiej polityce zagranicznej w latach 1956-1980 oraz analizowano problematykę niemiecką w działalności PCK w latach 1945-1970. Innym tematem są problemy mniejszości niemieckiej w Polsce po 1989 roku. Efektem wieloletnich badań jest książka o problemach narodowościowych i przymusowych migracjach w Polsce w XX wieku, która zostanie opublikowana w 2007 roku.

2.4. Europa Środkowa i Wschodnia

Tematyką związaną z tym regionem zajmuje się Zakład Europy Środkowej i Wschodniej kierowany przez prof. dr hab. Wojciecha Roszkowskiego. W 2006 roku zadaniem statutowym Zakładu Europy Środkowo-Wschodniej było kontynuowanie prac badawczych na temat przemian w tym regionie Europy, w szczególności w aspekcie polityki zagranicznej, społecznej i gospodarczej, z uwzględnieniem przeobrażeń wewnętrznej sceny politycznej.

W Zakładzie zakończono prace nad bardzo ważną i unikalną w skali światowej publikacją pt. *Biographical Dictionary of Central and Eastern Europe in the Twentieth Century* Jest to anglojęzyczna, dodatkowo jeszcze zaktualizowana i wzbogacona wersja *Słownika biograficznego Europy Środkowo-Wschodniej XX wieku* (wydanego przez ISP PAN i Oficynę Wydawniczą Rytm w 2005 roku), który obejmuje ponad dwa tysiące haseł biograficznych działaczy publicznych, głównie polityków, ale także najważniejszych postaci świata kultury.

Wśród książek, które ukazały się w 2006 roku i powstały przy udziale pracowników Zakładu, należy wymienić dwutomową pozycję *New Europe. The Impact of the First Decade* (red. prof. Teresa Rakowska-Harmstone oraz prof. Piotr Dutkiewicz, przy współpracy dr Agnieszki Orzelskiej).

2.5. Państwa postsowieckie

Zadanie statutowe realizowane w Zakładzie Porównawczych Badań Postsowieckich, kierowanym przez doc. dr hab. Włodzimierza Marciniaka, to: „Transformacja w regionie Europy Środkowo-Wschodniej i państw obszaru postsowieckiego”. Zasadniczym celem badania było ustalenie specyfiki transformacji systemowej w regionie ze względu na słabe zakorzenienie w tradycji politycznej tych państw nowoczesnej praktyki politycznej i jednoczesny wpływ postnowoczesnej praktyki globalizacji. Ponieważ równoległy wpływ obu tych czynników prowadzi do ukształtowania się struktur hybrydowych przednowoczesno-postnowoczesnych, transformacja w Europie Środkowo-Wschodniej i na obszarze postsowieckim nie może być badana według prostego schematu „od totalitaryzmu do demokracji”. Celem dalszego badania powinna więc być rekonstrukcja ładu instytucjonalnego w państwach postsowieckich i w Europie Środkowo-Wschodniej. Powyższy wniosek został ustalony w efekcie teoretycznych rozważań o znaczeniu przełomów poznawczych w procesie modernizacji społeczno-instytucjonalnej i w kształtowaniu się modelu władzy w państwach postkomunistycznych.

Szczegółowe badania pracowników Zakładu koncentrowały się na następujących zagadnieniach: „Globalizacja i sieciowe układy władzy a kraje postkomunistyczne” (prof. Jadwiga Staniszkis); „Praktyka sprawowania władzy i formy organizacji politycznej w Rosji” (mgr Sebastian Zawadzki); „Państwo i imperium we współczesnym dyskursie politycznym w Rosji” (doc. dr hab. Włodzimierz Marciniak) oraz w ujęciu komparatystycznym (dr Joanna Mizgała); „Kształtowanie się nowej tożsamości politycznej (obywatelskiej/narodowej) we współczesnym dyskursie kulturowym” (dr Małgorzata Budyta-Budzyńska, dr Jurij Hatajko); „Debata wokół integracji obszaru post-sowieckiego” (dr Witold Rodkiewicz); „Rekonstrukcja kategorii interesu narodowego i sposobów jego realizacji” (prof. Wojciech Materski, doc. dr hab. Włodzimierz Marciniak i dr Witold Rodkiewicz); „Geopolityczne aspekty transformacji systemowej w perspektywie analizy komparatystyczno-dyskursywnej” (dr Joanna Mizgała).

2.6. Azja Wschodnia

Obszarem tym tradycyjnie zajmuje się Zakład Azji i Pacyfiku, kierowany przez doc. dr. hab. Waldemara J. Dziaka. Głównie zadanie badawcze Zakładu to „Azja Wschodnia - szanse i zagrożenia dla bezpieczeństwa regionu, Polski i świata”. Mimo skromnego składu kadrowego, Zakład na stałe współpracuje z grupą uczonych spoza ISP PAN zajmujących się tematyką azjatycką. W spotkaniach Zakładu czynny udział biorą: prof. Leszek Stańczyk, dr hab. Adam Jelonek, dr Jerzy Bayer, dr Marcei Burdelski oraz liczne grono koreanistów i sinologów z Instytutu Orientalistyki UW.

Plonem dotychczasowych prac Zakładu, opublikowanych w 2006 roku, były dwie prace monograficzne: *Chiny i Korea*, t. 1 i 2, oraz *Mao - pierwsza polityczna biografia przywódcy Chin* napisana przez autorów polskich, doc. dr. hab. Waldemara J. Dziaka i dr. Jerzego Bayera. Jej znaczenie polega na tym, że stanowi ona próbę pełnej oceny wpływu ideologii maoizmu na współczesne zachowania liderów politycznych w Chinach oraz - w konsekwencji - na formułowanie przez nich interesów narodowych w kategoriach nacjonalistycznych.

3. Historia najnowsza

W tym obszarze badań pracowników rolę wiodącą ma Zakład Najnowszej Historii Politycznej, którym kieruje prof. dr hab. A. Paczkowski. Wiele prac z tej tematyki prowadzi także Zakład Porównawczych Badań Postsowieckich, Europy Środkowej i Wschodniej oraz Pracownia Dziejów Ziemi Wschodnich II Rzeczypospolitej, kierowana przez dr Grzegorza Motykę.

3.1. Polska w latach II wojny światowej i po 1945 roku

Analiza okresu PRL stanowi podstawę badań Zakładu Najnowszej Historii Politycznej, kierowanego przez prof. dr. hab. Andrzeja Paczkowskiego.

Miniony rok przyniósł wiele publikacji. Ukazały się drukiem trzy monografie (prof. A. Paczkowski: *Wojna polsko-jaruzelska. Stan wojenny w Polsce 13 XII 1981-22 VII 1983*, dr K. Persak: *Sprawa Henryka Hollanda*, dr M. Wierzbicki: *Związek Młodzieży Polskiej i jego*

członkowie. *Studium z dziejów funkcjonowania stalinowskiej organizacji młodzieżowej*), jedna publikacja źródłowa (*Ku zwycięstwu „Solidarności”*. *Korespondencja Ambasady USA w Warszawie z Departamentem Stanu, styczeń - wrzesień 1989* pod. red. m.in. A. Paczkowskiego i P. Sowińskiego) oraz jedna obszerna praca zbiorowa (*Solidarność podziemna 1981-1989* pod red. A. Friszke).

Z prac sfinalizowanych należy przede wszystkim wymienić monografię P. Osęki: *Rytuály stalinizmu. Święta i uroczystości rocznicowe w Polsce 1944-1956* (poprawiona wersja dysertacji doktorskiej obronionej w 2005 roku) i M. Wierzbickiego *Związek Młodzieży Polskiej i jego członkowie. Studium z dziejów funkcjonowania stalinowskiej organizacji młodzieżowej* (rozprawa habilitacyjna). Obszerna monografia dr K. Persaka *Sprawa Henryka Hollanda* jest poświęcona zarówno samemu wydarzeniu, jakim było samobójstwo Hollanda, jak i szczegółowej analizie procesu decyzyjnego na szczytach władzy oraz działalności aparatu bezpieczeństwa (kontrwywiadu). Monografia prof. A. Paczkowskiego o stanie wojennym, podobnie jak praca dr Osęki, wychodzi poza podział „władza-społeczeństwo”. Napisana w eseistycznym języku, stanowi niejako ciąg dalszy poprzedniej książki tego autora (*Droga do mniejszego zła...*), w której głównym przedmiotem analizy był obóz władzy. W nowej książce w znacznie szerszym zakresie ujęte są postawy społeczne.

Ponadto: dr P. Osęka złożył do druku opracowanie nt. modelu zmiany na stanowisku I Sekretarza w PPR i PZPR, prof. A. Paczkowski analizę procesów decyzyjnych w kierownictwie PZPR latem 1980, dr M. Zaremba tekst o zjawisku „nacjonalizacji komunizmu”, zaś doc. dr hab. A. Friszke o początkach rewizjonizmu w PZPR.

Doc. dr hab. P. Machcewicz prowadził poszukiwania w Archiwum Akt Nowych i archiwum Instytutu Pamięci Narodowej do tematu polityki władz wobec Radia Wolna Europa; dr P. Osęka wykonywał kwerendy w tychże samych archiwach na temat niektórych segmentów elit władzy (m.in. karier funkcjonariuszy SB w latach 1970-1989) oraz polityki centrum władzy w marcu-kwietniu 1968 roku; prof. A. Paczkowski prowadził kwerendę w archiwum IPN nt. działalności wywiadu PRL oraz Departamentu X MBP; dr K. Persak badał w IPN miejsce MSW w systemie władzy w latach 1956-1980; doc. dr hab. D. Stola kontynuował - przedłużając się z powodu nieoczekiwanego bogactwa źródeł - kwerendy (IPN, AAN) do problemu polityki paszportowej i emigracyjnej władz PRL.

W 2006 roku ukazała się praca zbiorowa, pod redakcją doc. dr. hab. A. Friszke *Solidarność podziemna 1981-1989*, która jest podstawowym opracowaniem tytułowego problemu. Doc. dr hab. A. Friszke opublikował też dwa obszerne opracowania będące zarazem wstępami do książek innych autorów - biografię jednego z czołowych działaczy opozycji J.J. Lipskiego (w książce Jana Józefa Lipskiego: *KOR*) oraz zarys historii Komitetu Obywatelskiego 1987-1989: *Komitet Obywatelski. Geneza i historia* (w tomie stenogramów obrad Komitetu: *Komitet Obywatelski przy Przewodniczącym NSZZ „Solidarność” Lechu Wałęsie*).

Doc. dr hab. A. Friszke i prof. A. Paczkowski złożyli do druku (Wydawnictwo „Znak”) zbiór relacji członków i współpracowników KOR. Doc. dr hab. A. Friszke i prof. A. Paczkowski współorganizowali merytorycznie konferencję nt. Komitetu Obrony Robotników (KOR). Z

zakresu historii społecznej sensu stricte ukazały się dwa artykuły dr P. Sowińskiego i dr M. Zaremby. Prof. A. Paczkowski przedstawił w formie publicznego wykładu (University of Ottawa) wyniki badań nad stosunkiem społeczeństwa do historii i politycznym wykorzystywaniem przeszłości w powojennej Europie.

3.2. Stosunki polsko-sowieckie (rosyjskie) i polsko-ukraińskie

Tematyką tą zajmuje się Pracownia Dziejów Ziemi Wschodnich II Rzeczypospolitej, którą kieruje dr Grzegorz Motyka. W roku 2006 przedmiotem pracy naukowej zespołu były w dalszym ciągu różne formy oporu wobec władzy komunistycznej na ziemiach wschodnich II Rzeczypospolitej, włączonych po 1939 roku do Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich oraz dyskusje toczące się wokół tych kwestii w historiografiach Polski i Ukrainy. Choć badania koncentrują się na okresie II wojny światowej i pierwszych latach powojennych, to jednak w polu zainteresowania członków Pracowni znajdują przejawy oporu do końca istnienia ZSRR, a więc do 1991 roku. Interesujące się tu wydaje przede wszystkim prześledzenie zjawiska przebudzenia narodowego (na przykładzie polskich środowisk niezależnych), jakie miało miejsce w końcowym etapie istnienia ZSRR.

Celem badań jest uzyskanie możliwie spójnego obrazu postaw ludności zamieszkującej te ziemie (Polacy, Ukraińcy, Białorusini, Litwini, Żydzi) wobec systemu sowieckiego. Podejmujemy też problem znaczenia czynnika narodowościowego w całościowej polityce ZSRR prowadzonej wobec ludności tych terenów (W roku 2007 ukażą się: *Ukraińska partyzantka 1942-1960, Działalność Organizacji Ukraińskich Nacjonalistów i Ukraińskiej Powstańczej Armii*, dr G. Motyka, *Polska konspiracja na Kresach Wschodnich II RP w okresie wrzesień 1939 - czerwiec 1941*, dr Rafał Wnuk). Kolejnym zagadnieniem jest analiza współczesnych sporów historyków polskich i ukraińskich dotyczących przedstawionych tematów. Na poziomie teoretycznym podejmujemy także problem rozumienia narodu we współczesnej historiografii ukraińskiej. Równie ważna jest próba prześledzenia zmian, jakie zaszły i zachodzą w świadomości historycznej społeczeństwa ukraińskiego, a także zbadanie, na ile wynikają one z polityki historycznej i oświatowej państwa ukraińskiego (*Środowisko historyków i społeczeństwo wobec dziejów Ukrainy w okresie 1991-2004*, dr T. Stryjek [2007]).

Przygotowano również analizę sposobów rozumienia narodu i sposobów opowiadania dziejów narodowych wytworzonych w okresie po 1991 roku przez współczesnych ukraińskich historyków - uczonych i intelektualistów.

W kręgu zainteresowań badaczy historii najnowszej Kresów Wschodnich znalazło się również harcerstwo. Rozpoczęto badania nad problemem odradzania się harcerstwa na Wschodzie po 1989 roku. Kontynuowane są również badania dotyczące postawy polskiego harcerstwa wobec systemu komunistycznego w latach 1939-1949.

*

Na pograniczu Zakładu Historii Najnowszej i Pracowni Dziejów Ziemi Wschodnich działalność badawczą prowadzi prof. dr hab. Krzysztof Jasiewicz. W 2006 roku zakończył on pracę nad monografią (z aneksem źródłowym) poświęconą zagadnieniom funkcjonowania Kościoła w okupowanej Polsce w latach 1939-1945 oraz kontynuował

badania nad najnowszymi dziejami warstwy ziemiańskiej w Polsce podczas drugiej wojny światowej.

Udało się zebrać niemal w całości materiał do obszernej monografii poświęconej najnowszym dziejom ziemiaństwa w XX wieku, której zakończenie przewiduje się na jesień 2007 r. W 2006 roku prof. K. Jasiewicz złożył do publikacji książkę *Kościół w świetle dokumentacji Polskiego Państwa Podziemnego 1939-1945*, opublikował trzy teksty i złożył do druku kolejne: *Od redaktora Serii Wschodniej*, w: Jerzy Grzybowski: *Białorusini w polskich regularnych formacjach wojskowych 1918-1947*; *Sowiecka/rosyjska polityka historyczna w latach 1945-2005*, „Więź”; *Lustracja polska a dokumentacja NKWD/NKGB*, „Więź”.

4. Myśl polityczna i filozofia polityki

Problematyka ta badana jest w Zakładzie Filozofii Polityki, kierowanym przez prof. dr. hab. Stanisława Filipowicza. Działalność naukowa Zakładu w roku 2006 była ściśle związana z realizacją zadań wynikających z wieloletniego planu badań - „Nowoczesne i ponowoczesne interpretacje fenomenu władzy politycznej”. Mijający rok był okresem pozwalającym mówić o kontynuacji, zapowiadającej pełną i nieodległą już realizację wszystkich zaplanowanych przedsięwzięć.

W roku 2006 ukazały się dwie bardzo ważne rozprawy: praca dr hab. Niny Gładziuk, poświęcona problematyce początków liberalizmu i praca doc. dr hab. Pawła Kaczorowskiego, poświęcona analizie mechanizmów władzy w nowoczesnym państwie demokratycznym.

W centrum uwagi znalazła się problematyka wzajemnych relacji pomiędzy emancypacyjnymi roszczeniami, charakteryzującymi liberalny program polityki oraz wymaganiami, jakie narzuca zasada unormowania, domagająca się wyeksponowania czynnika władzy i rygorów prawnych. Dyskusje te, w naturalny sposób, przekształciły się w rozważania poświęcone kwestii granic wolności w nowoczesnym państwie demokratycznym (relacjom pomiędzy prawem i wolnością).

Ze wspomnianą tematyką bezpośrednio związane były dyskusje dotyczące problematyki ładu konstytucyjnego, jego podstaw konceptualnych - filozoficznych korzeni idei konstytucji.

Kolejny nurt prac seminaryjnych związany był z dyskusjami na temat prawa naturalnego i jego wpływu na ład polityczny. Dyskusje te podejmowały fundamentalne wyzwanie, jakie stwarza społeczeństwu nowoczesna koncepcja emancypacji nadająca kształt ideałowi demokracji.

5. Archiwum Partii Politycznych

Archiwum Partii Politycznych ISP PAN, kierowane przez dr Inkę Słodkowską, to unikatowa jednostka tego typu w kraju, dysponująca pełną dokumentacją działalności i myśli programowej polskich partii politycznych. Powstały w jego ramach Zespół Dokumentacyjny Archiwum Partii Politycznych ISP PAN w 2006 roku wykonywał następujące zadania: dokumentował działalność i myśl

programową polskich partii politycznych; opracowywał na bieżąco zebrane dokumenty, jednocześnie udostępniając je badaczom w postaci tradycyjnej i elektronicznej oraz księgozbioru. Obok tych prac Zespół brał udział w realizacji dwóch projektów badawczych. Były to: 1) „Wybory samorządowe 2006 roku a polska scena polityczna” (we współpracy z kołami naukowymi studentów nauk politycznych z kilku miast w Polsce); 2) „Partie wobec korupcji w programach i dokumentach”.

Zespół, w oparciu o zgromadzone materiały, opublikował też dwie książki o charakterze źródłowym na temat wyborów parlamentarnych i prezydenckich w 2005 roku: *Wybory 2005. Partie i ich programy* (pod redakcją I. Stodkowskiej i M. Dołbakowskiej, ze wstępem R. Markowskiego) oraz *Wybory prezydenckie 2005. Kandydaci i ich programy* (pod redakcją I. Stodkowskiej i M. Dołbakowskiej, ze wstępem doc. dr hab. E. Nalewajko).

-

SKŁAD RADY NAUKOWEJ ISP PAN

Spis treści

Dr hab. Waldemar J. DZIAK; Prof. dr hab. Stanisław FILIPOWICZ; Prof dr hab. Józef M. FISZER; Dr hab. Janina FRENTZEL-ZAGÓRSKA; Dr hab. Andrzej FRISZKE; Dr hab. Krzysztof GAWLIKOWSKI; Prof. dr hab. Jerzy HOLZER; Dr hab. Witold JAKÓBIK; Prof. dr hab. Maria JAROSZ; Dr hab. Krzysztof JASIECKI; Prof. dr hab. Krzysztof JASIEWICZ; Ks. prof. dr hab. Helmut JUROS; Dr hab. Paweł KACZOROWSKI; Prof. dr hab. Antoni Z. KAMIŃSKI; Prof. dr hab. Jan KOFMAN; Prof. dr hab. Jadwiga KORALEWICZ; Prof. dr hab. Ireneusz KRZEMIŃSKI; Prof. dr hab. Marcin KULA; Prof. dr hab. Joanna KURCZEWSKA; Prof. dr hab. Bogdan W. MACH; Dr hab. Paweł MACHCEWICZ; Prof. dr hab. Piotr MADAJCZYK; Dr hab. Aleksander MANTERYŚ; Dr hab. Włodzimierz MARCINIAK; Prof. dr hab. Wojciech MATERSKI; Ks. dr hab. Piotr MAZURKIEWICZ; Dr hab. Ewa NALEWAJKO; Prof. dr hab. Andrzej PACZKOWSKI; Prof. dr hab. Wojciech ROSZKOWSKI; Prof. dr hab. Jadwiga STANISZKIS; Dr hab. Dariusz STOLA; Dr hab. Jerzy SUŁEK; Dr Bohdan SZKLARSKI; Dr hab. Andrzej SZPOCIŃSKI; Prof. dr hab. Piotr SZTOMPKA; Mgr Paweł UKIELSKI; Prof. dr hab. Jacek WASILEWSKI; Prof. dr hab. Edmund WNUK-LIPIŃSKI; Prof. dr hab. Marek ZIÓŁKOWSKI; Dr hab. Ryszard ŻELICHOWSKI

ZAKŁADY, PRACOWNIE I ZESPOŁY

Spis treści

Zakład Systemów Społeczno-Politycznych - prof. dr hab. Bogdan W. Mach

Pracownia Badań Organizacji Non-Profit - doc. dr hab. Ewa Leś

Zakład Badań nad Elitami i Zachowaniami Politycznymi - prof. dr hab. Jacek Wasilewski

Pracownia Badań Wyborczych - dr Radosław Markowski

Zakład Badań Przekształceń Własnościowych - prof. dr hab. Maria

Jarosz

Zakład Najnowszej Historii Politycznej - prof. dr hab. Andrzej Paczkowski

Pracownia Dziejów Ziemi Wschodniej II RP - dr Grzegorz Motyka

Zespół Dokumentacyjny Archiwum Partii Politycznych - dr Irena Anna Stodkowska

Zakład Bezpieczeństwa Międzynarodowego i Studiów Strategicznych - prof. dr hab. Antoni Z. Kamiński

Zakład Europeistyki - prof. dr hab. Józef M. Fiszer

Zakład Europy Środkowo-Wschodniej - prof. dr hab. Wojciech Roszkowski

Zakład Studiów nad Niemcami - prof. dr hab. Piotr Madajczyk

Zakład Porównawczych Badań Postsowieckich - doc. dr hab. Włodzimierz Marciniak

Zakład Filozofii Polityki - prof. dr hab. Stanisław Filipowicz

Zakład Azji i Pacyfiku - Centrum Badań Azji Wschodniej - doc. dr hab. Waldemar J. Dziak

*

W strukturze organizacyjnej Instytutu funkcjonuje również Dział Dydaktyczny, którego zadaniem jest koordynowanie prac Studium Podplomowego ISP PAN i Collegium Civitas. Studium kształci doktorantów w zakresie socjologii i nauk o polityce. Dział Dydaktyczny pracuje pod kierunkiem doc. dr hab. Ryszarda Żelichowskiego.

WYKAZ PUBLIKACJI

[Spis treści](#)

Publikacje wydane drukiem

Łącznie - 170

w tym:

- monografie - 27
- podręczniki - 1
- publikacje ukazujące się w czasopismach rec. o zasięgu międzynarodowym - 13
- publikacje ukazujące się w naukowych czasopismach krajowych - 27
- inne publikacje - 102

Czasopisma i wydawnictwa ciągłe

„Civitas”, nr 9.

Europa Środkowo-Wschodnia 2003, rocznik XIII.

„Kultura i Społeczeństwo”, t. L, nr 1 - 4, koedycja z Komitetem Socjologii PAN.

„Rocznik Polsko-Niemiecki 2005”, nr 13.

„Rocznik Polsko-Niemiecki 2006”, nr 14.

„Studia Polityczne”, nr 18, koedycja z Collegium Civitas.

Wykaz publikacji recenzowanych w czasopismach

a) z listy filadelfijskiej

Baran A.F.: *Harcerstwo na progu XXI wieku. Wychowawcza funkcja organizacji pozaszkolnych*, „Ethos” 2006, nr 3(75), s. 177-185.

Jarosz M.: *Corrumpto ergo sum. Korruption in Polens Staat und Gesellschaft*, w: Sapper M., i in. (red.): *Quo vadis, Polonia? Kritik der polnischen Vernunft*, „Osteuropa” 2006, vol. 56, H. 11-12, s. 153-166.

Markowski R.: *The Polish Elections of 2005; Pure Chaos or a Restructuring of the Party System?* “West European Politics” 2006, Vol. 29, nr 4, s. 814-832.

Persak K.: *The Polish-Soviet Confrontation in 1956 and the Attempted Soviet Military Intervention in Poland*, “Europe-Asia Studies”, 2006, Vol. 58, No. 8, s. 1283-1308.

Zaremba M.: *Ein Abgrund von Moral- und Machtlosigkeit. Prostitution in Polen zwischen NS-Besatzung und Entstalinisierung*, „Osteuropa” 2006, vol. 56, H. 6, s. 318-327.

b) zagranicznych

Burakowski A.: *Un eveniment important aproape necunoscut. Demonstrația studenților din București, 24 decembrie 1968*, “Arhivele Totalitarismului” 2006, nr. 1-2(50-51), s. 238-247.

Burakowski A.: *Col. Ryszard Kuklinski - un Pacepa polonez?*, “Dosarele Istoriei” 2006, nr 3(115), s. 52-56.

Jarząbek W.: *“Ulbricht-Doktrin” oder “Gomułka-Doktrin”? Das Bemühen der Volksrepublik Polen um eine geschlossene Politik des kommunistischen Blocks gegenüber der westdeutschen Ostpolitik 1966/67*, „Zeitschrift für Ostmitteleuropa-Forschung” 2006, nr 55, H. 1, s. 79-114.

Król E.C.: *Der Warschauer Aufstand 1944 und der polnische Film. Einige Gedanken eines polnischen Zeithistorikers*, „Bulletin der

Polnischen Historischen Mission" 2005, nr 3, Göttingen, s. 87-100.

Mach B.W., Jackson J. E.: *Employment change, attitude evolution and voting during Poland's transition: Longitudinal evidence*, „European Journal of Political Economy” 2006, nr 22, s. 472-502.

Markowski R.: *Political Accountability and Institutional Design in New Democracies*, „International Journal of Sociology” 2006, vol. 36, nr 2, s. 45-75.

Stola D.: *Anti-Zionism as Multipurpose Policy Instrument: The Anti-Zionist Campaign in Poland, 1967-1968*, „Journal of Israeli History”, March 2006, vol. 25, no. 1, s. 175-202.

Wnuk-Lipiński E.: „Solidarnost”, „krugłyj stol”, i obszczestwiennyje processy w Polsce, „Mir Peremien”, Instytut Międzynarodnych Ekonomicznych i Politycznych Issledowanij Rosijskoj Akademii Nauk, Moskwa, 2005, nr 3, s. 96-106.

c) polskich o zasięgu ogólnokrajowym

Filipowicz S.: *Europa jako fikcja*, „Civitas. Studia z Filozofii Polityki” 2006, nr 9, s. 9-19.

Filipowicz S.: *O demokracji, namiętnościach i groźbie tyranii*, „Przegląd Polityczny” 2006, nr 76, s. 2-12.

Fiszler J.M.: *Suwerenność Polski i tożsamość narodowa w świetle Konstytucji RP i Konstytucji Europejskiej*, „Studia Polityczne” 2006, nr 18, s. 149-176.

Friszke A.: *Powstanie Tymczasowej Komisji Koordynacyjnej NSZZ „Solidarność”*, „Zeszyty Historyczne” 2006, nr 155, s. 52-109.

Friszke A.: *Widziane z góry*, Tomasz Stalińskiego, „Zeszyty Historyczne” 2006, nr 157, s. 113-130.

Friszke A.: *Nadzieje Października. Listy z lat 1956-1957*, „Więź” 2006, nr 10, s. 87-101.

Gawlikowski K.: *Chińskie przemiany: mity i rzeczywistość*, „Zarys” 2006, t. 5, s. 115-142.

Gubrynowicz A.: *„Demographischer Wandel” czy „Finis Germaniae”?*, „Rocznik Polsko-Niemiecki” 2006, nr 14, s. 83-120.

Holzer J.: *O październiku 1956 - źródło wywołane*, „Studia Polityczne” 2006, nr 18, s. 241-274.

Holzer J.: *Wahrnehmung der Ostpolitik in Sozialistischen Ländern. Versuch einer Bilanz*, „Rocznik Polsko-Niemiecki” 2006, nr 13, numer specjalny, s. 11-20.

Jarząbek W.: *Die Haltung der Volksrepublik Polen zur Normalisierung der Beziehungen mit der Bundesrepublik Deutschland 1970-1975*,

„Rocznik Polsko-Niemiecki” 2006, nr 13, numer specjalny, s. 85-130.

Jakóbiak W.: *Dylematy koordynacji polityki pieniężnej i fiskalnej*, „Gospodarka Narodowa” 2006, nr 1-2, s. 1-19.

Jakóbiak W.: *Nieefektywne państwo*, „Nowe Życie Gospodarcze”, 2006, nr 11(419), s. 16-17.

Kamiński A.Z., Paszewski T.: *USA i Amerykanie w polskiej polityce zagranicznej i sondażach*, „Sprawy Międzynarodowe” 2006, nr 2(LIX), s. 52-77.

Król E.C.: *Obraz Niemca etnicznego w polskim filmie fabularnym po II wojnie światowej*, „Kwartalnik Historyczny” 2005, nr 1, s. 81-95.

Madajczyk P.: *Postawy ludności śląskiej wobec PRL. Między emigracją a asymilacją*, „Studia Śląskie” 2005, t. LXIX, s. 119-136.

Madajczyk P.: *Wybory parlamentarne i prezydenckie w Polsce w prasie niemieckiej*, „Rocznik Polsko-Niemiecki” 2006, nr 14, s. 9-30.

Madajczyk P.: *Die Auswirkungen des Warschauer Vertrages von 1970 auf die Minderheitenpolitik der VR Polen*, „Rocznik Polsko-Niemiecki” 2006, nr 13, numer specjalny, s. 131-156.

Motyka G.: *Służba Bezpeky OUN-B (Służba Bezpieczeństwa OUN-B). Z warsztatów badawczych*, „Pamięć i Sprawiedliwość” 2006, nr 1(9), s. 255- 264.

Nogal A.: *Mity europejskiej konstytucji*, „Civitas. Studia z Filozofii Polityki” 2006, nr 9, s. 80-97.

Persak K.: *Czołgi przyjaźni*, „Nowe Państwo” 2006, nr 4, s. 48-51.

Popieliński P.: *Młodzież mniejszości niemieckiej - problemy z przyszłością mniejszości niemieckiej w Polsce*, „Rocznik Polsko-Niemiecki” 2006, nr 14, s. 59-82.

Stawrowski Z.: *Jan Paweł II a solidarność*, „Teologia Polityczna” 2006, nr 3, s. 148-163.

Szymoniczek J.: *Współpraca transgraniczna między Polską a Niemcami - euroregiony*, „Rocznik Polsko-Niemiecki” 2006, nr 14, s. 39-58.

Traba R.: *Walka o kulturę*, „Przegląd Polityczny”, 2006, nr 75, s. 45-54.

Żelichowski R.: *Akcja rekrutacyjna wśród polskich żołnierzy i “dipisów” do pracy w kopalniach holenderskich w latach 1945-1948*, „Przegląd Polonijny” 2006, nr 2, s. 5-24.

d) polskich o zasięgu lokalnym

Baran A.F.: *Nie fałszować harcerstwa... (o książce Stanisława Czopowicza)*, „Krakowski Rocznik Historii Harcerstwa” 2006, t. II, s. 11-16.

Szymoniczek J.: *Budapeszt 1956 - pomoc dla Węgier*, „Przegląd Czerwonokrzyski” 2006 nr 3, s. 13-16.

Wydawnictwa własne Instytutu Studiów Politycznych PAN

Publikacje zwarte

Bayer J., Dziak W.J.: *Korea i Chiny. Przyjaźń i współpraca, rywalizacja i konflikty*, t. I: *Strategia i polityka*, Instytut Studiów Politycznych PAN, Warszawa 2006, s. 323.

Bayer J., Dziak W.J.: *Korea i Chiny. Przyjaźń i współpraca, rywalizacja i konflikty*, t. II: *Gospodarka i granice*, Instytut Studiów Politycznych PAN, Warszawa 2006, s. 269.

Kozarzewski P.: *Prywatyzacja w krajach postkomunistycznych*, Instytut Studiów Politycznych PAN, Warszawa 2006, s. 323.

Król E.C.: *Polska i Polacy w propagandzie narodowego socjalizmu w Niemczech 1919-1945*, Instytut Studiów Politycznych PAN, Collegium Civitas Press, Oficyna Wydawnicza RYTM, Warszawa 2006, s. 848.

Mocek S.: *Dziennikarze po komunizmie. Elita mediów w świetle badań społecznych*, Instytut Studiów Politycznych PAN, Collegium Civitas Press, Wydawnictwo Naukowe SCHOLAR, Warszawa 2006, s. 257.

Motyka G.: *Ukraińska partyzantka 1942-1960. Działalność Organizacji Ukraińskich Nacjonalistów i Ukraińskiej Powstańczej Armii*, Instytut Studiów Politycznych PAN, Oficyna Wydawnicza RYTM, Warszawa 2006, s. 720.

Persak K.: *Sprawa Henryka Hollanda*, Instytut Pamięci Narodowej, Instytut Studiów Politycznych PAN, Warszawa 2006, s. 405.

Stodkowska I.: *Spółeczeństwo obywatelskie na tle historycznego przełomu. Polska 1980-1989*, Instytut Studiów Politycznych PAN, Warszawa 2006, s. 327.

Stodkowska I., Dołbakowska M. (red.): *Wybory 2005. partie i ich programy*, Instytut Studiów Politycznych PAN, Warszawa 2006, s. 342.

Stawrowski Z.: *Prawo naturalne a ład polityczny*, Instytut Myśli Józefa Tischnera, Instytut Studiów Politycznych PAN, Kraków-Warszawa 2006, s. 467.

Szpeciński A., Kwiatkowski P.T.: *Przeszłość jako przedmiot przekazu*, Instytut Studiów Politycznych PAN, Wydawnictwo Naukowe SCHOLAR, Warszawa 2006, s. 149.

Traba R.: *Historia - przestrzeń dialogu*, Instytut Studiów Politycznych PAN, Warszawa 2006, s. 405.

Wierzbicki M.: *Związek Młodzieży Polskiej i jego członkowie. Studium z dziejów funkcjonowania stalinowskiej organizacji młodzieżowej*, Wydawnictwo TRIO, Instytut Studiów Politycznych PAN, Warszawa 2006, s. 489.

Prace zbiorowe i wybory dokumentów

Domber G.F., Jastrząb M., Paczkowski A., Sowiński P. (oprac.): *Ku*

zwycięstwu „Solidarności”. *Korespondencja Ambasady USA w Warszawie z Departamentem Stanu, styczeń - wrzesień 1989*, seria: A. Paczkowski (red.): „Dokumenty do dziejów PRL”, z. 18, Instytut Studiów Politycznych PAN, Warszawa 2006, s. 417.

Fischer J.M. (red.): *Polska polityka integracyjna po przystąpieniu do Unii Europejskiej*, Instytut Studiów Politycznych PAN, Warszawa 2006, s. 335.

Friszke A. (red.): *Solidarność podziemna 1981-1989*, Instytut Studiów Politycznych PAN, Stowarzyszenie „Archiwum Solidarności”, Warszawa 2006, s. 699.

Orzelska A. (współpraca), Rakowska-Harmstone T., Dutkiewicz P. (red.): *New Europe. The Impact of the First Decade. Vol. 1: Trends and Prospects*, Instytut Studiów Politycznych PAN, Collegium Civitas Press, Warszawa 2006, s. 248.

Orzelska A. (współpraca), Rakowska-Harmstone T., Dutkiewicz P. (red.): *New Europe. The Impact of the First Decade. Vol. 2: Variations on the Pattern*, Instytut Studiów Politycznych PAN, Collegium Civitas Press, Warszawa 2006, s. 528.

Stodkowska I., Dołbakowska M. (red.): *Wybory 2005. partie i ich programy*, Instytut Studiów Politycznych PAN, Warszawa 2006, s. 342.

Wasilewski J. (red.): *Powiatowa elita polityczna*, Instytut Studiów Politycznych PAN, Warszawa 2006, s. 359.

Working Papers

Madej I.: *Polityka językowa Indii. Wybrane zagadnienia*, Instytut Studiów Politycznych PAN, Warszawa 2006, s. 62.

Mocek S.: *Dylematy czwartej władzy. Dziennikarstwo PRL w dobie demokratycznych przemian*, Instytut Studiów Politycznych PAN, Warszawa 2006, s. 78.

Wykaz monografii naukowych i podręczników akademickich autorstwa, współautorstwa lub pod redakcją pracowników placówki

a) autorstwo monografii lub podręcznika w jęz. obcym

brak

b) autorstwo monografii lub podręcznika w jęz. polskim

Bayer J., Dziak W.J.: *Korea i Chiny. Przyjaźń i współpraca, rywalizacja i konflikty*, t. I: *Strategia i polityka*, Instytut Studiów Politycznych PAN, Warszawa 2006, s. 323.

Bayer J., Dziak W.J.: *Korea i Chiny. Przyjaźń i współpraca, rywalizacja i konflikty*, t. II: *Gospodarka i granice*, Instytut Studiów Politycznych PAN, Warszawa 2006, s. 269.

Codogni P.: *Rok 1956*, Prószyński i S-ka, Warszawa 2006, s. 436.

Kozarzewski P.: *Prywatyzacja w krajach postkomunistycznych*, Instytut Studiów Politycznych PAN, Warszawa 2006, s. 323.

Król E.C.: *Polska i Polacy w propagandzie narodowego socjalizmu w Niemczech 1919-1945*, Instytut Studiów Politycznych PAN,

Collegium Civitas Press, Oficyna Wydawnicza RYTM, Warszawa 2006, s. 848.

Mocek S.: *Dziennikarze po komunizmie. Elita mediów w świetle badań społecznych*, Instytut Studiów Politycznych PAN, Collegium Civitas Press, Wydawnictwo Naukowe SCHOLAR, Warszawa 2006, s. 257.

Motyka G.: *Ukraińska partyzantka 1942 - 1960. Działalność Organizacji Ukraińskich Nacjonalistów i Ukraińskiej Powstańczej Armii*, Instytut Studiów Politycznych PAN, Oficyna Wydawnicza RYTM, Warszawa 2006, s. 720.

Paczkowski A.: *Wojna polsko-jaruzelska. Stan wojenny w Polsce 13 XII 1981-22 VII 1983*, Wydawnictwo Prószyński i S-ka, Warszawa 2006, s. 277.

Persak K.: *Sprawa Henryka Hollanda*, Instytut Pamięci Narodowej, Instytut Studiów Politycznych PAN, Warszawa 2006, s. 405.

Stodkowska I.: *Spółczesność obywatelska na tle historycznego przełomu. Polska 1980-1989*, Instytut Studiów Politycznych PAN, Warszawa 2006, s. 327.

Staniszki J.: *O władzy i bezsilności*, Wydawnictwo Literackie, Kraków 2006, s. 258.

Stawrowski Z.: *Prawo naturalne a ład polityczny*, Instytut Myśli Józefa Tischnera, Instytut Studiów Politycznych PAN, Kraków-Warszawa 2006, s. 467.

Szpoiński A., Kwiatkowski P.T.: *Przeszłość jako przedmiot przekazu*, Instytut Studiów Politycznych PAN, Wydawnictwo Naukowe SCHOLAR, Warszawa 2006, s. 149.

Traba R.: *Historia - przestrzeń dialogu*, Instytut Studiów Politycznych PAN, Warszawa 2006, s. 405.

Wierzbicki M.: *Związek Młodzieży Polskiej i jego członkowie. Studium z dziejów funkcjonowania stalinowskiej organizacji młodzieżowej*, Wydawnictwo TRIO, Instytut Studiów Politycznych PAN, Warszawa 2006, s. 489.

c) autorstwo rozdziału w monografii lub podręczniku w jęz. obcym

Burakowski A.: *The Events of 1956 in Poland as a Movement of the Whole Nation*, w: Cătănuș D., Buga V. (red.): *Putere și societate. Lagărul comunist sub impactul destalinizării, 1956 [Power and Society. The Soviet Bloc under the Impact of De-Stalinization, 1956]*, Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului, București 2006 s. 218-256.

Cześniak M., Markowski R., Grzelak P.: *Electoral Behavior in Poland, 1991-1993*, w: Jasiewicz K., Markowski R.: (red.): *The 1991 and 1993 Elections to the Polish Sejm*, Edition Sigma, Berlin 2006, s. 90-119.

Friszke A.: *Poland 1956-1989: The Transformation of the „Developed Socialist” State*, w: Borejsza J.W., Ziemer K. (red.), Hulas M. (oprac.): *Totalitarian and Authoritarian Regimes in Europe. Legacies and Lessons from the Twentieth Century*, Berghahn Books, New York, Oxford 2006, s. 276-296.

Grabowska M.: *Die Haltung von Jugendlichen zur Demokratie und Politik*, w: Siellawa-Kolbowska E. (red.): *Junge Deutsche und junge Polen. Chance für gute Nachbarschaft*, Oficyna Naukowa,

Warszawa 2006, s. 61-80.

- Kamiński A.Z.: *Geopolitics of East-Central Europe*, w: Rakowska-Harmstone T., Dutkiewicz P. (red.), Orzelska A. (współpraca): *New Europe. The Impact of the First Decade*, Vol. 1: *Trends and Prospects*, Instytut Studiów Politycznych PAN, Collegium Civitas Press, Warszawa 2006, s. 57-90.
- Kofman J., Roszkowski W.: *Economic Transformation*, w: Rakowska-Harmstone T., Dutkiewicz P. (red.), Orzelska A. (współpraca): *New Europe. The Impact of the First Decade*, Vol. 1: *Trends and Prospects*, Instytut Studiów Politycznych PAN, Collegium Civitas Press, Warszawa 2006, s. 139-176.
- Kofman J., Roszkowski W.: *Poland*, w: Rakowska-Harmstone T., Dutkiewicz P. (red.), Orzelska A. (współpraca): *New Europe. The Impact of the First Decade*, Vol. 2: *Variations on the Pattern*, Instytut Studiów Politycznych PAN, Collegium Civitas Press, Warszawa 2006, s. 371-428.
- Kofman J.: *Die nationale Wirtschaftspolitik der Zweiten Republik Polen (1918 bis 1939)*, w: Pogany A., Kubu E., Kofman J. (red.): *Für eine nationale Wirtschaft. (Ungarn, die Tschechoslowakei und Polen vom Ausgang des 19. Jahrhunderts bis zum Zweiten Weltkrieg)*, Berliner Wissenschafts-Verlag, Berlin 2006, s. 135-167.
- Koralewicz J., Ziółkowski M.: *Changing Value System*, w: Rakowska-Harmstone T., Dutkiewicz P. (red.), Orzelska A. (współpraca): *New Europe. The Impact of the First Decade*. Vol. 1: *Trends and Prospects*, Instytut Studiów Politycznych PAN, Collegium Civitas Press, Warszawa 2006, s. 177-206.
- Kozarzewski P.: *Privatization in the Context of Post-Communist Transition: The Case of Poland*, w: Praca zbiorowa: *An Enterprise Odyssey: Integration or Disintegration*, Proceedings, Faculty of Economics and Business, University of Zagreb, Zagreb 2006, s. 43-44.
- Kozarzewski P., Woodward R.: *The Reform Process in Post-Communist Transition: Understanding Reform in Eastern and Central Europe and the Commonwealth of Independent States*, w: Fanelli J. M., McMahon G. (red.): *Understanding Market Reforms*, Vol. II: *Motivation, Implementation and Sustainability*, Palgrave Macmillan, Houndmills and New York 2006, s. 141-192.
- Król E.C.: *Das Bild des ethnischen Deutschen im polnischen Film nach dem Zweiten Weltkrieg*, w: Kochanowski J., Sach M. (red.): *Die „Volksdeutschen“ in Polen, Frankreich, Ungarn und der Tschechoslowakei. Mythos und Realität*, Fibre, Osnabrück 2006, s. 367-389.
- Mach B.W., Diewald M.: *Comparing Paths of Transition: Employment Opportunities and Earnings in East Germany and Poland During the First Ten Years of the Transformation Process*, w: Diewald M., Goedicke A., Mayer K. U. (red.): *After the Fall of the Wall: Life Course in the Transformation of East Germany*, Stanford University Press, Stanford, CA, 2006, s. 237-268.
- Mach B.W.: *Perception of Conflict*, w: NORPOL: *Norwegian-Polish Cooperative Project Trends and Reconfigurations in Polish Public Thought*, Polish Public Opinion, Special Edition, CBOS,

Warszawa, June 2006, s. 6-7.

Machcewicz P.: *The Polish 1956*, w: Fink C., Hadler F., Schramm T. (red.): *1956. European and Global Perspectives*, Leipziger Universitätsverlag, Leipzig 2006, s. 141-165.

Machcewicz P.: „*K čertu se suverenitou*”. *Władysław Gomułka a Pražské jaro*, w: Blažek P., Kamiński L., Vévoda R. (red.): *Polsko a Československo w roce 1968, Ústav Pro Soudobé Dějiny AV ČR, DOKOŘÁN, Praha 2006, s. 83-103.*

Madajczyk P.: *Das „Zentrum gegen Vertreibungen”, das polnische und deutsche historische Gedächtnis und die polnisch-deutschen Beziehungen*, w: Brunnbauer U., Esch M.G., Sundhaussen H. (red.): *Definitionsmacht, Utopie, Vergeltung. „Ethnische Säuberungen” im östlichen Europa des 20. Jahrhunderts, Geschichte: Forschung und Wissenschaft*, LIT Verlag, Berlin 2006, s. 240-280.

Madajczyk P.: *Vertreibung der deutschen Bevölkerung aus Polen*, w: Köhler H. (red.): *Flucht Vertreibung Integration*, Kerber Verlag, Bielefeld 2005, s. 50-61.

Madajczyk P.: *ZNAK („Zeichen”) - eine pluralistische Bewegung in einem nichtdemokratischen System*, w: Schwan G., Holzer J., Lavabre M-C., Schwelling B. (red.): *Demokratische politische Identität. Deutschland, Polen und Frankreich im Vergleich*, VS Verlag für Sozialwissenschaften, Wiesbaden 2006, s. 155-182.

Madajczyk P.: *Bedeutung und Nutzen des Begriffs „Kollaboration” für Forschungen über die Zeitgeschichte Polens*, w: Tauber J. (red.), *„Kollaboration” in Nordosteuropa. Erscheinungsformen und Deutungen im 20. Jahrhundert*, Harrassowitz Verlag, Berlin 2006, s. 314-323.

Markowski R.: *EU membership and the Polish party system*, w: P. G. Lewis (red.) *The European Union and Party Politics in East Central Europe*, Houndmills: Palgrave 2006.

Nałęcz S., Bartkowski J.: *Is there an Organisational Base for Civil Society in Central Eastern Europe? Social and Economic Potentials of Civil Society Organisations in CEE after 1989*, w: Eliaeson S. (red.): *Building Democracy and Civil Society East of the Elbe. Essays in Honour of Edmund Mokrzycki*, Routledge, New York 2006, s. 163-195.

Paczkowski A.: *Le parti communiste, machine de pouvoir. Du totalitarisme à la démocratie: le cas polonais*, w: Courtois S. (red.): *Le jour se lève. L'héritage du totalitarisme en Europe, 1953-2005*, Éditions du Rocher, Paryż 2006, s. 225-239.

Paczkowski A.: *Les élites communistes en Pologne: vieux camarades et hommes nouveaux*, w: Courtois S. (red.): *Les logiques totalitaires en Europe*, Éditions du Rocher, Paryż 2006, s. 438-464.

Paczkowski A.: *Potsdam 1945: Absichten, Folgen, Interpretationen*, w: Kersky B. (red.): *Ist gemeinsame Erinnerung möglich? Polen und Deutschland 60 Jahre nach der Potsdamer Konferenz*, Polnische Institut in Berlin, Berlin 2006 s. 9-27.

Roszkowski W.: *The Lands Between: The Making of East-Central Europe*, w: Rakowska-Harmstone T., Dutkiewicz P. (red.), Orzelska A. (współpraca): *New Europe. The Impact of the First Decade. Vol. 1: Trends and Prospects*, Instytut Studiów

Politycznych PAN, Collegium Civitas Press, Warszawa 2006, s. 13-56.

Staniszki J.: *Structural Violence and Divergent Ontologies of Power: Postcommunist Europe in the Face of EU Accesion*, w: Kuter A., Trappmann V. (red.): *Das Erbe des Beitritts*, Nomos Verlagsgesellschaft, Baden-Baden 2006, s. 117-134.

Stola D.: "Bierut", "Gierek", "Gomułka", "Jaruzelski", "Warsaw", w: Winter J. Merriman J. (red.): *Encyclopedia of Europe 1914-2004*, Charles Scribner's Sons, Chicago 2006.

Stola D.: *Anti-Zionism as Multipurpose Policy Instrument: The Anti-Zionist Campaign in Poland, 1967-1968*, w: Herf J. (red.): *Anti-Semitism and Anti-Zionism in Historical Perspective. Convergence and Divergence*, Routledge, London and New York 2006, s. 159-185.

Traba R.: „Landschaften nach der Schlacht”. *Der politische Totenkult in Polen nach dem Zweiten Weltkrieg*, w: Von Thadden R., Kaudelka S. (red.): *Erinnerung und Geschichte. 60 Jahre nach dem 8. Mai 1945*, Wallstein, Göttingen 2006, s. 72-79.

Ukielski P.: *Differing Paths to NATO in the Visegrad Group: The Case of Slovakia*, w: Tonini A. (red.): *Towards a New Europe: Identity, Economics, Institutions. Different Experiences*, University of Florence, Florence 2006, s. 133-146.

Wasilewski J., Markowski R., McManus-Czubińska, Miller W.L.: *The Misuse of Referendum in Post-Communist Europe*, w: Hutcheson D.S., Korosteleva E.A. (red.): *The Quality of Democracy in Post-Communist Europe*, Routledge, New York 2006, s. 56-80.

Wnuk-Lipiński E.: *Die Bürgergesellschaft und die politische Kultur im neuen Polen*, w: Merli F., Wagner G. (red.): *Das neue Polen in Europa. Politik, Recht, Wirtschaft, Gesellschaft*, Studien Verlag, Innsbruck, Wien, Bozen 2006, s. 141-154.

Wnuk-Lipiński E.: *Introduction*, w: Rakowska-Harmstone T., Dutkiewicz P. (red.), Orzelska A. (współpraca): *New Europe. The Impact of the First Decade*, Vol. 1: *Trends and Prospects*, Instytut Studiów Politycznych PAN, Collegium Civitas Press, Warszawa 2006, s. 9-12.

Wnuk-Lipiński E.: *Introduction*, w: Rakowska-Harmstone T., Dutkiewicz P. (red.), Orzelska A. (współpraca): *New Europe. The Impact of the First Decade*, Vol. 2: *Variations on the Pattern*, Instytut Studiów Politycznych PAN, Collegium Civitas Press, Warszawa 2006, s. 9-12.

d) autorstwo rozdziału w monografii lub podręczniku w jęz. polskim

Betkiewicz W.: *Demokratyczna reforma powiatowa: Porażka czy sukces nowej instytucji?* w: Wasilewski J. (red.): *Powiatowa elita polityczna*, Instytut Studiów Politycznych PAN, Warszawa 2006, s. 103-142.

Betkiewicz W.: *Samorządność czy administrowanie? Status powiatu przez pryzmat wykonywanych zadań*, w: Wasilewski J. (red.): *Powiatowa elita polityczna*, Instytut Studiów Politycznych PAN, Warszawa 2006, s. 143-186.

Burakowski A.: *Główne tendencje w polityce wewnętrznej*, w: Kofman J., Roszkowski W. (red.): *Europa Środkowo-Wschodnia 2003*,

Instytut Studiów Politycznych PAN, Warszawa 2006, s. 17-20.

- Burakowski A.: *Bułgaria*, w: Kofman J., Roszkowski W. (red.): *Europa Środkowo-Wschodnia 2003*, Instytut Studiów Politycznych PAN, Warszawa 2006, s. 69-76 i 289-298.
- Burakowski A.: *Rumunia*, w: Kofman J., Roszkowski W. (red.): *Europa Środkowo-Wschodnia 2003*, Instytut Studiów Politycznych PAN, Warszawa 2006, s. 171-180 i 373-380.
- Codogni P.: *Gospodarka*, w: Kofman J., Roszkowski W. (red.): *Europa Środkowo-Wschodnia 2003*, Instytut Studiów Politycznych PAN, Warszawa 2006, s. 21-32.
- Codogni P.: *Bośnia i Hercegowina*, w: Kofman J., Roszkowski W. (red.): *Europa Środkowo-Wschodnia 2003*, Instytut Studiów Politycznych PAN, Warszawa 2006, s. 51-68 i 277-288.
- Codogni P.: *Serbia i Czarnogóra*, w: Kofman J., Roszkowski W. (red.): *Europa Środkowo-Wschodnia 2003*, Instytut Studiów Politycznych PAN, Warszawa 2006, s. 181-216 i 381-406.
- Codogni P.: *Macedonia*, w: Kofman J., Roszkowski W. (red.): *Europa Środkowo-Wschodnia 2003*, Instytut Studiów Politycznych PAN, Warszawa 2006, s. 135-150 i 327-334.
- Dziak W.: *Albania*, w: Kofman J., Roszkowski W. (red.): *Europa Środkowo-Wschodnia 2003*, Instytut Studiów Politycznych PAN, Warszawa 2006, s. 33-38 i 263-266.
- Dziak W.J.: *Kim Jong Il i „Songun”*, w: Malinowski M. (red.): *Problemy badawcze i metodologiczne politologii w Polsce*, Uniwersytet Gdański, Gdańsk 2006, s. 381-393.
- Dudzińska A.: *O idei reprezentacji politycznej*, w: Wasilewski J. (red.): *Powiatowa elita polityczna*, Instytut Studiów Politycznych PAN, Warszawa 2006, s. 245-258.
- Fiszler J.M.: *Koncepcje integracji europejskiej i przyszłość Unii Europejskiej - implikacje dla Polski*, w: Fiszler J.M. (red.): *Polska polityka integracyjna po przystąpieniu do Unii Europejskiej*, Instytut Studiów Politycznych PAN, Warszawa 2006, s. 25-58.
- Fiszler J.M.: *Polska w Unii Europejskiej - szanse i zagrożenia (aspekty polityczne)*, w: Jakóbiak W. (red.): *Gospodarka polska w procesie światowych przemian*, Oficyna Wydawnicza WSiP, Warszawa 2006, s. 44-71.
- Friszke A.: *Wstęp, oraz Tymczasowa Komisja Koordynacyjna NSZZ „Solidarność” (1982-1987)*, w: Friszke A. (red.): *Solidarność podziemna 1981-1989*, Instytut Studiów Politycznych PAN, Stowarzyszenie „Archiwum Solidarności”, Warszawa 2006, s. 9-192.
- Friszke A.: *Regionalny Komitet Wykonawczy Mazowsze. Powstanie, struktura, działalność (1981-1986)*, w: Friszke A. (red.): *Solidarność podziemna 1981-1989*, Instytut Studiów Politycznych PAN, Stowarzyszenie „Archiwum Solidarności”, Warszawa 2006, s. 405-488.
- Friszke A.: *Polski Kościół ewangelicki i Mazurzy*, w: Praca zbiorowa: *Misja dzisiaj. XI Forum Ewangelickie*, Towarzystwo Szkolne im. M. Reja w Bielsku Białej, Bielsko-Biała 2006, s. 33-54.
- Friszke A.: *Komitet Obywatelski. Geneza i historia*, w: Friszke A. (red.), Strasz M. (oprac.): *Komitet Obywatelski przy*

Przewodniczącym NSZZ „Solidarność” Lechu Wałęsie, Stowarzyszenie Archiwum „Solidarności”, Warszawa 2006, s. 5-70.

- Friszke A.: *Paweł Bąkowski*, w: Praca zbiorowa: *Opozycja w PRL. Słownik Biograficzny 1956-89*, t. 3, Ośrodek KARTA, Warszawa 2006, s. 33-35.
- Friszke A.: *Paweł Jasienica*, w: Praca zbiorowa: *Opozycja w PRL. Słownik Biograficzny 1956-89*, t. 3, Ośrodek KARTA, Warszawa 2006, s. 117-120.
- Friszke A.: *Ewa Milewicz*, w: Praca zbiorowa: *Opozycja w PRL. Słownik Biograficzny 1956-89*, t. 3, Ośrodek KARTA, Warszawa 2006, s. 197-199.
- Friszke A.: *Antoni Słonimski*, w: Praca zbiorowa: *Opozycja w PRL. Słownik Biograficzny 1956-89*, t. 3, Ośrodek KARTA, Warszawa 2006, s. 242-244.
- Friszke A.: *Eugeniusz Smolar*, w: Praca zbiorowa: *Opozycja w PRL. Słownik Biograficzny 1956-89*, t. 3, Ośrodek KARTA, Warszawa 2006, s. 248-250.
- Friszke A.: *Wojciech Stawiszyński*, w: Praca zbiorowa: *Opozycja w PRL. Słownik Biograficzny 1956-89*, t. 3, Ośrodek KARTA, Warszawa 2006, s. 261-263.
- Friszke A.: *Stanisław Stomma*, w: Praca zbiorowa: *Opozycja w PRL. Słownik Biograficzny 1956-89*, t. 3, Ośrodek KARTA, Warszawa 2006, s. 264-266.
- Friszke A.: *Przedmowa*, w: Jan Józef Lipski: *KOR*, Instytut Pamięci Narodowej, Warszawa 2006, s. 7-79.
- Gładziuk N.: *Komunitaryzm*, w: Kaczorowski P. (red.): *Nauka o Państwie*, Szkoła Główna Handlowa, Warszawa 2006, s. 154-167.
- Grabowska M.: „*Jako błyskawica*”. *Problemy z polityczną instytucjonalizacją ruchu „Solidarność”*, w: Praca zbiorowa: „*Solidarność*”: *wydarzenie - konsekwencje - pamięć*, Wydawnictwo Instytutu Filozofii i Socjologii PAN, Warszawa 2006, s. 155-180.
- Gubrynowicz A.: *Estonia*, w: Kofman J., Roszkowski W. (red.): *Europa Środkowo-Wschodnia 2003*, Instytut Studiów Politycznych PAN, Warszawa 2006, s. 97-110 i 317-318.
- Gubrynowicz A.: *Litwa*, w: Kofman J., Roszkowski W. (red.): *Europa Środkowo-Wschodnia 2003*, Instytut Studiów Politycznych PAN, Warszawa 2006, s. 111- 122 i 319-322.
- Gubrynowicz A.: *Łotwa*, w: Kofman J., Roszkowski W. (red.): *Europa Środkowo-Wschodnia 2003*, Instytut Studiów Politycznych PAN, Warszawa 2006, s. 123-134 i 323-326.
- Hałajko J.: *Śmiech jako narzędzie kontestacji politycznej. Pomarańczowa Rewolucja*, w: *Śmiech*, Pękała E. (red.): *Stowarzyszenie Pisarzy Polskich*, Wydawnictwo Słowo/obraz Terytoria, Gdańsk 2005, s. 261-267.
- Jakóbiak W.: *Gospodarka polska na tle krajów Unii Europejskiej. Determinanty dalszego jej wzrostu*, w: Jakóbiak W. (red.): *Gospodarka polska w procesie światowych przemian*, Oficyna Wydawnicza Wyższej Szkoły Handlu i Prawa im. R. Łazarskiego, Warszawa 2006, s. 72-93.

- Jarosz M.: *Okazja czyni złodzieja, czyli proces transformacji i prywatyzacji w Polsce*, w: Dylus A., Rudowski A., Zaborski M. (red.): *Korupcja. Oblicza. Uwarunkowania. Przewidywania*, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego, Zakład Narodowy im. Ossolińskich, Wrocław 2006, s. 57-69.
- Jarząbek W.: *Polska wobec problemu podpisania traktatu pokojowego z Niemcami po II wojnie światowej. Prace przygotowawcze w latach 1945-1962*, w: M. Nurek (red.): *Zakończenie II wojny światowej. Polityka i dyplomacja międzynarodowa 1945-2005*, Fundacja Rozwoju Uniwersytetu Gdańskiego, Gdańsk 2006, s. 147-163.
- Kamiński A.Z.: *Korupcja w warunkach postkomunistycznych przemian ustrojowych: podejście instytucjonalne*, w: Wasilewski J. (red.): *Współczesne społeczeństwo polskie. Dynamika zmian*, Wydawnictwo Naukowe SCHOLAR, Warszawa 2006, s. 367-404.
- Kinowska Z., Radiukiewicz A.: *Dwa obrazy obywatelskiej aktywności: perspektywa władz samorządowych i perspektywa mieszkańców*, w: Wasilewski J. (red.): *Powiatowa elita polityczna*, Instytut Studiów Politycznych PAN, Warszawa 2006, s. 299-338.
- Kowal P.: *Polska*, w: Kofman J., Roszkowski W. (red.): *Europa Środkowo-Wschodnia 2003*, Instytut Studiów Politycznych PAN, Warszawa 2006, s. 163-170 i 351-372.
- Mach B.W.: *Uwagi o ramach koncepcyjnych, metodologii i ustaleniach empirycznych w badaniach nad dziedzictwem Jana Pawła II*, w: Ruszkowski P., Bieliński J., Figiel A. (red.): *JPII: Pokolenie czy mozaika wartości?*, Wydawnictwo Zysk i S-ka, Collegium Civitas Press, Poznań/Warszawa 2006, s.161-172.
- Madajczyk P.: *Wysiedlenia i przesiedlenia popoczdamskie ludności niemieckiej z Polski*, w: Góralski W.M. (red.): *Transfer, obywatelstwo, majątek. Trudne problemy stosunków polsko-niemieckich*, PISM, Warszawa 2005, s. 21-47.
- Madajczyk P.: *Obcość jako wyznacznik powstawania i funkcjonowania granic etniczno-narodowych na Górnym Śląsku*, w: Haubold-Stolle J., Linek B. (red.): *Górny Śląsk wyobrażony: wokół mitów, symboli i bohaterów symboli narodowych*, Instytut Śląski, Opole-Marburg 2005, s. 109-122.
- Madajczyk P.: *Niemiecka polityka kulturalna w relacjach Polska-RFN po układzie warszawskim 1970 r.* w: Koseski A., Stawarz A. (red.): *Polska dyplomacja kulturalna po roku 1918. Osiągnięcia, potrzeby, perspektywy*, Muzeum Niepodległości, Akademia Humanistyczna im. Aleksandra Gieysztor w Pułtusk, Instytut Studiów Politycznych PAN, Warszawa - Pułtusk 2006, s. 127-142.
- Marciniak W.: *Imperium i państwo: historia pojęć w kontekście dziejów Rosji*, w: Nowak A. (red.): *Rosja i Europa Wschodnia: „imperologia” stosowana*, Instytut Historii PAN, Arcana, Kraków 2006, s. 46-59.
- Marciniak W.: *Socjaldemokracja*, w: Kaczorowski P. (red.): *Nauka o państwie*, Szkoła Główna Handlowa, Warszawa 2006, s. 126-132.
- Marciniak W.: *System polityczny Federacji Rosyjskiej*, w: Kaczorowski P. (red.): *Nauka o państwie*, Szkoła Główna Handlowa, Warszawa 2006, s. 272-285.

- Materski W.: *Z genezy powołania polskiej placówki konsularnej w Mińsku (1921-1924)*, w: Praca zbiorowa: *Bielarus i susedzi gistorycznyja szliachi uzajemadzejanne i uzajemauplywy. Materialy Miżnarodnaj nawkowaj kanferencji, 28-29 wierasja 2006 g*, Ministerstwa Adykcji Respubliki Belarus, Homel 2006, s.160-166.
- Materski W.: *ZSRR wobec polsko-czechosłowackiego sporu terytorialnego (1944-1947)*, w: Karpus Z., Kłaczko J., Wołos M. (red.): *Nad Bałtykiem. W kręgu polityki, gospodarki, problemów narodowościowych i społecznych w XIX i XX wieku*, Wydawnictwo Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, Toruń 2005, s. 625-654.
- Materski W.: *Z początków wojny propagandowej wokół zbrodni katyńskiej. Sowiecka Komisja Specjalna (tzw. Komisja Burdenki)*, w: Rogut D., Adamczyk A. (red.): *Represje sowieckie wobec narodów Europy 1944-1956*, Atena, Zielonka 2005, s. 19-28.
- Materski W.: *Zakaukazie - obszar rywalizacji pomiędzy Rosją, Turcją i Persją*, w: Furier A. (red.): *Kaukaz w dobie globalizacji*, Instytut Wschodni UAM, Poznań 2005, s. 13-31.
- Mizgala J.: *Ameryka i Rosja: dwie formuły imperialnej obecności na progu XXI wieku - próba analizy porównawczej*, w: Nowak A. (red.): *Rosja i Europa Wschodnia: Imperiologia stosowana*, Instytut Historii PAN, Arcana, Kraków 2006, s. 75-87.
- Motyka G.: *Zamiast wstępu: Od operacji „C-1” do akcji „Bumerang*, w: Motyka G. (red.): *Służby bezpieczeństwa Polski i Czechosłowacji wobec Ukraińców (1945-1989). Z warsztatów badawczych*, Instytut Pamięci Narodowej, Warszawa 2005, s. 7-19.
- Motyka G., Zajączkowski M.: *Jak w PRL historię poprawiano*, w: Motyka G. (red.): *Służby bezpieczeństwa Polski i Czechosłowacji wobec Ukraińców (1945-1989). Z warsztatów badawczych*, Instytut Pamięci Narodowej, Warszawa 2005, s. 270-196.
- Motyka G., Szapował J.: *Od Komitetu Redakcyjnego*, w: Praca zbiorowa: *Akcja „Wista” 1947*, Instytut Pamięci Narodowej i in., Warszawa-Kijów 2006, s. 20-49.
- Nalewajko E.: *Powiatowe partie polityczne: trudna adaptacja*, w: Wasilewski J. (red.): *Powiatowa elita polityczna*, Instytut Studiów Politycznych PAN, Warszawa 2006, s. 187-244.
- Nogal A.: *Czy potrzebny nam jest naród europejski?* w: Markiewicz B., Wonicki R. (red.): *Kryzys tożsamości politycznej a proces integracji europejskiej*, Instytut Filozofii UW, Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa 2006, s. 123-130.
- Nogal A., Markiewicz B.: *Terroryzm współczesny. Tożsamość pojęć i tożsamość wobec pojęć politycznych*, w: Markiewicz B., Wonicki R. (red.): *Kryzys tożsamości politycznej a proces integracji europejskiej*, Instytut Filozofii UW, Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa 2006, s. 227-246.
- Orzelska A.: *Polityka zagraniczna*, w: Kofman J., Roszkowski W. (red.): *Europa Środkowo-Wschodnia 2003*, Instytut Studiów Politycznych PAN, Warszawa 2006, s. 9-16.
- Orzelska A.: *Chorwacja*, w: Kofman J., Roszkowski W. (red.): *Europa Środkowo-Wschodnia 2003*, Instytut Studiów Politycznych PAN,

Warszawa 2006, s. 77-86 i 297-306.

- Orzelska A.: *Słowenia*, w: Kofman J., Roszkowski W. (red.): *Europa Środkowo-Wschodnia 2003*, Instytut Studiów Politycznych PAN, Warszawa 2006, s. 227-236 i 417-422.
- Oseka P.: *Pokazać złożoność dziejów. Uwagi o miejscu historii i roli historyków w mediach*, w: Panecka A. (red.): *Pamięć dla przyszłości. Konferencja poświęcona problemom współczesnej edukacji patriotycznej*, Muzeum Powstania Warszawskiego, Warszawa 2006, s. 101-112.
- Paczkowski A.: „1939-1989”, w: Tazbir J. (red.): *Polska na przestrzeni wieków*, (wyd. II zmienione), Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2006, s. 625-732.
- Paczkowski A.: *Wprowadzenie*, w: Grajewski A. (red.): *Czas próby. „Solidarność” na Podbeskidziu w latach 1980-2005*, Wydawnictwo „Prasa Beskidzka”, Bielsko-Biała 2006, s. 19-30.
- Pańków I.: *Społeczny kapitał rodzinny a kapitał przywódczy w demokracji lokalnej*, w: Wasilewski J. (red.): *Powiatowa elita polityczna*, Instytut Studiów Politycznych PAN, Warszawa 2006, s. 65-102.
- Rodkiewicz W.: *Zachodnie kresy imperium w koncepcji polityki zagranicznej Rosji w latach 1991-2204; neoimperializm czy postimperializm?* w: Nowak A. (red.): *Rosja i Europa Wschodnia: „imperiolgia” stosowana*, Instytut Historii PAN, Arcana, Kraków 2006, s. 88-106.
- Stawrowski Z.: *Kantowska idea autonomii człowieka a kara śmierci*, w: Miklaszewska J., Spryszak P. (red.): *Kant wobec problemów współczesnego świata*, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2006, s. 129-137.
- Sowiński P.: „Wola”, czyli wolność: *Międzyzakładowy Komitet Koordynacyjny NSZZ „Solidarność”, tygodnik, Grupa Polityczna*, w: Friszke A. (red.): *Solidarność podziemna 1981-1989*, Instytut Studiów Politycznych PAN, Stowarzyszenie „Archiwum Solidarności”, Warszawa 2006, s. 531-548.
- Sowiński P.: *Siła wolnego słowa - Nowa, Krag, CDN (1982-1989)*, w: Friszke A. (red.): *Solidarność podziemna 1981-1989*, Instytut Studiów Politycznych PAN, Stowarzyszenie „Archiwum Solidarności”, Warszawa 2006, s. 637-666.
- Sowiński P.: *Turystyka a czarny rynek w Polsce 1956-1989*, w.: Kott S, Kula M., Lindenberger K. (red.): *Socjalizm w życiu powszednim. Dyktatura a społeczeństwo w NRD i PRL*, Wydawnictwo TRIO, Warszawa 2006, s. 189-195.
- Stoła D.: *Jak Polak z Żydem*, w: Talaga A. (red.): *Rozmowy o Polsce. Między przeszłością a współczesnością*, Muzeum Niepodległości, Warszawa 2005, s. 117-140.
- Strzałka K.: *Stosunki polsko-włoskie po przystąpieniu Polski do Unii Europejskiej*, w: Fiszer J.M. (red.): *Polska polityka integracyjna po przystąpieniu do Unii Europejskiej*, Instytut Studiów Politycznych PAN, Warszawa 2006, s. 243-260.
- Szpeciński A.: *Różnorodność odniesień do przeszłości lokalnej*, w: Kurczewska J. (red.): *Oblicza lokalności. Różnorodność miejsc i czasu*, Wydawnictwo IFiS PAN, Warszawa 2006, s. 337-348.
- Ukielski P.: *Czechy*, w: Kofman J., Roszkowski W. (red.): *Europa Środkowo-Wschodnia 2003*, Instytut Studiów Politycznych PAN,

Warszawa 2006, s. 87-96 i 307-316.

Ukielski P.: *Słowacja*, w: Kofman J., Roszkowski W. (red.): *Europa Środkowo-Wschodnia 2003*, Instytut Studiów Politycznych PAN, Warszawa 2006, s. 217-226 i 407-416.

Ukielski P.: *Węgry*, w: Kofman J., Roszkowski W. (red.): *Europa Środkowo-Wschodnia 2003*, Instytut Studiów Politycznych PAN, Warszawa 2006, s. 253-262 i 429-438.

Ukielski P.: *Nowoczesna placówka edukacji patriotycznej*, w: Panecka A. (red.): *Pamięć dla przyszłości*, Muzeum Powstania Warszawskiego, Warszawa 2006, s. 21-29.

Wasilewski J.: *Wprowadzenie. Elita polityczna średniego szczebla - problematyka badania*, w: Wasilewski J. (red.): *Powiatowa elita polityczna*, Instytut Studiów Politycznych PAN, Warszawa 2006, s. 9-38.

Wasilewski J.: *Zarys socjologicznego portretu elity politycznej sześciu powiatów*, w: Wasilewski J. (red.): *Powiatowa elita polityczna*, Instytut Studiów Politycznych PAN, Warszawa 2006, s. 39-64.

Wojciechowski. L.: *Mołdawia*, w: Kofman J., Roszkowski W. (red.): *Europa Środkowo-Wschodnia 2003*, Instytut Studiów Politycznych, Warszawa 2006, s. 151-162 i 335-350.

Wonicki R.: *Kryzys tożsamości jednostkowej i grupowej w perspektywie filozofii polityki*, w: Markiewicz B., Wonicki R., (red.): *Kryzys tożsamości politycznej a proces integracji europejskiej*, Instytut Filozofii UW, Wydawnictwo Naukowe SCHOLAR, Warszawa 2006, s. 45-56.

Wonicki R.: *J. Rawls i J. Habermas - współcześni spadkobiercy idei Kanta*, w: Miklaszewska J., Spryszak P. (red.): *Kant wobec problemów współczesnego świata*, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2006, s. 303-309.

Wódka J.: *Perspektywy członkostwa Turcji w Unii Europejskiej i stosunki polsko-tureckie*, w: Fiszer J.M. (red.): *Polska polityka integracyjna po przystąpieniu do Unii Europejskiej*, Instytut Studiów Politycznych PAN, Warszawa 2006, s. 261-284.

Wnuk R.: *Polityczne i ideowe oblicze podziemia antykomunistycznego w Polsce* w: Niwiński P. (red.): *Aparat represji i opór społeczeństwa wobec systemu komunistycznego w Polsce i na Litwie w latach 1944-1956*, Instytut Pamięci Narodowej, Warszawa 2005, s. 13-30.

Zielke K.: *Nowe miejsce Polski w Europie jako skutek transformacji Europy Środkowo-Wschodniej*, w: Fiszer J.M. (red.): *Polska polityka integracyjna po przystąpieniu do Unii Europejskiej*, Instytut Studiów Politycznych PAN, Warszawa 2006, s. 171-182.

Żelichowski R.: *Dyplomacja kulturalna na froncie zimnej wojny. Polska Ludowa kontra Królestwo Holandii (1945-1970)*, w: Koseski A., Stawarz A. (red.): *Polska dyplomacja kulturalna po roku 1918. Osiągnięcia, potrzeby, perspektywy*, Muzeum Niepodległości, Akademia Humanistyczna im. Aleksandra Gieysztora w Puttusku, Instytut Studiów Politycznych PAN, Warszawa - Puttusk 2006, s. 127-142.

e) redakcja monografii lub podręcznika

Baran A.F. (wybór, wstęp i opracowanie): Tomasz Strzembosz,

Refleksje o harcerstwie i wychowaniu, Poznańczyk Sp. z o.o. Poznań-Warszawa 2006, s. 265; (wyd. II - poprawione).

- Fiszera J.M. (red.): *Polska polityka integracyjna po przystąpieniu do Unii Europejskiej*, Instytut Studiów Politycznych PAN, Warszawa 2006, s. 335.
- Friszke A. (red.): *Solidarność podziemna 1981-1989*, Instytut Studiów Politycznych PAN, Stowarzyszenie „Archiwum Solidarności”, Warszawa 2006, s. 699.
- Friszke A. (red.), Strasz M. (oprac.): *Komitet Obywatelski przy Przewodniczącym NSZZ „Solidarność” Lechu Wałęsie*, Stowarzyszenie Archiwum „Solidarności”, Warszawa 2006, s. 400.
- Holzer J., Lavabre M-C., Schwan G., Schwelling B. (red.): *Demokratische politische Identität. Deutschland, Polen und Frankreich im Vergleich*, VS Verlag für Sozialwissenschaften, Wiesbaden 2006, s. 395.
- Kofman J., Pogany A., Kubu E., (red.): *Für eine nationale Wirtschaft. (Ungarn, die Tschechoslowakei und Polen vom Ausgang des 19. Jahrhunderts bis zum Zweiten Weltkrieg)*, Berliner Wissenschafts-Verlag, Berlin 2006.
- Materski W., Cienciała A.M., Lebedeva S. (red.): *Katyn. A Crime Without Punishment*, Yale University Press, s. 432.
- Materski W.: (red. nauk i oprac., współudział): *Katyń. Dokumenty zbrodni*, t. IV: *Echa Katynia*, Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych, Wydawnictwo TRIO, Warszawa 2006, s. 617.
- Wasilewski J. (red.): *Powiatowa elita polityczna*, Instytut Studiów Politycznych PAN, Warszawa 2006, s. 359.
- Motyka G. (red.): *Służby bezpieczeństwa Polski i Czechosłowacji wobec Ukraińców (1945-1989). Z warsztatów badawczych*, Instytut Pamięci Narodowej, Warszawa 2005, s. 381.
- Orzelska A. (współpraca), Rakowska-Harmstone T., Dutkiewicz P. (red.): *New Europe. The Impact of the First Decade. Vol. 1: Trends and Prospects*, Instytut Studiów Politycznych PAN, Collegium Civitas Press, Warszawa 2006, s. 248.
- Orzelska A. (współpraca), Rakowska-Harmstone T., Dutkiewicz P. (red.): *New Europe. The Impact of the First Decade. Vol. 2: Variations on the Pattern*, Instytut Studiów Politycznych PAN, Collegium Civitas Press, Warszawa 2006, s. 528.
- Paczkowski A. (red.): Seria: „Dokumenty do dziejów PRL”, z. 18: *Ku zwycięstwu „Solidarności”. Korespondencja Ambasady USA w Warszawie z Departamentem Stanu, styczeń - wrzesień 1989*, Domber G.F., Jastrzab M., Paczkowski A., Sowiński P. (oprac.): Instytut Studiów Politycznych PAN, Warszawa 2006, s. 417.
- Stodkowska I., Dołbakowska M. (red.): *Wybory 2005. partie i ich programy*, Instytut Studiów Politycznych PAN, Warszawa 2006, s. 342.
- Sowiński P. (współredakcja): *Opozycja w PRL. Słownik biograficzny*, t. 3, Ośrodek KARTA, Warszawa 2006, s. 400.
- Wonicki R., Markiewicz B. (red.): *Kryzys tożsamości politycznej a proces integracji europejskiej*, Instytut Filozofii UW, Wydawnictwo Naukowe SCHOLAR, Warszawa 2006, s. 261.

Raporty

- Roszkowski W.: *Cień Jałty. Raport*, Muzeum Powstania Warszawskiego, Warszawa 2005, s. 1208.
- Fiszer J.M. (red.): *The Political Situation and Progress of Democratic Reforms in the Countries of Central-Eastern Europe*, w: Rosati D (red.): "New Europe. Report on Transformation", Warszawa 2006, s. 31-97.
- Burakowski A.: *The Political Situation and Progress of Democratic Reforms in the Countries of Central-Eastern Europe*, w: Rosati D. (red.): "New Europe. Report on Transformation", Warszawa 2006, część 2.2, s. 40-45, oraz część 2.7, s. 69-80.
- Orzelska A.: *The Political Situation and Progress of Democratic Reforms in the Countries of Central-Eastern Europe*, w: Rosati D. (red.): "New Europe. Report on Transformation", Instytut Wschodni, część 2.1, s. 33-40 oraz część 2.3, s. 45-52.

Recenzje

- Kofman J.: [Rec.] Artur Hajnicz, *Meandry polskiej polityki zagranicznej 1939-1991*, w: „Studia Polityczne” 2006, nr 18, s. 275-277.
- Król E.C.: *Sygnal bardzo na czasie*, [Rec.] Kerski B., Eberwein W.-D. (red.): *Stosunki polsko-niemieckie 1949-2005. Wspólnota wartości i interesów?*, w: „Nowe Książki” 2006, nr 11, s. 62.
- Materski W.: [Rec.] *Krasnoarmiejcy w polskim plenu w 1919-1922 gg. Sbornik dokumentow i matieriałow*, zostawitiele: N.J. Jelisiejewa, G.F. Matwiejew, K.K. Mironowa, N.S. Tarchowa, Z. Karpus, W. Rezmer, E. Rosowska, w: „Dzieje Najnowsze” 2006, nr 1, s. 231-238.
- Materski W.: [Rec.] *Dokumenty po istorii Bietarusi w „Osoboj papkie” I.W.Stalina*, zostawitiele: S.W.Żumar’, S.W.Mironienko i W.D.Sielemieniew, w: „Dzieje Najnowsze” 2006, nr 1, s. 244-247.
- Nogal A.: *Krótki podręcznik filozofii polityki*, [Rec.] Szahaj A., Jakubowski M. N.: *Filozofia polityki*, w: „Civitas. Studia z Filozofii Polityki” 2006, nr 9, s. 226-230.
- Popieliński P.: [Rec.] Alicja Wancerz-Gluza, Gabriele Bucher-Dinç (red.), *Doświadczenia graniczne. Młodzież bada polsko-niemiecką historię*, w: „Rocznik Polsko-Niemiecki” 2006, nr 14, s. 235-240.
- Roszkowski M.: [Rec.] Józef M. Fiszer (red.), *Systemy polityczne oraz polityka wewnętrzna i zagraniczna w państwach postkomunistycznych Europy i Azji w latach 2004-2005*, w: „Studia Polityczne” 2006, nr 18, s. 290-292.
- Wódka J.: [Rec.] John McCormick, *Understanding the European Union - A Concise Introduction*, w: „Studia Polityczne” 2006, nr 18, s. 293-301.
- Żelichowski R.: [Rec.] David Crowley, *Warsaw*, w: „The Polish Review” 2005, nr 2, s. 514-518.

REALIZOWANE PROJEKTY BADAWCZE

Spis treści

a) realizowane w ramach działalności statutowej placówki

Tytuł projektu	Kierownik projektu	Okres realizacji	Koszt Projektu
<i>Jakość demokracji a dynamika życia publicznego w Polsce w perspektywie porównawczej</i>	prof. dr hab. Edmund Wnuk-Lipiński	2005-2007	
<i>Polskie elity w początkowym okresie członkostwa Polski w Unii Europejskiej</i>	prof. dr hab. Jacek Wasilewski	2005-2007	
<i>Wybory 2005</i>	dr Radosław Markowski	2006-2006	
<i>Transformacja w Polsce. Społeczne skutki: sukcesy i porażki</i>	prof. dr hab. Maria Jarosz	2004-2006	
<i>Władza i społeczeństwo w Polsce 1944-1989</i>	prof. dr hab. Andrzej Paczkowski	2005-2007	
<i>Różne formy oporu wobec systemu sowieckiego na terenach byłej II RP i ich odbicie w dyskusjach we współczesnej historiografii polskiej i ukraińskiej</i>	dr Grzegorz Motyka	2005-2009	
<i>Programy polskich partii politycznych w 2006 r.</i>	dr Irena Anna Stodkowska	2006-2006	
<i>Strategia bezpieczeństwa III RP w wymiarze regionalnym i globalnym</i>	prof. dr hab. Antoni Zdzisław Kamiński	2005-2007	

<i>Polska w Unii Europejskiej. Aspekty polityczne, ekonomiczne, kulturowe i międzynarodowo-prawne. Ujęcie diagnostyczno-prognostyczne</i>	prof. dr hab. Józef Maciej Fiszer	2005-2008	
<i>Transformacja systemowa w Europie Środkowo-Wschodniej w kontekście rozszerzenia Unii Europejskiej</i>	prof. dr hab. Wojciech Roszkowski	2004-2007	
<i>Główne problemy stosunków polsko-niemieckich. Przeszłość-teraźniejszość-perspektywy</i>	prof. dr hab. Piotr Madajczyk	2005-2007	
<i>Transformacja w regionie Europy Środkowo-Wschodniej i w państwach postsowieckich</i>	doc. dr hab. Włodzimierz Marciniak	2005-2007	
<i>Nowoczesne i ponowoczesne interpretacje fenomenu władzy politycznej</i>	prof. dr hab. Stanisław Filipowicz	2005-2006	
<i>Przemiany społeczno-polityczne w Azji Wschodniej na przełomie XX i XXI wieku</i>	doc. dr hab. Waldemar Jan Dziak	2005-2006	
<i>Historia polityczna ziemiaństwa w XX wieku</i>	prof. dr hab. Krzysztof Jasiewicz	2004-2007	

b) własne (granty)

Tytuł projektu	Kierownik Projektu	Okres realizacji	Koszt Projektu
----------------	-----------------------	---------------------	-------------------

<i>Institucje pośredniczące między elitami a masami jako czynnik konsolidacji polskiej demokracji w okresie wejścia do Unii Europejskiej</i>	prof. dr hab. Jacek Wasilewski	2003-2006	150 000
<i>Współczesne społeczeństwo polskie wobec przeszłości</i>	doc. dr hab. Andrzej Szpociński	2003-2006	250 000
<i>Strach w Polsce Ludowej (1944-1989)</i>	dr Marcin Zaremba	2004-2007	65 000
<i>Centrum władzy w Polsce w latach 1971-1980</i>	prof. dr hab. Andrzej Paczkowski	2005-2008	150 000
<i>Polskie Generalne Studium Wyborcze 2005 (PGSW)</i>	dr Radosław Markowski	2005-2008	250 000
<i>Bezpieczeństwo Europy Środkowo-Wschodniej i Polski w perspektywie ładu światowego</i>	prof. dr hab. Antoni Zdzisław Kamiński	2005-2007	201 170
<i>Obszary wykluczenia w III Rzeczypospolitej. Przyczyny, przejawy, przeciwdziałanie</i>	prof. dr hab. Maria Jarosz	2006-2008	380 000

c) promotorskie

Tytuł projektu	Kierownik Projektu	Okres realizacji	Koszt Projektu
<i>Konsekwencje procesu poszerzania NATO dla systemów obronnych państw Grupy Wyszehradzkiej</i>	prof. dr hab. Antoni Zdzisław Kamiński	2005-2007	81 615

d) zamawiane

e) finansowane przez inne poza KBN podmioty/institucje krajowe, np. zlecane placówce bezpośrednio przez resorty

f) finansowane przez podmioty/institucje zagraniczne (np. ramowe Programy UE; programy NATO)

Tytuł projektu	Kierownik projektu	Okres realizacji	Koszt projektu
<i>The determinants of active civic participation of European and national level Active</i>	dr Radosław Markowski	2004-2007	170 000
<i>Partnerstwo na rzecz rozwoju „Tu jest praca”</i>	dr Sławomir Naęcz	2004-2008	603 000
<i>Partnerstwo na rzecz rozwoju „Ekonomia społeczna w praktyce”</i>	doc. dr hab. Ewa Leś	2004-2007	216 000

KSZTAŁCENIE (ROZWÓJ) KADR NAUKOWYCH

Spis treści

1. Uzyskane tytuły i stopnie naukowe pracowników placówki w roku sprawozdawczym

a) profesora (nadany przez Prezydenta RP)

b) doktora habilitowanego

Gładziuk-Okopień J.: Rada Naukowa Instytutu Studiów Politycznych PAN w oparciu o książkę: *Druga Babel. Antynomie siedemnastowiecznej angielskiej myśli politycznej* nadała stopień doktora habilitowanego nauk humanistycznych w zakresie nauk o polityce, 29 września.

Stawrowski Z.: Rada Wydziału Filozoficznego Uniwersytetu Jagiellońskiego w oparciu o książkę: *Prawo naturalne a ład polityczny* nadała stopień doktora habilitowanego nauk humanistycznych w zakresie filozofii, 7 grudnia.

Szlajfer H.: Rada Naukowa Instytutu Studiów Politycznych PAN w oparciu o książkę: *Droga na skróty. Nacjonalizm gospodarczy w Ameryce Łacińskiej i Europie Środkowo-Wschodniej w epoce pierwszej globalizacji* nadała stopień doktora habilitowanego w zakresie historii, 27 października.

Wierzbicki M.: Rada Naukowa Instytutu Studiów Politycznych PAN w oparciu o książkę *Związek Młodzieży Polskiej i jego członkowie. Studium z dziejów funkcjonowania stalinowskiej organizacji młodzieżowej* nadała stopień doktora habilitowanego nauk humanistycznych w zakresie nauk o polityce, 15 grudnia.

c) doktora

Czeńnik M.: Rada Naukowa ISP PAN w oparciu o rozprawę doktorską: *Uczestnictwo wyborcze w III RP w perspektywie porównawczej*, napisaną pod kierunkiem prof. dr hab. Jacka Wasilewskiego, nadała stopień doktora nauk humanistycznych w zakresie nauk o polityce, 29 września.

Ukielski P.: Rada Naukowa ISP PAN w oparciu o rozprawę doktorską: *Rola czeskich i słowackich elit politycznych w procesie podziału Czechosłowacji (1989-1992)*, napisaną pod kierunkiem prof. dr hab. Wojciecha Roszkowskiego, nadała stopień doktora nauk humanistycznych w zakresie nauk o polityce, 30 czerwca.

2. Tytuły i stopnie naukowe nadane przez placówkę w roku sprawozdawczym innym pracownikom niż własnym

a) doktora habilitowanego

Imię i Nazwisko

b) doktora

Adam Bartnicki, Tytus Jaskułowski, Maja Biernacka

3. Recenzje w przewodach na stopnie i tytuły naukowe oraz promotorstwo

Budyta-Budzyńska M.: Promotor 2 prac licencjackich i 2 prac magisterskich.

Fiszer J.: 1) Opinia o dorobku naukowym i osiągnięciach dydaktycznych profesora dr hab. Kazimierza Łastawskiego, ubiegającego się o stanowisko profesora zwyczajnego, - na zlecenie dziekana Wydziału Humanistycznego Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu; 2) Promotor w 18 licencjatch, recenzent 13 prac magisterskich i licencjackich, promotor 5 przewodów doktorskich.

Friszke A.: 1) Recenzja rozprawy doktorskiej mgr. Tytusa Jaskułowskiego: „Pokojowa rewolucja w Niemieckiej Republice Demokratycznej w latach 1989-1990”, (ISP PAN); 2) Recenzja w przewodzie habilitacyjnym dr Marka Wierzbickiego (ISP PAN).

Holzer J.: 1) Recenzja w przewodzie habilitacyjnym dr. Konrada Zielińskiego (UMCS Lublin), 2) Recenzja w przewodzie habilitacyjnym dr Kamińskiej-Kwak (Uniwersytet Rzeszowski), 3) Recenzja dot. awansu prof. Włodzimierza Borodzieja na stanowisko profesora zwyczajnego (Uniwersytet Warszawski).

Jarosz M.: Recenzja rozprawy doktorskiej mgr. Daniela Wicentego: „Symboliczna moc wykluczania: dyskurs prasowy wobec prywatyzacji” (UMK Toruń).

Kofman J.: 1) Recenzja pracy doktorskiej mgr. Adama R. Bartnickiego: „Demokratycznie legitymizowany autorytaryzm jako czynnik funkcjonalnej stabilizacji systemu politycznego współczesnej Rosji (Konflikty okresu przeobrażeń 1991-2003)”,

(ISP PAN); 2) Recenzja pracy doktorskiej mgr. Pawła Ukielskiego, „Rola czeskich i słowackich elit politycznych w procesie podziału Czecho-Słowacji (1982-1992), (ISP PAN).

Król E.C.: 1) Recenzja w przewodzie habilitacyjnym dr. Bohdana Szklarskiego (ISP PAN); 2) Recenzent 2 prac licencjackich oraz 2 magisterskich w Collegium Civitas; 3) Promotor rozprawy doktorskiej Tytusa Jaskułowskiego: „Pokojowa rewolucja w Niemieckiej Republice Demokratycznej 1989-1990. Geneza - przebieg - efekty” (ISP PAN)

Manterys A.: 1) Promotor pracy doktorskiej mgr Mai M. Biernackiej: „Pracownicy branży konsultingowej w Polsce: badania postaw zawodowych”.

Marciniak W.: 1) Promotor pracy doktorskiej mgr. Adama Bartnickiego: „Demokratycznie legitymizowany autorytaryzm jako czynnik funkcjonalnej stabilizacji systemu politycznego współczesnej Rosji. Konflikty okresu przeobrażeń 1991-2003”, (ISP PAN); 2) Recenzja rozprawy doktorskiej mgr Ludwika Włodek-Biernat: „Państwo i naród w ofercie ideologicznej polityków. Koncepcje liderów tadżyckiej sceny politycznej lat 1991-2004” (IFiS PAN).

Materski W.: 1) Promotor pracy doktorskiej mgr. Ireneusza Maja: „Instytut Wschodni w Warszawie (1926-1939)” (Wydział Filozoficzno-Historyczny UŁ); 2) Promotor pracy doktorskiej mgr. Sebastiana Pilarskiego: „Polskie ugrupowania polityczne wobec Czechosłowacji. 1925-1939”, (Wydział Filozoficzno-Historyczny UŁ); 3) Recenzja rozprawy doktorskiej mgr. Michała Kacprzaka (Uniwersytet Łódzki); 4) Recenzja w przewodzie habilitacyjnym dr. Daniela Boćkowskiego (IH PAN).

Nalewajko E.: Recenzja w przewodzie habilitacyjnym dr. Piotra Kozarzewskiego (ISP PAN);

Paczkowski A.: 1) Recenzja w przewodzie profesorskim doc. dr hab. Tadeusza Wolszy (IH PAN); 2) Recenzja w przewodzie habilitacyjnym dr Stanisława Mocka (ISP PAN).

Pańków I.: Promotor 4 prac magisterskich i 2 licencjackich.

Stola D.: 1) Promotor pracy doktorskiej mgr Marty Kindler: “Migration risks and risk management: female migrants from Ukraine in Poland”; 2) Promotor pracy doktorskiej mgr Anny Kicing: „Polska polityka migracyjna w XX w.”.

Szpociński A.: Recenzja w przewodzie habilitacyjnym dr. Jacka Sawickiego (ISP PAN).

Wasilewski J.: 1) Promotor pracy doktorskiej mgr. Mikołaja Cześnika: „Uczestnictwo wyborcze w III RP w perspektywie porównawczej”, 2) Recenzent w przewodzie doktorskim Diany Dogal, European University Institute, Florencja.

Wnuk-Lipiński E.: 1) Opinia dla Centralnej Komisji ds. Stopni i Tytułów dotycząca wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy nadania dr hab. Zdzisławowi Zagórskiemu tytułu naukowego

profesora; 2) Recenzja rozprawy doktorskiej mgr. Jana Sowy: „Demokratyzacja - liberalizacja - modernizacja. O próbach społeczno-politycznej modernizacji peryferii”, (UJ).

UPOWSZECHNIANIE I PROMOCJA OSIĄGNIĘĆ NAUKOWYCH

Spis treści

1. Organizacja i współorganizacja konferencji i sympozjów

Zakład Systemów Społeczno-Politycznych Instytutu Studiów Politycznych PAN, Collegium Civitas, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza - konferencja: *Pokolenie JP II: Poczucie tożsamości czy kreacja medialna?*, Warszawa, 10-11 marca.

Pracownia Badań Wyborczych Instytutu Studiów Politycznych PAN, Instytut Nauk Politycznych SWPS - konferencja: *Wybory 2005: ciągłość i zmiana zachowań wyborczych Polaków*, Warszawa, 25 maja.

Zakład Systemów Społeczno-Politycznych Instytutu Studiów Politycznych PAN, Collegium Civitas - konferencja: *Wodzowie, uwodziciele, liderzy? Współczesne koncepcje przywództwa*, Warszawa, 26-28 maja.

Zakład Filozofii Polityki Instytutu Studiów Politycznych PAN - konferencja: *Redefinicja pojęcia państwa*, Warszawa, 17 czerwca.

Zakład Europeistyki Instytutu Studiów Politycznych PAN, Wyższa Szkoła Humanistyczna im. Aleksandra Gieyszтора, Muzeum Niepodległości - konferencja: *Polska dyplomacja kulturalna po roku 1918. Osiągnięcia, potrzeby, perspektywy*, Pułtusk, 16-17 października.

Zakład Najnowszej Historii Politycznej Instytutu Studiów Politycznych PAN, Instytut Pamięci Narodowej - Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, Uniwersytet Warszawski, Urząd Pełnomocnika Rządu Federalnego ds. Dokumentów Służby Bezpieczeństwa byłej NRD (Niemcy), Fundacja Badania Dyktatury SED (Niemcy) - konferencja: *Kryzysy systemu komunistycznego 1953-1981*, Warszawa, 20-21 października.

Zakład Studiów nad Niemcami Instytutu Studiów Politycznych PAN, Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej, Fundacja do Badania Historii Dyktatury SED, Centrum Badań Historycznych PAN w Berlinie - konferencja: *Rok 1956 w Polsce i jego echa w Europie*, Berlin, 1-3 grudnia.

2. Partnerstwo instytucjonalne ISP PAN

Zakład Badań Przekształceń Własnościowych ISP PAN - organizacja oraz patronat nad sesją z udziałem profesorów krajowych i zagranicznych: „Kraje Nowej Europy: konflikty i poszukiwania tożsamości”, na XVI Międzynarodowym Forum Ekonomicznym w Krynicy, Krynica, 6-9 września.

Zakład Systemów Społeczno-Politycznych Instytutu Studiów Politycznych PAN, Collegium Civitas - konferencja: *Społeczno-psychologiczne aspekty terroryzmu*, Warszawa, 5 czerwca.

3. Konwersatoria i seminaria otwarte

Zakład Najnowszej Historii Politycznej - otwarte konwersatorium z najnowszej historii Polski. W 2006r. odbyło się 9 sesji:

Paweł Sasanka: *Czerwiec 1976. Geneza, przebieg, konsekwencje*, 12 stycznia.

Andrzej Chojnowski: *Polityczne aspekty funkcjonowania środowisk naukowych w okresie gomułkowskim - wrażenia z kwerendy archiwalnej*, 16 lutego.

Bartłomiej Noszczak: *Polityka władz wobec Kościoła 1953-56*, 9 marca.

Stawomir Poleszak, Rafał Wnuk: *Charakterystyka polskiego podziemia niepodległościowego w latach 1944-56*, 13 kwietnia.

Marcin Zaremba: *Wielka trwoga w Polsce 1945-47*, 11 maja.

Krzysztof Lesiakowski: *Brygady Powszechnej Organizacji „Służba Polsce” - funkcjonowanie i życie codzienne junaków*, 8 czerwca.

Łukasz Dwilewicz: *Rola ekspertów w zarządzaniu gospodarką w latach 70*, 26 października.

Jerzy Eisler: *Spory wokół 1968 roku*, 16 listopada.

Joanna Sadowska: *Związek Młodzieży Socjalistycznej (1957-76) - założenia i rzeczywistość*, 7 grudnia.

Zakład Azji i Pacyfiku - Centrum Badań Azji Wschodniej - konwersatorium z dziejów najnowszych i tradycji politycznych Azji Wschodniej. W 2006 r. odbyło się 11 sesji.

Krzysztof Gawlikowski: *Chińskie państwo konfucjańskie. Próby modernizacji*, 31 stycznia.

Waldemar J. Dziak: *Mao Zedong w trzydziestą rocznicę śmierci*, 28 lutego.

Adam Jelonek: *Kampucza. Ewolucja systemu politycznego*, 28 marca.

Waldemar J. Dziak, Jerzy Bayer: *Dyskusja nad fragmentami książki: „Korea i Chiny”*, 25 kwietnia.

Jiann-Fan Jan (Dyrektor Biura Tajpej w Warszawie): *Tajwan, Japonia, USA - partnerzy i sojusznicy*, 30 maja.

Miao Hue Shou (Instytut Społecznych Problemów Europy i Azji w Pekinie): *Chińskie problemy modernizacji*, 27 czerwca.

Krzysztof Łoziński: *Prawa człowieka w Chinach. Stan obecny*, 29 sierpnia.

Jerzy Bayer: *Północnokoreańskie ambicje nuklearne a rozmowy 6-ciu w Pekinie*, 26 września.

Waldemar J. Dziak (po wizycie studyjnej w ChRL): *Czy Chiny będą supermocarstwem w 2049 r.*, 31 października.

Si-hyung Lee (Ambasador Republiki Korei w Polsce): *Stosunki polsko-koreańskie. Szanse, bariery, zagrożenia*, 28 listopada.

Zuzanna Burska: *Problemy demograficzne współczesnych Chin*, 19 grudnia.

Zakład Europeistyki - otwarte seminarium na temat Polski i Unii Europejskiej oraz stosunków międzynarodowych. W 2006 roku odbyło się 19 sesji:

Józef M. Fiszer, prezentacja książki pt.: *Systemy polityczne oraz polityka wewnętrzna i zagraniczna w państwach post-komunistycznych Europy i Azji w latach 2004-2005* (pod. red. J.M. Fiszera), 3 stycznia;

Krzysztof Strzałka: *Tradycje europejskie i integracyjne we Włoszech*, 17 stycznia;

Józef M. Fiszer: *Polityka Unii Europejskiej wobec Rosji - mity i fakty*, 21 lutego;

Krzysztof Strzałka: *Koordinacja polityki europejskiej we Włoszech*, 7 marca;

Eliza Bujnowska: *Współpraca dwustronna pomiędzy Polską a państwami członkowskimi Unii Europejskiej w zakresie ochrony środowiska*, 21 marca;

Michał Korzec: *Unia Europejska - ChRL*, 4 kwietnia;

Jakub Wódka: *Laicyzm jako fundament ustroju Republiki Tureckiej*, 25 kwietnia;

Marcin Roszkowski: *2000 lat prób zjednoczenia Europy. Wybrane przykłady*, 16 maja;

Krzysztof Zielke: *Europejskie odpowiedzi na globalne wyzwania*, 30 maja;

Krzysztof Strzałka: *Włochy wobec integracji europejskiej do 1992 r.*, 27 czerwca;

Ryszard Żelichowski: *Lokalne społeczności wobec wyzwań globalizacyjnych XXI wieku na przykładzie pogranicza belgijsko-holendersko-niemieckiego i co z tego wynika dla Polski*, 7 października;

Józef M. Fiszer: *Sprawozdanie z obrad XVI Forum Ekonomicznego w Krynicy*, 14 października;

Emilie Yang: *Zagrożenia chińskie i pokojowy rozwój Chin*, 24 października;

Bartłomiej Chabierski: *Dylematy europejskiej polityki integracyjnej współczesnej Szwajcarii*, 31 października;

Joanna Kurowska: *Księstwo Andory*, 7 listopada;

Kazimierz Kik: *Światowe aspiracje Unii Europejskiej - próba syntezy*. Dyskusja nad tezami pracy, 14 listopada;

Krzysztof Strzałka: *Polityka europejska rządu Berlusconi II (2001-2006)*, 28 listopada;

Michał Sikorski: *O problematyce europejskiej na łamach pisma „Stosunki Międzynarodowe”, ze szczególnym uwzględnieniem mini-państw i terytoriów o statusie specjalnym*, 5 grudnia;

Adrianna Kosowska: *Pozycja państw małych w systemie*

instytucjonalnym Unii Europejskiej, 12 grudnia;

4. Referaty wygłoszone na konferencjach i zjazdach w kraju

- Baran A.F.: *„Harcerstwo to skauting plus niepodległość”. Jakiej organizacji pragnął Andrzej Małkowski?* - referat; konferencja: „Harcerstwo na Kresach Południowo-Wschodnich w walce o niepodległość Rzeczypospolitej”, Instytut Historii i Archiwistyki Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Przemyślu, ZHR, Przemyśl, 2 czerwca.
- Baran A.F.: *Echa aktualnej sytuacji Republikańskiego Społecznego Zjednoczenia „Harcerstwo” na Białorusi*, - referat; międzynarodowa konferencja naukowa: „Polacy i Polonia na świecie. Stan badań i ich perspektywy na XXI wiek”, Prezydent Miasta Suwałk, Światowa Rada Badań nad Polonią, Muzeum Dyplomacji i Uchodźstwa Polskiego Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, Suwałki-Augustów, 15-17 września.
- Baran A.F.: *Niezależne harcerstwo. Od Niezależnego Ruchu Harcerskiego do Związku Harcerstwa Rzeczypospolitej*, - referat; konferencja: „Jesteście naszą wielką szansą. Młodzież na rozstajach komunizmu 1944-1989”, Oddziałowe Biuro Edukacji Publicznej IPN, Warszawa, 17 listopada.
- Dziak W.J.: *Kompleksy Kim Jong Ila*, - referat; konferencja: „Wodzowie, uwodziciele, liderzy? Współczesne koncepcje przywództwa”, Collegium Civitas, Instytut Studiów Politycznych PAN, Warszawa, 26-28 maja.
- Dziak W.J.: *Problemy zbrojeń nuklearnych na półwyspie Koreańskim*, - referat; konferencja: Biura Gospodarczego i Kulturalnego Taipei w Polsce, Instytut Studiów Politycznych PAN: „Problemy bezpieczeństwa w Azji Wschodniej”, Warszawa, 9 listopada.
- Fiszler J. M.: *Wpływ kultury politycznej na kształtowanie się społeczeństwa obywatelskiego w Polsce*, - referat; konferencja: „Społeczeństwo obywatelskie - obszar historyczny, polityczny, prawny i edukacyjny”, Instytut Humanistyczny Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. Stanisława Staszica w Pile, Piła, 16-17 listopada.
- Fiszler J.M.: *Unia Europejska i jej zadania w myśli politycznej Jana Pawła II*, - referat; konferencja: „Unia Europejska - rola i zadania na arenie międzynarodowej w XXI wieku”, Europejskie Forum Studentów AEGEE Warszawa, SGH, Warszawa, 2 grudnia.
- Fiszler J.M.: *Gospodarka narodowa w warunkach globalizacji i integracji*, - referat; konferencja: „Gospodarka oparta na wiedzy. Aspekty międzynarodowe”, Katedra Międzynarodowych Stosunków Gospodarczych i Politycznych Wyższej Szkoły Handlu i Prawa im. R. Łazarskiego w Warszawie, Warszawa, 8 grudnia.
- Friszke A.: *Rocznica zjazdu regionu „Mazowsze”*, - współorganizator, referent, prowadzenie obrad drugiego dnia konferencji, Warszawa, 23-24 czerwca.
- Friszke A.: *KOR '76* - uczestnik komitetu organizacyjnego, jeden z prowadzących obrady (trzy panele); konferencja Stowarzyszenia Wolnego Słowa i IPN w 30 rocznicę powstania KOR, Warszawa, 22-24 września.
- Friszke A.: *Dwugłós z Adamem Michnikiem: Jerzy Giedroyc - Juliusz Mieroszewski*; konferencja „Jerzy Giedroyc: kultura, polityka,

wiek XX”, Uniwersytet Warszawski, Warszawa, 25-27 września.

- Friszke A.: *Ważne dni polskiej inteligencji* (charakterystyka KOR), - referat; konferencja „Przesłanie ideowe opozycji demokratycznej w PRL dla współczesnej Polski. Komitet Obrony Robotników, Kościół, społeczeństwo obywatelskie 1976-2006”, Instytut Politologii Uniwersytetu Kardynała Wyszyńskiego, Warszawa, 11 października.
- Friszke A.: *Lustracja i/lub miłosierdzie*, - udział w panelu; konferencja Klubu Inteligencji Katolickiej i Przeglądu Powszechnego, Warszawa, 10 października.
- Friszke A.: *Polski październik '56 z perspektywy pięćdziesięciolecia*, - referat; konferencja: „Polski Październik 1956 w polityce międzynarodowej”, Polski Instytut Spraw Międzynarodowych, Warszawa, 19 października.
- Friszke A.: *Świadkowie i historycy*, - udział w panelu; spotkanie w 40 rocznicę otwartego zebrania ZMS na Wydziale Historycznym UW, Warszawa, 21 października.
- Gładziuk N.: *Idea umowy społecznej w myśli purytańskiej*, - referat; konferencja: „Umowa Społeczna”, Uniwersytet Łódzki, Łódź, 20 kwietnia.
- Gładziuk N.: *Kłopoty z Locke’owskim republikanizmem*, - referat; konferencja Krakowskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Filozoficznego, Uniwersytet Jagielloński, Kraków, 9 czerwca.
- Grabowska M.: *Ruchy odnowy religijnej przelomu lat 70. i 80.*, - referat; konferencja Instytutu Politologii UKSW, wraz z „Więzią”, IBnPD, PFO: „Pokolenie JP2: - źródła i szanse”, Warszawa, 31 marca.
- Grabowska M.: *Post-Communist Political Culture as an Epiphenomenon of the Communist System - the Case of Poland*, - referat; konferencja: „Cultural Differences in Europe”, Instytut Socjologii UJ, Kraków, 28 czerwca - 1 lipca.
- Hałajko J.: *Mit Galicji jako retrospektywna utopia*, - referat; konferencja: „Homo utopicus, terra utopica”, Studium Europy Środkowo-Wschodniej UW, Instytut Literatury Polskiej UW, Przemyśl, 8-10 czerwca.
- Hałajko J.: *Topos końca w dyskursie politycznym*, - referat; konferencja: „Koniec”, Stowarzyszenie Pisarzy Polskich, Wydawnictwo słowo/obraz terytoria, Nadbałtyckie Centrum Kultury, Gdańsk, 8-10 listopada.
- Hałajko J.: *Lwowska przestrzeń miejska czasów liminalnych: między komunizmem a kapitalizmem*, - referat; międzynarodowa konferencja: „Miasta Nowych Ludzi. Architektoniczna i urbanistyczna spuścizna komunizmu: ujęcie antropologiczne i socjologiczne”, Instytut Kultury Polskiej UW, Stowarzyszenie „Katedra Kultury, Studium Europy Środkowo-Wschodniej UW, Poronin, 22-25 listopada.
- Holzer J.: *Polityka historyczna*, - referat oraz udział w panelu; konferencja Fundacji Batorego, Warszawa, grudzień.
- Jarosz M.: *Kraje „Nowej Europy”: konflikty i poszukiwania tożsamości*, - prowadzenie i organizacja panelu; XVI Międzynarodowe Forum Ekonomiczne, Krynica, 6-9 września.
- Jarosz M.: *Syndrom porzuconego społeczeństwa*, - referat; XVI Międzynarodowe Forum Ekonomiczne, Krynica, 6-9 września.

- Jarosz M.: *Zachowania korupcyjne w Polsce*, - referat; konferencja Uniwersytetu Stefana Kardynała Wyszyńskiego, Warszawa, 22 lutego.
- Jakóbk W.: *Ekonomia instytucjonalna a wyzwania gospodarki globalnej*, - referat; III Zjazd Katedr Ekonomii, Uniwersytet Szczeciński, Międzyzdroje, 5-7 czerwca.
- Kinowska Z.: *Postanki 4-tej kadencji - życie prywatne a zawodowe*, - referat; konferencja: *Płeć w życiu publicznym*, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, Toruń, 26-27 października.
- Kofman J.: *The Eastern Dimension of the European Neighbourhood Policy*, - głos w dyskusji na konferencji Centrum Stosunków Międzynarodowych, Warszawa, 21-22 września.
- Kofman J.: *Przemiany 1956 roku - uwarunkowania, przebieg, konsekwencje*, - uczestnik panelu; konferencja białostockiego oddziału Instytutu Pamięci Narodowej: „Polska północno-wschodnia w okresie stalinizmu - spojrzenie z perspektywy półwiecza”, Białystok, 23-24 października.
- Kozarzewski P.: *Grupy interesów a syndrom niedokończonych reform*, - referat; konferencja naukowa: „Patologie społeczne XXI wieku. Humanistyczne wyzwania wobec filozofii zła”, Wyższa Szkoła Humanistyczna im. Aleksandra Gieysztor, Pułtusk, 11-12 stycznia.
- Kozarzewski P.: *Kraje „Nowej Europy”: konflikty i poszukiwania tożsamości*, - udział w organizowaniu panelu dyskusyjnego, XVI Forum Ekonomicznego, Krynica Górka, 6-9 września.
- Król E.C.: *Kultura: „smutna przyjaźń”*, - przewodniczenie sekcji; międzynarodowa konferencja naukowa: „Teatr przyjaźni. Polsko-wschodniemiecka histoire croisée 1945/1949-1990”, Niemiecki Instytut Historyczny w Warszawie, 13-14 stycznia.
- Król E.C.: *Wystąpienia publiczne przywódców państw totalitarnych. Istota - cel - funkcje*, - referat oraz przewodniczenie sekcji: *Społeczny odbiór przywództwa*; konferencja: „Wodzowie, uwodziciele, liderzy? Współczesne koncepcje przywództwa”, Collegium Civitas, Instytut Studiów Politycznych PAN, Warszawa, 26-28 maja.
- Leś E.: *Linking relief, rehabilitation and development. The Role of CSOs in NMS, Balkans and CIS*, - referat; międzynarodowe seminarium Network of Humanitarian Assistance (NOHA): „Pomoc humanitarna w sytuacjach kryzysowych”, Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa, 20-21 listopada.
- Mach B.W.: *Metodologiczne uwagi o badaniu dziedzictwa Jana Pawła II*, - referat; konferencja Instytutu Studiów Politycznych PAN, Collegium Civitas i Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza: „Pokolenie JP II: Poczucie tożsamości czy kreacja medialna?”, Warszawa, 10-11 marca.
- Machcewicz P.: Wygłoszenie key-note lecture otwierającego konferencję: „The Solace of History in Coming to Terms with the Past: Southern and Eastern Europe Compared”, Uniwersytet w Lipsku, Warszawa, 8-11 czerwca.
- Machcewicz P.: *Radio Wolna Europa wobec polskiego i węgierskiego Października '56*, - referat; konferencja Akademii Humanistycznej im. Aleksandra Gieysztor: „Październik 1956 roku - początek erozji systemu”, Pułtusk, 26 września.

- Machcewicz P.: *Patriotyzm i trauma w niemieckiej i polskiej historii*, - udział w panelu; konferencja Polskie Towarzystwa Historycznego i Verband der Historiker und Historikerrinnen Deutschlands: „Pamięć polska, pamięć niemiecka od XIX do XXI wieku”, Warszawa, 28-29 września.
- Machcewicz P.: *Dlaczego system komunistyczny nie upadł w 1956 roku?*, - wystąpienie w panelu; międzynarodowa konferencja naukowa: „Kryzysy systemu komunistycznego 1953-1981”, Instytut Studiów Politycznych PAN, Instytut Pamięci Narodowej, Uniwersytet Warszawski, Urząd Pełnomocnika Rządu Federalnego ds. Dokumentów Służby Bezpieczeństwa byłej NRD (Niemcy), Fundacja Badania Dyktatury SED (Niemcy), Warszawa, 20-21 października.
- Madajczyk P.: *System władzy w województwie śląsko-dąbrowskim (województwach: opolskim i katowickim) w latach 1945-1956*, - referat; konferencja: „Stalinizm i rok 1956 na Górnym Śląsku”, Państwowy Instytut Naukowy - Instytut Śląski w Opolu - Stowarzyszenie Instytut Śląski w Opolu, Instytut Historii Uniwersytetu Opolskiego, Biuro Edukacji Publicznej IPN w Katowicach, Biuro Edukacji Publicznej IPN we Wrocławiu, Opole, 16 października.
- Madajczyk P.: *Stosunki kulturalne Polska-RFN do 1989 roku*, - referat; konferencja Wyższej Szkoły Humanistycznej i Muzeum Niepodległości: „Polska dyplomacja kulturalna po roku 1918. Osiągnięcia, potrzeby, perspektywy”, Pułtusk, 16-17 października.
- Madajczyk P.: *Polska - Niemcy. Jak wyjść z kryzysu? Rekomendacje*, - wystąpienie; konferencja: „Dialog Polsko-Niemiecki”, Instytut Studiów Strategicznych, Fundacja Adenauera, Kraków, 3 listopada.
- Marciniak W.: *Cerkiew a państwo we współczesnej Rosji*, - referat; konferencja: „Religia a polityka”, Szkoła Wyższa im. P. Włodkowica, Płock, 22 maja.
- Marciniak W.: *Uwodzenie polityczne w warunkach imitacyjnej demokracji - casus Rosji*, - referat; konferencja: „Wodzowie, uwodziciele, liderzy? Współczesne koncepcje przywództwa”, Collegium Civitas, Instytut Studiów Politycznych PAN, Warszawa, 26-28 maja.
- Marciniak W.: *Państwa Europy Środkowo-Wschodniej i Wschodniej (Białoruś, Mołdawia, Rosja, Ukraina) wobec integracji europejskiej*, - udział w dyskusji panelowej; konferencja: „Ściana wschodnia Unii Europejskiej”, Klub Weimarski, PISM, Warszawa, 29 maja.
- Marciniak W.: *Przestrzeń i pustka. Przestrzeń w rosyjskich debatach ideologicznych lat 90-tych*, - referat; seminarium: „Przestrzeń mentalna, ideologiczna i geograficzna. Niemcy, Rosja i Bałkany”, Instytut Sławistyki PAN i Niemiecki Instytut Historyczny, Warszawa, 6 czerwca.
- Marciniak W.: *Colorful revolutions in the context of system transformation*, - referat; seminarium: „The Strategic Economic and Security Exercise”, Studium Europy Wschodniej UW, Warszawa, 15 czerwca.
- Marciniak W.: *Political system in Russia. Lecture*, - referat; seminarium: „The Strategic Economic and Security Exercise”, Studium Europy Wschodniej UW, Warszawa, 15 czerwca.

- Marciniak W.: *System partyjny w Rosji: zmiany w kierunku Europy czy Azji?* - udział w dyskusji panelowej; XVI Forum Ekonomiczne, Krynica, 7 września.
- Marciniak W.: *Polityka RP wobec Rosji*, - wykład wprowadzający; konferencja: „Polska polityka wschodnia”, Kolegium Europy Wschodniej, Wrocław, 4 listopada.
- Marciniak W.: *Władza w Rosji*, - udział w dyskusji panelowej; międzynarodowa konferencja: „Rosja Putina”, Fundacja im. Stefana Batorego, Warszawa, 30 listopada.
- Markowski R.: *Polityczna reprezentacja a eurosceptycyzm: wola ludu czy polityczny instrumentalizm?* - referat; konferencja: „Wybory 2005: ciągłość i zmiana zachowań wyborczych Polaków”, Instytut Studiów Politycznych PAN, Instytut Nauk Politycznych SWPS, Warszawa, 25 maja.
- Materski W.: *Katyń. Dokumenty zbrodni*, - referat; konferencja: „Prawda, pamięć, tożsamość Katynia i Golgoty Wschodu”, Sejm RP, Warszawa, 28 września.
- Materski W.: *II Rzeczpospolita wobec problemu stosunków dyplomatycznych z Białorusią*, - referat; międzynarodowa konferencja Instytutu Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Mikołaja Kopernika: „Stosunki polsko-białoruskie. Historia i współczesność”, Toruń, 19-20 października.
- Materski W.: *Najnowsze publikacje z problematyki Zakaukazia*, - referat; 5. doroczna międzynarodowa: „Sesja Kaukazologiczna im. św. Grzegorza Peradze”, Studium Europy Wschodniej UW, Warszawa, 6 grudnia.
- Mocek S.: *Przywódcy opinii: historia i współczesność*, - referat oraz przewodniczenie sekcji: *Przywódcztwo w historii i myśli politycznej*, konferencja: „Wodzowie, uwodziciele, liderzy. Współczesne koncepcje przywództwa”, Collegium Civitas, Instytut Studiów Politycznych PAN, Warszawa, 26-28 maja.
- Motyka G.: *Działalność OUN-B i UPA w Polsce 1944-1947*, - referat; konferencja: „Polska-Ukraina: trudne pytania”, Uniwersytet Mikołaja Kopernika, Światowy Związek Żołnierzy Armii Krajowej i Instytut Pamięci Narodowej, Toruń, 12-13 października.
- Motyka G.: *Problem podziemia antykomunistycznego w historiografii sowieckiej w latach 1944-1991*, - referat; konferencja: „Polskie podziemie niepodległościowe na tle konspiracji antykomunistycznej w Europie Środkowo-Wschodniej 1944-1956. Próba podsumowania”, Instytut Pamięci Narodowej, Oddział w Lublinie, Lublin, 20-22 listopada.
- Nałęcz S.: Współorganizator konferencji: „Gospodarka społeczna - praca i solidarność. Nowi partnerzy rozwoju lokalnego”, Warszawa, 6-7 lutego.
- Nałęcz S.: *NGO Sustainability Index*, - udział w dyskusji panelowej; Instytut Spraw Publicznych, Warszawa, 9 października.
- Nogal A.: *Przestrzeń publiczna*, - referat; konferencja: „John Stuart Mill. Trwałość filozoficznych idei”, Instytut Filozofii Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa, 12-13 czerwca.
- Nogal A.: *Nauczanie filozofii polityki na europejskich uniwersytetach*, - referat; konferencja: „Współczesna filozofia polityki”, Instytut Filozofii UW, Warszawa, 17 lutego.
- Oseka P.: *Rok 1956 - walka robotników, inicjatywy obywatelskie*

- warszawiaków, - referat; konferencja Społecznego Towarzystwa Oświatowego: „Trzy razy nie - obywatelskie działania warszawiaków w czasie przełomowych wydarzeń w okresie PRL (1956, 1966, 1976)”, Warszawa, 11 września.
- Paczkowski A.: *1956 - Polska-Węgry: wzajemne oddziaływania*, - referat; konferencja: „1956 - powstanie nadziei, a remeny forrdalma”, Katedra Hungarystyki Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa, 23 października.
- Paczkowski A.: *Strajki i bunty. Polska droga przez socjalizm*, - referat; konferencja: „Czerwiec-Październik `56. Poznański początek”, Polskie Towarzystwo Socjologiczne Oddział w Poznaniu, Poznań, 28 października.
- Paczkowski A.: *Czy stan wojenny był nieuchronny?* - referat; konferencja: „Stan wojenny - spojrzenie po 25 latach”, Fundacja Centrum Solidarności, Warszawa, 13 grudnia.
- Paczkowski A.: *Kryzysy - osłabienie czy wzmocnienie systemu komunistycznego?*, - prowadzenie panelu; międzynarodowa konferencja naukowa: „Kryzysy systemu komunistycznego 1953-1981”, Instytut Studiów Politycznych PAN, Instytut Pamięci Narodowej, Uniwersytet Warszawski, Urząd Pełnomocnika Rządu Federalnego ds. Dokumentów Służby Bezpieczeństwa byłej NRD (Niemcy), Fundacja Badania Dyktatury SED (Niemcy), Warszawa, 20-21 października.
- Paczkowski A.: *Polski Październik z perspektywy 50 lat*, - prowadzenie panelu; konferencja „Polski Październik 1956 w polityce międzynarodowej”, PISM, Warszawa 19 października.
- Pańków I.: *Przywództwo w demokracji lokalnej*, - referat; konferencja: „Wodzowie, uwodziciele, liderzy? Współczesne koncepcje przywództwa”, Collegium Civitas, Instytut Studiów Politycznych PAN, Warszawa, 26-28 maja.
- Pańków I.: *Zasoby i tradycje rodzinne a tożsamości postanek*, - referat; konferencja: „Płeć w życiu publicznym”, Uniwersytet Mikołaja Kopernika, Toruń, 26-27 października.
- Persak K.: Organizacja (jako główny organizator z ramienia ISP PAN) międzynarodowej konferencji naukowej: „Kryzysy systemu komunistycznego 1953-1981”, Instytut Studiów Politycznych PAN, Instytut Pamięci Narodowej, Uniwersytet Warszawski, Urząd Pełnomocnika Rządu Federalnego ds. Dokumentów Służby Bezpieczeństwa byłej NRD (Niemcy), Fundacja Badania Dyktatury SED (Niemcy), Warszawa, 20-21 października.
- Persak K.: *Przyczyny kryzysów systemu komunistycznego*, - prowadzenie sesji; międzynarodowa konferencja naukowa: „Kryzysy systemu komunistycznego 1953-1981”, Instytut Studiów Politycznych PAN, Instytut Pamięci Narodowej, Uniwersytet Warszawski, Urząd Pełnomocnika Rządu Federalnego ds. Dokumentów Służby Bezpieczeństwa byłej NRD (Niemcy), Fundacja Badania Dyktatury SED (Niemcy), Warszawa, 20-21 października.
- Persak K.: *Związek Radziecki wobec Polskiego Października 1956 r.* - referat; konferencja: „1956 - powstanie nadziei, a remeny forrdalma”, Katedra Hungarystyki Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa, 23 października.
- Popieliński P.: *Instytucje wspierające działalność młodzieży mniejszości niemieckiej w Polsce*, - referat; konferencja

Związku Młodzieży Mniejszości Niemieckiej, Toszek k/Gliwic,
marzec.

Stawrowski Z.: *Komunitaryzm - życie we wspólnocie*, - referat;
seminarium: „Liberalizm - Komunitaryzm - Konserwatyzm”,
Kancelaria Prezydenta RP, Lucień, 10 marca.

Stawrowski Z.: *Idea społecznego kontraktu w myśli sofistów*, - referat;
konferencja: „Umowa społeczna i jej krytycy w myśli
politycznej i prawnej”, Katedra Doktryn Polityczno-Prawnych,
Wyd. Prawa i Administracji UŁ, Łódź, 19-21 kwietnia.

Stawrowski Z.: *Sens instytucji ombudsmana*, - koreferat; seminarium:
„Misja Rzecznika Praw Obywatelskich w Polsce”, Biuro RPO,
Nieborów, 10 czerwca.

Stawrowski Z.: *Sens władzy i jej podziału*, - referat; seminarium:
„Granice demokracji czy korporacyjne przywileje”, Kancelaria
Prezydenta RP, Lucień, 6 października.

Stoła D.: Przewodniczenie sesji plenarnej na konferencji: „Polsko-
wschodniemiecka histoire croisée 1945/1949-1990”,
Niemiecki Instytut Historyczny, Warszawa 13 stycznia.

Stoła D.: *Two generations on each side of the barricade:
intergenerational tensions and conflict management in Poland
of 1968*, - referat; międzynarodowa konferencja Centrum im.
Willy Brandta Uniwersytetu Wrocławskiego i Uniwersytetu w
Magdeburgu, Wrocław, 27 października.

Stoła D.: Przewodniczenie sesji plenarnej na konferencji: „Migracja
zarobkowa z Polski do krajów UE - wyzwania dla państwa”,
Senat RP, Warszawa, 20 października.

Strzałka K.: *Polityka europejska Włoch i ich stosunki z Polską w latach
2001-2006*, - referat; konferencja: „Zagadnienia i sylwetki w
stosunkach polsko-włoskich w XIX i XX wieku”; Wydział
Stosunków Międzynarodowych i Politycznych UJ, Instytut Włoski
w Krakowie, Kraków, 30 października.

Szpociński A.: *Kłopoty z dziedzictwem europejskim*, - referat;
konferencja: „Międzynarodowa pamięć i polityka historyczna.
Doświadczenia Polski i jej sąsiadów”, Instytut Historyczny UŁ,
Łódź, 9-10 listopada.

Szpociński A.: *Manipulacja informacją*, - referat; konferencja:
„Krajowa manipulacja informacją w mediach elektronicznych”,
Kóło Socjologii Collegium Civitas, Warszawa, 24 kwietnia.

Traba R.: *Historia jako przestrzeń dialogu we współczesnej Europie*, -
referat i moderacja; międzynarodowa konferencja:
„Pamiętanie Giedroycia. Linia paryskiej *Kultury* anno domini
2006” Fundacja „Pogranicze”, Sejny, 15-17 września.

Traba R.: *Historia regionalna jako część polskiego kanonu kulturowego*,
- referat; konferencja Instytutu Pamięci Narodowej: „Historia
najnowsza - muzeum - region”; Koszalin, 26 września.

Traba R.: *Historia wzajemnych oddziaływań jako miejsce żywej
pamięci*, - referat; wspólna konferencja Polskiego Towarzystwa
Historycznego i Verband der Historiker und Historikerinnen
Deutschlands: „Pamięć polska, pamięć niemiecka od XIX do XXI

wieku, Warszawa, 28-30 września.

Ukielski P.: *Kierunki rozwoju polskiej polityki historycznej*, - uczestnik debaty historycznej: „Polityka historyczna”, Kancelaria Prezydenta RP, Lucień, 23 czerwca.

Wótek A.: *Teorie wyłukiwania państwa a słabość państwa postkomunistycznego*, - referat; konferencja Zakładu Filozofii Polityki Instytutu Studiów Politycznych PAN: „Redefinicja pojęcia państwa”, Warszawa, 17 czerwca.

Wótek A.: *Polska modernizacja przez imitację po 1989 r.* - referat; konferencja: „Idea modernizacji w polskiej myśli politycznej i literaturze”, Ośrodek Myśli Politycznej, Kraków, 24 czerwca.

Wnuk-Lipiński E.: *Rola socjologii w XXI wieku*, - referat; konferencja Instytutu Filozofii i Socjologii PAN: „Rola socjologii w XXI wieku”, Warszawa, 18 października.

Wnuk-Lipiński E.: Wystąpienie i prowadzenie panelu na konferencji naukowej: „Polska 2010”, Collegium Civitas, 21 października.

Wnuk-Lipiński E.: *Poland 2006 - elements of political and social diagnosis*, - referat; konferencja Collegium Civitas, Warszawa, 5 czerwca.

Żelichowski R.: *Dyplomacja kulturalna na froncie zimnej wojny. PRL kontra Królestwo Holandii (1945-1970)*, - referat; konferencja Wyższej Szkoły Humanistycznej i Muzeum Niepodległości: „Polska dyplomacja kulturalna po roku 1918. Osiągnięcia, potrzeby, perspektywy”, Pułtusk, 16-17 października.

Żelichowski R.: *O romansie gruzińskiej księżniczki Nino i azerskiego księcia Ali raz jeszcze (na marginesie książki: Toma Reissa „The Orientalist”)*, - referat; 5. doroczna międzynarodowa: „Sesja Kaukazologiczna im. św. Grzegorza Peradze”, Studium Europy Wschodniej UW, Warszawa, 7 grudnia.

5. Referaty wygłoszone na konferencjach i zjazdach za granicą

Codogni P.: *Aktywność społeczna w Polsce w 1956. Obszary i kulminacje*, - referat; międzynarodowa konferencja: „Rok 1956 w Polsce i jego echa w Europie”, Zakład Studiów nad Niemcami ISP PAN, Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej, Fundacja do Badania Historii Dyktatury SED, Centrum Badań Historycznych PAN w Berlinie, Berlin, 1-3 grudnia.

Codogni P.: *L'Europe centrale et la différenciation du communisme*, - referat; konferencja „Journées d'études 1956, une date européenne”, Sciences Po, Towarzystwo Historyczno-Literackie w Paryżu, Instytut Polski w Paryżu, Paryż, 24-26 listopada.

Cześniak M.: *Similar or Different? Voter Turnout in Elections and Referenda. Evidence from European Election Study*, - referat; konferencja: „Civicactive Multi-level Analysis Workshop on Political Participation”, University College, Dublin, 15-18 czerwca.

Cześniak M.: *Voter Turnout and Democratic Legitimacy in Central Eastern Europe*, - referat; 2nd DAAD/ECPR PhD Summer School on „Democracy and Governance in Central Eastern Europe”,

Luneburg, 13-27 sierpnia.

- Cześniak M.: *Voter Turnout Stability - Evidence from Poland*, - referat; konferencja: „Contextual Effects in Electoral Behaviour”, European University Institute, Department of Political and Social Sciences, Florencja, 30 listopada - 1 grudnia.
- Grabowska M.: *Postawy młodych Niemców i młodych Polaków wobec demokracji i polityki*, - referat; konferencja: „Junge Deutsche und junge Polen. Eine Chance für gute Nachbarschaft”, Instytut Socjologii Uniwersytetu im. Jana Gutenberga w Moguncji, Moguncja, 3-4 maja.
- Hałajko J.: *Genesis and Aesthetics of the Ukrainian Orange Revolution*, - referat; konferencja University of Magdeburg: „Revolutions. Concepts, Discourses, Practices of Revolutionary Action in our Time”, Magdeburg, 7-9 lipca.
- Holzer J.: *“Solidarność” and democracy: A complicated relation*, - referat; konferencja: „Aspects of Democracy”, Japanisch-Deutsches Zentrum Berlin, wrzesień.
- Holzer J.: *Podzielona Europa 1955/1956. Zelżenie mrozu czy prawdziwa odwilż*, - referat; międzynarodowa konferencja: „Rok 1956 w Polsce i jego echa w Europie”, Zakład Studiów nad Niemcami ISP PAN, Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej, Fundacja do Badania Historii Dyktatury SED, Centrum Badań Historycznych PAN w Berlinie, Berlin, 1-3 grudnia.
- Jarząbek W.: *Hopes and fears: Poland and the “Ostpolitik” 1966-1975*, - referat; konferencja: “Global responses to the German Ostpolitik”, German Historical Institute, Washington, Merhson Center for International Relations, Ohio State University, Columbus, Ohio, 11-14 maja.
- Jarząbek W.: *Influence of 1968 events on the Polish Foreign Policy*, - referat; workshop, Sofia, 9-12 listopada.
- Jarząbek W.: *Wpływ wydarzeń 1956r. na politykę zagraniczną PRL*, - referat; międzynarodowa konferencja: „Rok 1956 w Polsce i jego echa w Europie”, Zakład Studiów nad Niemcami ISP PAN, Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej, Fundacja do Badania Historii Dyktatury SED, Centrum Badań Historycznych PAN w Berlinie, Berlin, 1-3 grudnia.
- Jakóbiak W.: *The Effectiveness of Fiscal Policy in Stimulating Activity of Poland’s Economy*, - referat; konferencja: „International Policy Coordination and Simple Policy Rules”, Cardiff Business School, Cardiff, 8-10 września.
- Kamiński A.Z., Kamiński B.: *Constitutional Choices and Post-Communist Transformations*, - referat; międzynarodowa konferencja: “Vincent Ostrom: The Quest to Understand Human Affairs”, Indiana University, Bloomington, 31 maja - 3 czerwca.
- Koralewicz J.: *Law and Institutions*, - prowadzenie sesji plenarnej oraz udział w panelu dyskusyjnym; konferencja: „The Sense of Constitutions”, Uniwersytet „La Sapienza” w Rzymie, Amalfi, Włochy, 25-28 maja.
- Kozarzewski P.: *Privatizacja v postkommunisticzeskich stranach: mify i fakty, wozmożnosti i wyzwany, [Prywatyzacja w krajach postkomunistycznych: mity i fakty, możliwości i wyzwania]*, - referat; seminarium: „Prwatizacja i przywleczenie priamych inostrannyh inwiesticij: mieżdunarodnyj opyt i wozmożnosti dla Bielarusi” [„Prywatyzacja a pozyskanie bezpośrednich

- inwestycji zagranicznych: doświadczenie międzynarodowe i możliwości Białorusi”], Institute for Privatization and Management, Mińsk, 17 lutego.
- Kozarzewski P.: *Privatization and Corporate Governance in Poland: Problems and Trends*, - referat; konferencja: „Transition Economies in the Post-Industrial World: Challenges of the Decade”, Institute for the Economy in Transition, Moskwa, 20-21 marca.
- Kozarzewski P.: *Privatization in the Context of Post-Communist Transition: The Case of Poland*, - referat; Third International Conference: „An Enterprise Odyssey: Integration or Disintegration”, Wydział Ekonomii i Biznesu Uniwersytetu w Zagrzebiu, Zagrzeb, 15-17 czerwca.
- Kozarzewski P.: *Osnownye barjery v oblasti funkcionirovanija MSP Biełarusi i rekomendacii w obłasti ekonomiczeskoj politiki [Podstawowe przeszkody w funkcjonowaniu sektora MŚP na Białorusi oraz rekomendacje w dziedzinie polityki gospodarczej]*, - referat; konferencja: “Mały i sriednij biznes w Biełarusi: sostojanije i priedłożenija po razwitiju” [„Mała i średnia przedsiębiorczość na Białorusi: stan i propozycje rozwoju”], Institute for Privatization and Management, Mińsk, 20 grudnia.
- Król E.C.: *Die Darstellung des Anderen I: Fotografie, Buch, Museum*, - prowadzenie panelu; międzynarodowa konferencja naukowa: „Visuelle Erinnerungskulturen und Geschichtskonstruktionen in Deutschland und Polen II (ab 1939)”, Deutsches Polen-Institut Darmstadt i Herder-Institut Marburg, Darmstadt, 27 września - 1 października.
- Król E.C.: *Polska kultura w 1956 roku. Nadzieje - złudzenia - dziedzictwo*, - referat; międzynarodowa konferencja: „Rok 1956 w Polsce i jego echa w Europie”, Zakład Studiów nad Niemcami ISP PAN, Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej, Fundacja do Badania Historii Dyktatury SED, Centrum Badań Historycznych PAN w Berlinie, Berlin, 1-3 grudnia.
- Leś E.: *Opportunities and Obstacles for Social Entrepreneurship Development. The Case of Poland*, - referat; międzynarodowa konferencja OECD, USAID Croatia, Local Economic and Employment Development Programme, University of Trento: “Emerging Models of Social Entrepreneurship: Possible Paths for Social Enterprise Development in Central East and South East Europe”, Zagreb, Chorwacja, 28-29 września.
- Leś E.: *Emerging Trends of Social Enterprises in East-Central Europe. Strategies of Development*, - referat; seminarium międzynarodowe OECD, University of Trento, Institute of Development of Non-Profit Organizations, Cooperazione Trentina, Provincia Autonoma di Trento: “Reviewing OECD Experience in the Social Enterprise Sector”, Trento, 15-18 listopada.
- Leś E.: *Social Economy in East-Central Europe. Concepts and Perspectives*, - referat; międzynarodowa konferencja Technische Universität Berlin, Interdisziplinäre Forschungsgruppe LOKALE ÖKONOMIE: „Solidarische Ökonomie im globalisierten Kapitalismus”, Berlin, 24-25 listopada.
- Machcewicz P.: *Polish Crisis 1980-1981*, - referat; konferencja Institute for Social Research „Crises in the Cold War”, Hamburg, 17-20

maja.

- Machcewicz P.: *1956: Long Term Consequences for Poland*, - referat; konferencja Columbia University: „1956 and its Impact on the Soviet Bloc”, Nowy Jork, 2-3 listopada.
- Machcewicz P.: *1956 en Pologne. La crise politique ou sociale?* - referat; konferencja „Journées d'études 1956, une date européenne”, Sciences Po, Towarzystwo Historyczno-Literackie w Paryżu, Instytut Polski w Paryżu, Paryż, 24-26 listopada.
- Madajczyk P.: *Kriegserfahrungen und Kriegserinnerungen in Polen - der II. Weltkrieg in Polen*, - referat; konferencja Niemieckiego Instytutu Historycznego w Paryżu: „Être en guerre - Expérience et mémoire de la Seconde Guerre mondiale en Europe”, Paryż, 3-4 kwietnia.
- Madajczyk P.: *Vertreibungen als Faktoren der nationalen Entflechtung*, - referat; konferencja Stiftung Genshagen: „Europäische Zugehörigkeiten im Spannungsfeld von Einwanderung und Auswanderung”, Genshagen/Berlin, 27-28 października.
- Madajczyk P.: *Październik 1956 roku jako doświadczenie utraty kontroli społecznej*. - referat; międzynarodowa konferencja: „Rok 1956 i jego echa w Europie”, Zakład Studiów nad Niemcami ISP PAN, Centrum Badań Historycznych w Berlinie, Fundacja do badań Historii Dyktatury SED, Berlin, 1-3 grudnia.
- Markowski R.: *How Is the Role of the State Being Redefined in Post-Communism*, - referat; “Research Day” zorganizowany przez Department of Central & Eastern European Studies, University of Glasgow, 20 stycznia.
- Markowski R.: *Idiosyncrasies of the Polish Elections of 2005*, - referat; konferencja: “European Governance: Challenges for the Future”, Emory University - The Halle Institute, Atlanta, 16-17 lutego.
- Markowski R.: *Electoral Change and Electoral Accountability in East Central-Europe*, - uczestnik panelu; konferencja: “European Governance: Challenges for the Future”, Emory University - The Halle Institute, Atlanta, 16-17 lutego.
- Markowski R.: *Meaningful Choices: Micro Level Logic*, - referat; konferencja: “On Comparative Study of Electoral Systems”, VCentro de Estudios Andaluces (CEA), Sewilla, 28-29 marca.
- Markowski R.: *The Growth of Euroskeptical Parties in Poland*, - referat; konferencja “European Election Study” Social Science Faculty, Uniwersytet w Lizbonie, Lizbona, 12-13 maja.
- Markowski R.: *Euroscepticism and the Emergence of New Parties. The Case of Poland*, - referat; Kongres American Political Science Association (APSA), Filadelfia, 31 sierpnia - 3 września.
- Materski W.: *Z genezy powołania polskiej placówki konsularnej w Mińsku (1921-1924)*, - referat; międzynarodowa konferencja: „Białorus' i sąsiedzi: gistorycznyja szlachi, uzajemadziejannie i wzajemawplywy”, Gistoryczny Fakultet Gomelskiego Dierżawnogo Uniwiersiteta, Homel, 28-29 września.
- Materski W.: *Zbrodnia katyńska - problem winy*, - referat; międzynarodowa konferencja: „The Katyn Massacres and Their Importance for the Construction of Democratic Memory”, The National Institute for the Study of Totalitarianism, Bukareszt, 6-7 października.

- Nogal A.: *Individual Freedom and Political Community in J. S. Mill though*, - referat; konferencja: "John Stuart Mill and His Philosophical Legacy. Symposium on the Occasion of 200th Birth Anniversary of John Stuart Mill", The Society for the Advancement of Philosophy and the Department of Philosophy of Studia Croatica at the University of Zagreb, Samobor, Chorwacja, 8-9 maja.
- Nogal A.: *Security and Securitisation: What do Policy-Makers Mean?*, - konferencja Robert Schuman Centre, Instytut Europejski, Florencja, Włochy, 25 stycznia.
- Paczkowski A.: *From Amnesty to Amnesty: The Authorities and the Opposition in Poland 1976-1986*, - referat; konferencja: "From Helsinki to Gorbachov 1975-1985: The Globalization of the Bipolar Confrontation", The Machiavelli Center for Cold War Studies i Cold War International History Project, Artimino (Włochy), 27-29 kwietnia.
- Paczkowski A.: *1956: a Polish Chapter*, - referat; konferencja: „Revolt but not Rising? 1956 in Poland”, School of Slavonic and East European Studies, Londyn, 1 lipca.
- Paczkowski A.: *1956: A Caesura for the Security Apparatus*, - referat; konferencja: "1956 and Its Impact on the Soviet Bloc", East-Central European Center i Institute for the Study of Europe, Columbia University, Nowy Jork, 2-3 listopada.
- Paczkowski A.: *La Pologne après le XX Congrès du PCUS: enjeux et rapport des forces*, - referat; konferencja: "1956, l'année charnière", Sciences Po i Société Historique et Littéraire Polonaise, Paryż, 23-24 listopada.
- Persak K.: *The Polish-Soviet Confrontation in 1956*, - referat; konferencja: „1956 and Its Legacy - Hungary and Poland”, University of Glasgow, Glasgow, 30 marca.
- Persak K.: *The Polish Legacy of 1956*, - referat; konferencja The British Association for Slavonic and East European Studies, Cambridge, 1 kwietnia.
- Persak K.: *1956 - the Polish Perspective*, - referat; konferencja: „Cold War Conversations: The Uprisings and Revolutions of 1956”, Cold War Museum (przy współpracy Ambasady RP w Waszyngtonie oraz Ambasady Węgier w Waszyngtonie) w Lorton, Virginia, USA, 14 października.
- Persak K.: *The Polish-Soviet Confrontation in 1956*, - referat; konferencja: „1956 and Its Impact on the Soviet Bloc”, Columbia University, Nowy Jork, 2-3 listopada.
- Sowiński P.: *Poles as a Trading Tourist 1956-1970*, - referat; konferencja: „Imaging the West” w projekcie: “Program on East European Cultures & Societies” przy Uniwersytecie w Trondheim, Uniwersytet w Manchesterze, Manchester, 1-5 czerwca.
- Stola D.: *Sealing off and opening Poland: the disappearance and reemergence of short-term mobility from communist Poland*, - referat; European Social Science History Conference, Amsterdam, 23 marca.
- Stola D.: *Polish debates on the Holocaust*, - referat; konferencja: “Lessons and Legacies of the Holocaust”, Holocaust Educational Foundation i Claremont College (Kalifornia, USA), 2 listopada.

- Szpociński A.: *L'indulgence envers les crimes du communisme le cas de la Pologne*, - referat; konferencja: „Mémoire et expérience”, Międzynarodowy VI Kongres Frankofoński, Association Universitaire Francophone, Uniwersytet w Laval (Kanada) oraz Uniwersytet w Bukareszcie, 11- 16 września.
- Szymoniczek J.: *Europa i pomoc humanitarna dla Węgrów w 1956/1957 roku*, - referat; międzynarodowa konferencja: „Rok 1956 w Polsce i jego echa w Europie”, Zakład Studiów nad Niemcami ISP PAN, Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej, Fundacja do Badania Historii Dyktatury SED, Centrum Badań Historycznych PAN w Berlinie, Berlin, 1-3 grudnia.
- Traba R.: *Olsztyn - miasto pogranicza*, - referat; międzynarodowa konferencja: „Wielokulturowości miasta w Europie Środkowo-Wschodniej”, Technische Universität Dresden, Uniwersytet w Timișoara, Timișoara (Rumunia), 19-24 kwietnia.
- Wólek R.: *Polish Voters 2005: Volatility at Its Extreme or a Brave New World of Stabilization*, - referat; konferencja: “Parliamentary Elections and Party Landscape in the Visegrád Group Countries”, Institute for Comparative Political Research, Uniwersytet im. Masaryka, Brno, 26-27 października.
- Wonicki R.: *Religion and European Union*, - referat; konferencja: „Europa m. 21 Jahrhundert: Herausforderung durch moderne Technologien und Globalisierung”, AIPPh, Konrad Adenauer Stiftung, Bonn, 27-29 października.
- Wonicki R.: *Religion und Globalisierung*, - przewodniczenie sekcji; konferencja: „Europa m. 21 Jahrhundert: Herausforderung durch moderne Technologien und Globalisierung”, AIPPh, Konrad Adenauer Stiftung, Bonn, 27-29 października.
- Wnuk-Lipiński E.: Key-note speaker na konferencji: „Power in Contemporary International Order and Politics”, oraz wystąpienie: *Vicissitudes of Ethical Civil Society in Central and Eastern Europe and International Order*, Societas Ethica, Oxford, UK, 23-27 sierpnia.

EKSPERTYZY I OPINIE NAUKOWE

Spis treści

- a) Temat ekspertyzy: *Propagowanie w sieci internet ustroju faszystowskiego i nawoływanie do nienawiści na tle rasowym lub wyznaniowym*
 - b) Wykonawca: doc. dr hab. Eugeniusz Cezary Król
 - c) Zlecniodawca: Wydział Kryminalny Komendy Stołecznej Policji
-
- a) Temat ekspertyzy: *Opinia w konkursie na stanowisko profesora*

nadzwyczajnego w Instytucie Historii i Archiwistyki na Wydziale Nauk Społecznych UMK w Toruniu

- b) Wykonawca: prof. dr hab. Wojciech Materski
 - c) Zleceniodawca: Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu
-
- a) Temat ekspertyzy: *Cele polityki Rosji wobec Polski*
 - b) Wykonawca: dr Joanna Mizgala
 - c) Zleceniodawca: Ministerstwo Spraw Zagranicznych
-
- a) Temat ekspertyzy: *Ekspertyza narzędzi badawczych wykorzystanych w czasie badania pilotażowego oraz rekomendacje do badania właściwego Klubów Pracy*
 - b) Wykonawca: dr Sławomir Natęcz
 - c) Zleceniodawca: Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej
-
- a) Temat ekspertyzy: *Uporządkowanie i opisanie spuścizny archiwalnej Centralnej Agencji Fotograficznej - 2400 fotografii z lat 1946-1947*
 - b) Wykonawca: dr Piotr Osęka, dr Paweł Sowiński
 - c) Zleceniodawca: Polska Agencja Prasowa
-
- a) Temat ekspertyzy: *Podmioty działalności kulturalnej w Warszawie 2004 - 2005*
 - b) Wykonawca: doc. dr hab. Andrzej Szpociński
 - c) Zleceniodawca: Urząd Miasta st. Warszawy

NAGRODY i WYRÓŻNIENIA

Spis treści

- .. Kofman J.: Nagroda rektora Uniwersytetu w Białymstoku za pracę naukową i działalność organizacyjną.
- .. Koralewicz J.: Nagroda rektora Akademii Teatralnej za działalność dydaktyczną.
- .. Król E.C.: Nagroda Porozumienia Wydawców Książki Historycznej KLIO III stopnia w kategorii monografii naukowych za książkę: *Polska i Polacy w propagandzie narodowego socjalizmu w Niemczech 1919-1945*, Instytut Studiów Politycznych PAN, Collegium Civitas Press, Oficyna Wydawnicza RYTM, Warszawa

2006.

- .. Leś E.: Nagroda Rektora UW za 2005 r.
- .. Materski W.: Nagroda im. Jerzego Łojka I stopnia za książkę: *Na widecie. II Rzeczpospolita wobec Sowietów 1918-1943*.
- .. Motyka G.: Nagroda Porozumienia Wydawców Książki Historycznej KLIO I stopnia w kategorii monografii naukowych za książkę: *Ukraińska partyzantka 1942 - 1960. Działalność Organizacji Ukraińskich Nacjonalistów i Ukraińskiej Powstańczej Armii*, Instytut Studiów Politycznych PAN, Oficyna Wydawnicza RYTM, Warszawa 2006.
- .. Persak K.: Nagroda „Magazynu Literackiego KSIĄŻKI”, przyznającego tytuł Książki Roku i Książki Miesiąca. Tytuł książki września 2006 r. w kategorii „historia” dla książki *Sprawa Henryka Hollanda*, Instytut Pamięci Narodowej, Instytut Studiów Politycznych PAN, Warszawa 2006.
- .. Sowiński P.: Miesięczne stypendium Fundacji na rzecz Nauki Polskiej na kwerendę badawczą w Instytucie Literackim pod Paryżem.

WSPÓŁPRACA NAUKOWA Z ZAGRANICĄ

[Spis treści](#)

Informacja o zakresie i wynikach współpracy

Praktycznie każdy Zakład lub Samodzielna Pracownia wchodząca w skład ISP PAN, obecna jest w międzynarodowym życiu naukowym. Niektóre Zakłady współpracę międzynarodową mają wpisaną w swoją działalność statutową (np. Zakład Bezpieczeństwa Międzynarodowego i Studiów Strategicznych, Zakład Europeistyki, Zakład Studiów nad Niemcami, Zakład Porównawczych Badań Postsowieckich, Zakład Europy Środkowej i Wschodniej, Zakład Azji i Pacyfiku czy Pracownia Dziejów Ziemi Wschodniej II Rzeczypospolitej), inne zaś prowadzą ją równoległe do aktywności krajowej (Zakład Systemów Społeczno-Politycznych, Pracownia Badań Organizacji Non-Profit, Zakład Badań nad Elitami i Zachowaniami Politycznymi, Zakład Badań Przekształceń Własnościowych, Zakład Najnowszej Historii Politycznej czy Filozofii Polityki).

Intensywność współpracy naukowej z zagranicą w 2006 roku oddaje najlepiej liczba wygłoszonych referatów na międzynarodowych konferencjach (61), liczba opublikowanych artykułów w językach obcych (35) oraz raportów (3). Stanowiły one podsumowanie udziału pracowników ISP PAN w projektach badawczych i we wspólnych przedsięwzięciach o charakterze naukowym.

Do najważniejszych przedsięwzięć organizacyjnych o charakterze międzynarodowym w 2006 roku należały dwie konferencje na temat Października 1956 roku zorganizowane przez Zakład Historii Najnowszej i Zakład Studiów nad Niemcami, omówione szczegółowo we wstępie sprawozdania.

Pracownicy Zakładu Najnowszej Historii Politycznej uczestniczyli w kilku projektach międzynarodowych i realizowali umowy bilateralne. Oparte na nich kontakty umożliwiły uczonym (A.N. Oriechow z Instytutu Słowianoznawstwa Rosyjskiej Akademii Nauk i dr O. Tuma z Instytutu Historii Najnowszej Czeskiej Akademii Nauk) z zagranicznych ośrodków udział w międzynarodowych konferencjach w Polsce, a kilku pracownikom Zakładu udział w konferencjach

zagranicznych, których organizatorzy skorzystali z porad naszych partnerów. Jak co roku pracownicy ISP PAN wyjeżdżali za granicę w celach badawczych (kwerendy źródłowe i biblioteczne) i szkoleniowych (patrz. pkt. 4.).

Warte wyróżnienia w tym miejscu są niektóre projekty badawcze. I tak np. Pracownia Badań Wyborczych w ramach 6. Programu Ramowego Unii Europejskiej realizowała w 2006 roku projekt „Active Civic Participation”, prof. Bogdan W. Mach uczestniczył w projektach badawczych University of Michigan w Ann Arbor i Mannheimer Zentrum für Europäische Forschung, ponadto prof. Jadwiga Koralewicz wzięła udział w pracach Komitetu Zarządzającego unijnym programem COST A24 „Social Construction of Threat”.

Zakład Studiów nad Niemcami podjął współpracę z Instytutem Hannah Arendt w Dreźnie na temat: „Polacy - Niemcy: formy i zakres kontaktów obywatelskich 1971-2005”.

Doc. dr hab. E. Nalewajko z Zakładu Badań nad Elitami i Zachowaniami Politycznymi koordynowała w ramach współpracy polsko-francuskiej temat „Między przeszłością, a przyszłością. Procesy europeizacji elit politycznych”.

Innymi ważnymi formami współpracy międzynarodowej są zajęcia dydaktyczne na zagranicznych uczelniach. W 2006 roku dwaj pracownicy Zakładu Bezpieczeństwa Międzynarodowego i Studiów Strategicznych prowadzili wykłady na uniwersytetach USA: wykłady i konwersatoria na Wydziale Polityki Uniwersytetu Princeton, na temat „Institutions and Corruption” oraz „Politics in East-Central Europe” (prof. A.Z. Kamiński), na Uniwersytecie Rochester cykl wykładów na temat „Cold War, 1945-1989: US Strategy and Eastern Europe” (dr H. Szlajfer).

Zakład Azji Wschodniej w 2006 roku przyjął dwie delegacje z Chin: z Instytutu Społecznych Problemów Europy i Azji oraz studyjną delegację, reprezentującą Chińską Akademię Nauk Społecznych. W listopadzie 2006 roku Zakład Azji Wschodniej wraz z Biurem Tajpej (Tajwan) w Warszawie zorganizował konferencję pt.: „Problemy bezpieczeństwa w Azji”.

Szczegóły współpracy zagranicznej zawierają poniższe punkty: wykaz instytucji, z którymi ISP PAN realizował w 2006 roku projekty lub badania naukowe w oparciu o zawarte oddzielnie umowy, zagraniczne instytucje naukowe, z którymi placówka współpracuje w sposób ciągły bez zawartego porozumienia, wykaz instytucji, z którymi ISP PAN ma podpisane umowy wyjazdy badawcze i szkoleniowe pracowników Instytutu, goście i stażyści zagraniczni w Instytucie oraz tematy realizowane we współpracy z zagranicą.

*

1. Wykaz instytucji, z którymi ISP PAN współpracuje w oparciu o umowy

1. Leś E., Nałęcz S.: W ramach partnerstwa ponadnarodowego TCA-EQUAL (obejmuje ono prócz Polski Francję, Włochy i Słowację i dotyczy lat 2005-2008);
2. Madajczyk P. i zespół: Realizowany wspólnie z Hannah Arendt Institut w Dreźnie grant finansowany przez ISP PAN i Fundację Współpracy Polsko-Niemieckiej;

3. Mach B. W.: Uniwersytet w Trondheim, Norwegia (Albert Simkus, postawy egalitarne w Polsce);
 4. Nalewajko E., I. Pańków, A. Paczkowski: Współpraca w temacie: „Między przeszłością a przyszłością. Procesy europeizacji elit politycznych”. Współpraca polsko-francuska z CNRS.
 5. Paczkowski A.: Instytut Słowianoznawstwa RAN;
 6. Paczkowski A.: Instytut Historii Najnowszej ANRCz;
 7. Roszkowski W.: Instytut Bałkanistyki BAN.
- 2. Zagraniczne instytucje naukowe, z którymi placówka współpracuje w sposób ciągły bez zawartego porozumienia**
1. University of Applied Science, Department of Social Work and management, Graz, Austria;
 2. University of Trento;
 3. Technische Universität Berlin;
 4. Wissenschaftszentrum Berlin für Sozialforschung (WZB);
 5. Instytut Europejski we Florencji;
 6. Institutul Român de Istorie Recentă (Rumuński Instytut Historii Najnowszej);
 7. Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului (Narodowy Instytut Studiów nad Totalitaryzmem), Rumunia;
 8. Universidad Santiago de Compostela, Escuela Universitaria de Relaciones Laborales, Hiszpania;
 9. Deutsches-Polen Institut w Darmstadt;
 10. Johns Hopkins University - Center for Civil Society Studies;
 11. European Consortium for Political Research;
 12. University of Michigan, Ann Arbor, Michigan, USA;
 13. Ohio State University, Columbus, Ohio, USA;
 14. Mannheimer Zentrum für Europäische Forschung, Mannheim, Niemcy;
 15. Princeton University;
 16. Stellenbosch University, RPA;
- 3. Wykaz instytucji, z którymi ISP PAN ma podpisane umowy**
1. Instytut Socjologii Rosyjskiej Akademii Nauk;
 2. Human Science Research Council, Republic of South Africa;
 3. Chiński Instytut Współczesnych Stosunków Międzynarodowych;
 4. Institute for Sino-Soviet Studies, Hanyang University;
 5. Instytut Słowianoznawstwa Rosyjskiej Akademii Nauk;
 6. Mezinárodní politologický ústav Masarykovy univerzity (Brno);
 7. Instytut Nauk Politycznych Węgierskiej Akademii Nauk;

8. Instytut Historii Najnowszej Czeskiej Akademii Nauk;
9. Instytut Socjologii Czeskiej Akademii Nauk;
10. Laboratoire d'Analyse des Systèmes Politiques, Centre national de Recherche Scientifique.

4. Wyjazdy badawcze, szkoleniowe i inne pracowników Instytutu

Baran A.F.: Pobyt studyjny, kwerenda biblioteczna, Narodowa Akademia Nauk Ukrainy, Lwów, 21-23 sierpnia.

Cześnik M.: PhD Summer School 2006 on Governance and Democracy in Central Eastern Europe, Center for the Study of Democracy, University of Luneburg, 12-27 sierpnia.

Jasiewicz K.: Kwerenda archiwalna w Instytucie Polskim i Muzeum Gen. Sikorskiego oraz w Studium Polski Podziemnej, Londyn, 15 czerwca - 10 lipca.

Jarosz M.: *Władza i przywileje w 2006 r. w Polsce*, - dyskusja nad książką M. Jarosz: „Macht. Privilegen. Korruption”, Berlin, 29 marca.

Jarząbek W.: Kwerenda źródłowa i archiwalna, Paryż, 18-25 czerwca.

Kamiński A.Z.: Visiting Fellow, Uniwersytet Princeton, 1 lutego - 30 czerwca.

Kamiński A.Z.: Pobyt studyjny, East China Normal University, Szanghaj, 3 września - 13 września.

Król Eugeniusz C.: Kwerenda źródłowa, Bildarchiv Preussischer Kulturbesitz, Berlin, 6-20 sierpnia.

Markowski R.: Senior Visiting Scholar, Wissenschaftszentrum Berlin für Sozialforschung (WZB), 1-30 grudnia.

Materski W.: Kwerenda archiwalna, Archiwum Ministerstwa Spraw Zagranicznych Republiki Czeskiej, Archiwum Narodowe, Praga, Republika Czeska, 7 września - 6 października.

Motyka G.: Pobyt studyjny, kwerenda biblioteczna, Narodowa Akademia Nauk Ukrainy, Lwów, 21-23 sierpnia.

Koralewicz J.: Udział w delegacji rektorów szkół wyższych, towarzyszącej Ministrowi Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Rijad, Arabia Saudyjska, 17-21 listopada.

Król E.C.: Kwerenda źródłowa, Bildarchiv der Stiftung Preussischen Kulturbesitz, Berlin, 6-21 sierpnia.

Paczkowski A.: Pobyt badawczy, Sciences Politiques, Maison Science de l'Homme, Paryż, 22 listopada - 5 grudnia.

Paszewski T.: Pobyt studyjny, Biblioteka Kongresu w Waszyngtonie, Biblioteka University of Chicago, 20 kwietnia - 27 czerwca.

Szymoniczek J.: Kwerenda źródłowa i archiwalna, Monachium, 4-16 września.

Szymoniczek J.: Kwerenda źródłowa i archiwalna, Genewa, 11-19 listopada.

Roszkowski M.: Wyjazd badawczy, Bruksela, 6-17 grudnia.

Szlajfer H.: Pobyt studyjny, Uniwersytet Rochester, 7 października - 10 listopada.

5. Goście i stażyści zagraniczni w Instytucie

1. Inessa Jaźborowska, Instytut Politologii Porównawczej RAN, 17-26 maja;
2. Nikołaj Bucharin, Instytut Międzynarodowych Stosunków Ekonomicznych i Politycznych RAN, 17-26 maja;
3. Gregory F. Domber, Indiana University, 20 czerwca - 26 sierpnia;
4. Emily Yang, China Normal University, Sznghaj, 15-24 października;
5. Zhu Xiaozhong, Xu Hua, Jiang Li, The Chinese Academy of Social Sciences, 16-23 października;
6. Georges Mink, CNRS, 8-14 grudnia.

6. Tematy realizowane we współpracy z zagranicą

1. „Comparative Study of Electoral Systems”;
2. „Między przeszłością a przyszłością: procesy europeizacji elit politycznych”;
3. „Transformacja w krajach bałkańskich”;
4. „The determinants of active civic participation of European and national level”;
5. „Integrated and United? A Quest for Citizenship in an Ever Closer Europe”;
6. „Polacy i Niemcy: forma i zakres kontaktów obywatelskich 1971-2005”;
7. „Kryzys systemu komunistycznego 1953-1981”;
8. „Rok 1956 w Polsce i jego echa w Europie”;
9. „Trends and Reconfigurations in Polish Public Thought”;
10. „Content Analysis of Party Programmes in Comparative Perspective”;
11. „The Impact of EU Enlargement on Central European Party Systems and Electoral Alignments”.

7. Uzyskane rezultaty współpracy (np.: wspólne publikacje, nowe metody badawcze itp.)

1. Markowski R.: The Polish Elections of 2005; Pure Chaos or a Restructuring of the Party System? “West European Politics” 2006, Vol. 29, nr 4, s. 814-832.
2. Mach B.W.: Perception of Conflict, w: NORPOL: Norwegian-Polish Cooperative Project Trends and Reconfigurations in Polish

Public Thought, Polish Public Opinion, Special Edition, CBOS,
Warszawa, June 2006, s. 6-7.

Ocena merytoryczna i wnioski

Współpraca międzynarodowa ISP PAN utrzymała się na dotychczasowym poziomie. Realizowane były podpisane porozumienia, projekty badawcze i kontakty osobowe. W związku z pięćdziesiątą rocznicą wydarzeń październikowych 1956 roku w Polsce, więcej nacisku położono na przypomnienie międzynarodowej społeczności akademickiej i politykom nowego pokolenia roli, jakie wydarzenia te odegrały w całej Europie Środkowo-Wschodniej. Celowi temu służyły duże dwie konferencje międzynarodowe, o czym wspomniano we wstępie.

Oczekiwania na zmiany w strukturze PAN, a zwłaszcza nowej roli Instytutów i Narodowego Centrum Badawczego, miały pewien wpływ na poczynania międzynarodowego środowiska naukowego skupionego wokół ISP PAN. Dotyczy to głównie Międzynarodowej Rady Konsultacyjnej powołanej przy ISP w 1991 roku. W jej skład wchodzi tak znakomici uczeni jak Timothy Garton Ash, prof. Zbigniew Brzeziński, prof. Valerie Bunce, prof. Stanisław Gomułka, prof. George Kolankiewicz, prof. Leszek Kołakowski, prof. Zbigniew Pełczyński, prof. Richard Pipes, prof. Adam Przeworski, prof. Gesine Schwan i prof. Andrzej Walicki. ISP PAN podjął kroki w kierunku jej reaktywizacji, ale jej ostateczny skład zależy powinien od przyszłego kształtu i miejsca Instytutu w strukturze PAN. Jeśli zrealizowana zostanie koncepcja łączenia instytutów PAN z uczelniami wyższymi, struktura Rady odpowiadać powinna zachowaniem proporcji pomiędzy czystymi badaczami i nauczycielami akademickimi. Oczekujemy, że rok 2007 przyniesie ostateczną odpowiedź na powyżej postawione pytania.

INNE FORMY AKTYWNOŚCI MERYTORYCZNEJ PRACOWNIKÓW ISP PAN

[Spis treści](#)

Wykłady, odczyty i in. w kraju i za granicą (nie związane z wyjazdami na konferencje)

Baran A.F.: *Dr Michał Marczak (1886-1945) - wzorem regionalisty*, - wykład; spotkanie metodyczne tarnobrzeskiego oddziału Podkarpackiego Centrum Edukacji Nauczycieli, Tarnobrzeg, 12 maja.

Friszke A.: *Walka o niepodległą. Paryska Kultura a Kraj*, - wykład; organizator prezes IPN i dyrektor Instytutu Książki, Warszawa, 11 października.

Jarząbek W.: *Kierunki polityki zagranicznej PRL w latach 60-tych*, - wykład w podyplomowym Studium Dyplomacji przy PISM, 20 kwietnia.

Kamiński A.Z.: 1) *Transparency in Public Institutions*, - wykład w ramach programu „Strategic Economic Needs and Security Exercise” (S.E.N.S.E), koordynator, Studium Europy Wschodniej Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa, 30 września; 2) *Przejrzystość w instytucjach publicznych*, - wykład w ramach

programu „Strategic Economic Needs and Security Exercise” (S.E.N.S.E), koordynator, Studium Europy Wschodniej Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa, 29 listopada.

Król E.C.: 1) Konsultacja merytoryczna założeń i realizacji wystawy: „Solidarność. Der Beginn: August 1980 - Dezember 1981”, Berlin (Abgeordnetenhaus), 20 lutego - 10 marca 2006 r. Organizatorzy: Muzeum Narodowe w Warszawie, Polska Agencja Prasowa, Stołeczna Estrada, Deutsch-Polnische Gesellschaft Berlin, Bundeszentrale für politische Bildung, Berlin; 2) Konsultacja merytoryczna dotycząca międzynarodowej promocji filmu fabularnego: „Strajk”, *Die Heldin von Danzig* (2006, reż. Volker Schlöndorff), na zlecenie Progress Film-Verleih, Berlin, styczeń-wrzesień 2006 r.; 3) *Das Bild der Deutschen im Spiegel polnischer Spielfilm der Nachkriegszeit (1946-1995). Ein Beitrag zu Studien über Nationalmythen und Stereotypen*, - wykład; organizator: Polska Misja Historyczna Towarzystwa Maxa Plancka w Getyndze, Getynga, 13 lipca; 4) *Jak rozmawiać z Niemcami? Refleksje historyka i politologa o stanie stosunków z zachodnim sąsiadem*, - wykład; organizator: Ogólnopolskie Stowarzyszenie: „Misja Pojednania”, Towarzystwo Przyjaciół Ciechocinka, Ciehocinek, 15 grudnia.

Mach B.W.: 1) *O konfliktach społecznych*, - referat; posiedzenie Komitetu Polska 2000+, Warszawa 21 marca; 2) *Nauki społeczne w Polsce*, - referat; robocze posiedzenie podgrupy Stałego Komitetu ds. Nauk Społecznych przy Europejskiej Fundacji Nauki, Bratystawa, 24-25 sierpnia.

Madajczyk P.: *Repression und Widerstand im „Warthegau”*, - odczyt gościnny; Gedenkstätte Münchner Platz Dresden, Drezno, 7 czerwca.

Marciniak W.: 1) „*Dzień Zwycięstwa*” 9 maja i mechanizm niepamięci w społeczeństwie rosyjskim, - wykład; III Wschodnia Szkoła Zimowa, Wrocław, 7 marca; 2) *Syndykat po imperium. Upadek Związku Sowieckiego i kryzys władzy prawomocnej*, - wykład; XVI Wschodnia Szkoła Letnia, Warszawa, 13 lipca.

Materski W.: Wykłady dla słuchaczy Podyplomowego Studium Dyplomacji przy Polskim Instytucie Spraw Międzynarodowych, 12 godzin.

Nogał A.: *Dyskurs polityczny - łączy czy dzieli?* - wykład na spotkaniu Koła Prawa Rzymskiego, WPiA UW, 5 kwietnia.

Oseka P.: *Trzy razy nie - obywatelskie działania warszawiaków w czasie przelomowych wydarzeń w okresie PRL*, - prelekcje w liceach w ramach projektu Społecznego Towarzystwa Oświatowego.

i) Paczkowski A.: 1) *Dealing with the Past: Memory and Politics in Europe, 1945-2005*, - wykład publiczny na zaproszenie Department of History of the University of Ottawa, 6 lutego; 2) *The Origins and Nature of Solidarity*, - wykład publiczny na zaproszenie The Polish Institute of Arts and Sciences in Canada, Ottawa, 7 lutego; 3) *Rozliczenia z przeszłością: nakręcająca się spirala*, - wykład publiczny na zaproszenie Kolegium Europy Wschodniej, Wrocław, 2 lutego; 4) *Stan wojenny - dlaczego? Jak?* - wykład publiczny na zaproszenie Biblioteki Kórnickiej PAN, w cyklu: „Czwartki w Pałacu Działyńskich”, Poznań, 14 grudnia.

j) Sowiński P.: Wystąpienie w 25 rocznicę pierwszego

Zjazdu Regionu NSZZ „Solidarność” Mazowsze nt. ruchu wydawnictw niezależnych w latach 80, Warszawa, 23 czerwca.

k) Stola D.: 1) *Exodus lat 80*, - wykład; seminarium prof. Jedlickiego w IH PAN, Warszawa, 13 października; 2) *Kampania antysyjonistyczna 1967-68*, - wykład; Instytut Polski, Tel Awiw i Jerozolima, 22-24 czerwca; 3) *Emigracja z PRL*, - wykład; Akademia Dyplomatyczna MSZ/PISM, Warszawa, 10 maja; 4) *Poland's fight against the Third Reich*, - wykład; polsko-izraelska szkoła dla nauczycieli i wychowawców, CODN, Warszawa, 10 października; 5) *Polska krajem emigracji i imigracji*, - wykład; Festiwal Nauki, Warszawa, 21 września; 6) *Wielkie migracje europejskie w XX w.*, - wykład; cykl wykładów otwarty: „Cywilizacja europejska”, Collegium Civitas, Warszawa, 28 kwietnia; 7) *Sztuka pisanie tekstów naukowych*, - wykład; seminarium Ośrodka Badania Migracji UW, Warszawa, 29 września; 8) *Holocaust as a contemporary Polish problem*, - wykład; dla delegacji American Jewish Committee, Warszawa, 13 lipca; 9) *Key factors of Poland's emergence from Communism*, - wykład; dla delegacji koreańskiego Ministerstwa Jedności, Warszawa, 18 października; 10) *Poland in the 20th century*, - wykład dla międzynarodowego stowarzyszenia Chief Executive Officers, Uniwersytet Warszawski, 15 maja (1 godz.); 11) *Poland in the 20th century*, - wykład; University of Minnesota, 24 maja (2 godz.); 12) *Warszawa w latach II wojny światowej*, - wykład; Szkoła Podstawowa nr 115, Warszawa, 2 października.

l) Szlajfer H.: 1) *Regionalism versus Universalism in Global Order*, - wykład; seminarium ASEM Diplomatic Academies Network, Jachranka, 27 września; 2) *Multilateral Negotiations: An Example of the OSCE*, - wykład; Program: „Strategic Economic Needs and Security Exercise”, koordynowany przez Studium Europy Wschodniej UW we współpracy z MSZ i MON, Warszawa, 30 września; 3) *U.S. Policy toward Central Europe. Hopes and Uneasiness in Warsaw*, - referat; sympozjum: „Images of America: Polish Perspectives on the U.S.”, Polish - U.S. Fulbright Commission oraz Skalny Center for Polish and Central European Studies, Department of Political Science, University of Rochester (USA), Rochester, 11 października.

m) Szpociński A.: Uczestnik prac jury, przyznającego nagrodę dla najlepszego doktoratu w dziedzinie nauk humanistycznych w roku 2006 roku, Narodowe Centrum Kultury.

n) Szymoniczek J.: Udział w X Polskiej Szkole Międzynarodowego Prawa Humanitarnego Konfliktów Zbrojnych, zorganizowanej przez Zarząd Główny Polskiego Czerwonego Krzyża, Ministerstwo Obrony Narodowej, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Radziejowice, 14-19 maja.

o) Traba R.: 1) *Stosunki polsko-niemieckie w kontekście kulturowym*, - wykład; konferencja Goethe Institut dla nauczycieli-germanistów, Sulejówek, 9 lutego; 2) *Wyznanie - naród: konstruowanie nowoczesnych tożsamości narodowych na Warmii*, - referat; Polsko-niemiecka sesja naukowa: „Zwrot ku Europie. Historiografia Prus Wschodnich i Zachodnich w dialogu polsko-niemieckim”, Olsztyn, 6-8 września; 3) Przewodniczący jury ogólnopolskiego, radiowego konkursu reporterskiego: „Pogranicza. Laboratorium codziennej demokracji”;

p) Wierzbicki M.: 1) Uczestnik debaty zorganizowanej przez Żydowski Instytut Historyczny i Instytut Pamięci Narodowej w ŻIH na

temat książki Andrzeja Żbikowskiego: „U genezy Jedwabnego” oraz pracy zbiorowej pod red. A. Żbikowskiego: „Polacy i Żydzi pod okupacją niemiecką”, Warszawa, 5 września; 2) Uczestnik debaty historycznej pt.: „Jak mówić o trudnych problemach stosunków polsko-żydowskich”, Muzeum Historii Polski, Warszawa, 10 października; 3) Od 31 maja 2006 r. - koordynator naukowego programu Index - mającego na celu sporządzenie listy obywateli II RP zamordowanych lub w inny sposób represjonowanych za pomaganie Żydom w czasie II wojny światowej. Program realizują wspólnie: Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych, Instytut Pamięci Narodowej, Instytut Studiów Strategicznych, Instytut Yad Vashem, Muzeum obozu Auschwitz-Birkenau.

Ukielski P.: 1) *II wojna światowa i Powstanie Warszawskie jako źródło dzisiejszej polityki*, - wykład; Mazowiecki Uniwersytet Trzeciego Wieku, Muzeum Powstania Warszawskiego, Warszawa, 29 maja; 2) *Nowoczesne muzealnictwo w służbie edukacji*, - wykład, Stowarzyszenie Nauczycieli Humanistów „Prowincja”, Muzeum Powstania Warszawskiego, Warszawa, 17 września; 3) *Nowoczesny patriotyzm*, - wykład; szkoła letnia Klubu Jagiellońskiego w Krakowie, 20 września.

Wnuk R.: 1) *Intelligence co-operation between Poland and Great Britain during WW II*, - wykład a) Spy Museum, Waszyngton, b) Ambasada Polska, Waszyngton, c) Columbia University, Nowy Jork, d) Pritzger Library, Chicago, 17-20 stycznia; 2) *Charakterystyka działalności podziemia niepodległościowego w Polsce 1944-1956*, - wykład; we współpracy z dr Sławomirem Poleszakiem, konwersatorium, Instytut Studiów Politycznych PAN, Warszawa, 13 kwietnia.

q) Wnuk-Lipiński E.: 1) *Solidaryzm społeczny czy efektywność rozwoju*, - wykład publiczny, Związek Banków Polskich, Klub Bankowca, Warszawa, 19 stycznia; 2) *Socjolog a życie publiczne*, - wykład publiczny, Collegium Civitas, Warszawa, 30 marca; 3) *Humanistyka a współczesne społeczeństwo*, - wystąpienie; 16 maja; 4) *Życie publiczne w Polsce - zarys diagnozy*, - wykład; Gdańskie Towarzystwo Naukowe, Gdańsk, 25 maja; 5) Wystąpienie na konferencji naukowej: „Rozwój wolności słowa a upadek PRL”, Instytut Historii UW, 3 czerwca; 6) *Współczesne społeczeństwa polskie*, - wykład; KSAP, Warszawa, 5 czerwca; 7) *Zmiany społeczne po 1989 roku*, - wykład; Festiwal Nauki, Collegium Civitas, Warszawa, 19 września; 8) *Jaka Polska w jakiej Europie?* - wykład; Festiwal Nauki, UW, Warszawa, 24 września; 9) *Co zrobiliśmy z naszą wolnością?*, - wykład; Biblioteka Kórnicka, Poznań, 26 października; 10) *Heirs of Solidarity: A Political Overview of the New Government*, - prelekcja; dla delegacji The Chicago Council on Foreign Relations, Warszawa, 22 maja.

r) Wołek A.: 1) *Internal Politics as the Major Factor in Polish European Policy*, - wykład gościnny, Institute for the International Education of Students, Albert-Ludwigs-Universität we Fryburgu, Kraków, 2 października i 6 listopada; 2) *Jaka Polska? Czyja Polska?* - udział w debacie; Fundacja im. Stefana Batorego, Warszawa, 28 czerwca; 3) *Czy ludzie wierzą w swoich przedstawicieli?* - udział w debacie; program: „Masz głos, masz wybór”, Fundacja im. Stefana Batorego, Warszawa, 9 listopada.

s) Zaremba M.: 1) *Wielka Trwoga, 1944-1947*, - referat; konwersatorium Zakładu Najnowszej Historii Politycznej ISP PAN, 15

czerwca; 2) *Wielka Trwoga, 1944-1947*, - referat; konwersatorium w IH PAN, 20 czerwca; 3) *Mord rytualny w powojennej Polsce. Archeologia, interpretacje, hipotezy*, - referat; seminarium doktorskie prof., prof.: Włodzimierza Borodzieja, Jerzego Kochanowskiego, Marcina Kuli w IH UW, 16 października.

Udział pracowników w redagowaniu czasopism

Fiszer J.M.: 1) Członek Rady Programowej „Przeglądu Politologicznego”; 2) Członek Kuratorium Redakcji Prawa Europejskiego - Wydawnictwo Prawo i Praktyka Gospodarcza; 3) Członek Rady Redakcyjnej „Zeszytów Niemcoznawczych”.

Friszke A.: Członek kolegium redakcyjnego oraz redaktor działu historycznego „Więzi”.

Gawlikowski K.: 1) Redaktor naczelny pisma: „Azja-Pacyfik”; 2) Członek Rady Redakcyjnej rocznika: „Bliski Wschód”.

Grabowska M.: Członek redakcji: „Polish Sociological Review”.

Holzer J.: 1) Redaktor naczelny: „Rocznika Polsko-Niemieckiego” (ISP PAN); 2) Rada Redakcyjna: „Polska 1944/45-1989” (IH PAN); 3) Rada programowa: „Pamięć i Sprawiedliwość” (IPN); 4) Prezydium Komisji Podręcznikowej Polsko-Niemieckiej.

Jarząbek W.: Sekretarz redakcji: „Rocznika Polsko-Niemieckiego”.

Leś E.: Członek redakcji kwartalnika: „Trzeci Sektor”.

Kaczorowski P.: Redaktor naczelny rocznika: „Civitas. Studia z filozofii polityki”.

Kofman J.: Członek redakcji: 1) „Spraw Międzynarodowych”; 2) „Studiów Politycznych”; 3) „Studiów Podlaskich”.

Kamiński A.Z.: Członek redakcji: 1) „Spraw Międzynarodowych”, 2) „Studiów Politycznych”; 3) „Służby Cywilnej”.

Mach B.W.: Członek redakcji: 1) „The Polish Sociological Review”; 2) „Studiów Politycznych”.

Machcewicz P.: Członek Rady Programowej: „Pamięć i Sprawiedliwość”.

Marciniak W.: Członek redakcji czasopisma: „Obóz”.

Markowski R.: Członek: 1) European Journal of Political Research; 2) European Union Politics; 3) Perspectives on European Politics and Society; 4) Central European Political Science Review.

Materski W.: Członek: 1) Komitetu Redakcyjnego kwartalnika „Dzieje Najnowsze”; 2) Redakcji rocznika Towarzystwa Gruzjińsko-Polskiego: „Pro Georgia. prace i materiały do dziejów stosunków gruzjińsko-polskich”; 3) Redakcji: „Studiów z Dziejów Rosji i Europy Wschodniej”.

Mocek S.: Członek redakcji: „Global Media Journal”.

Nalewajko E.: Członek komitetu redakcyjnego: „Studiów Politycznych”.

Nogal A.: Członek zespołu redakcyjnego czasopisma: “Civitas. Studia z Filozofii Polityki”.

Paczkowski A.: Rady redakcyjne: 1) „Journal of Cold War Studies” (Harvard University, Davis Center for Russian Studies, USA), 2) “Cold War History Project” (Routledge, Wielka Brytania).

Stodkowska I.: Członek Rady Redakcyjnej i redakcji miesięcznika: „Więź”.

Sowiński P.: Członek rady redakcyjnej: „Opozycja w PRL. Słownik biograficzny 1956-1989”.

Stawrowski Z.: Członek redakcji: 1) „Civitas. Studia z filozofii polityki”; 2) „Logos i Ethos”.

Stoła D.: Członek Rady Redakcyjnej: “Biuletynu Migracyjnego”.

Szljajfer H.: Redaktor naczelny kwartalnika: „Sprawy Międzynarodowe”.

Traba R.: 1) Redaktor polsko niemieckiego miesięcznika: „Inter Finitimos”; 2) Redaktor naczelny kwartalnika: „Borussia”.

Wnuk R.: Redaktor naczelny półrocznika Instytutu Pamięci Narodowej: „Pamięć i Sprawiedliwość”.

Żelichowski R.: Członek redakcji: „Studiów Politycznych”.

Członkostwo organizacji i rad naukowych w kraju i za granicą

Baran A.F.: 1) Towarzystwo Naukowe Sandomierskie; 2) Światowa Rada Badań nad Polonią; 3) Zespół Historyczny Związku Harcerstwa Rzeczypospolitej.

Cześniak M.: Polskie Towarzystwo Marketingu Politycznego.

Fiszer J.M.: 1) Rada Wydziału Stosunków Międzynarodowych Wyższej Szkoły Ekonomiczno-Informatycznej; 2) Komitet Narodowy ds. Współpracy z Międzynarodowym Stowarzyszeniem Nauk Politycznych (IPSA); 3) Rada Naukowa „Wydawnictwa Adam Marszałek”; 4) Wiceprzewodniczący Komitetu Nauk Politycznych (na lata 2003-2006); 5) Sekretarz Rady Naukowej Instytutu Studiów Politycznych PAN.

Friszke A.: 1) Kolegium Instytutu Pamięci Narodowej (do września 2006); 2) Przewodniczący Zarządu Stowarzyszenia Archiwum „Solidarności” (od 2000 r.).

t) Grabowska M.: 1) Polskie Towarzystwo Socjologiczne; 2) Polskie Towarzystwo Studiów Politycznych; 3) Zarząd Fundacji im. Stefana Batorego - od września 2002 r.; 4) Rada CBOS - od 2006 r.

u) Holzer J.: 1) European Academy of Sciences and Arts; 2) Rada Naukowa Wissenschaftszentrum Berlin; 3) Polskie Towarzystwo

Studiów Politycznych; 4) Polskie Towarzystwo Historyczne; 5) Komitet Nauk Politycznych; 6) Rada Naukowa Collegium Civitas; 7) Prezydium Forum Polsko-Niemieckiego.

Jarosz M.: 1) Prezydium Polskiego Towarzystwa Suycydologii; 2) European Network for Suicidology przy WHD; 3) International Sociology Association; 4) Rada Naukowa Zakładu Badań Socjologicznych Polskiego Towarzystwa Socjologicznego; 5) Rada Naukowa Instytutu Problemów Strategicznych.

Koralewicz J.: 1) Executive Council Political Science Network; 2) Parlament Kultury, Turcja; 3) Rada Naukowa Centrum Badania Opinii Społecznej; 4) Zarząd Fundacji Młodej Polonii.

Kozarzewski P.: 1) Global Development Network (GDN); 2) Latin American and Caribbean Economic Association (LACEA).

Mach B.W.: 1) Polskie Towarzystwo Socjologiczne; 2) Międzynarodowe Towarzystwo Socjologiczne; 3) Polskie Towarzystwo Studiów Politycznych; 4) Komitet „Polska 2000+”, Prezydium PAN; 5) Reprezentant Polskiej Akademii Nauk w Stałym Komitecie ds. Nauk Społecznych przy Europejskiej Fundacji Nauki; 6) Przedstawiciel Polskiej Akademii Nauk i Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego w ECRP EUROCORES (programy naukowe Europejskiej Fundacji Nauk w dziedzinie nauk społecznych).

Machcewicz P.: Rada Naukowa Wydziału Nauk Historycznych UMK w Toruniu.

Marciniak W.: Rada Naukowa Kolegium Ekonomiczno-Społecznego SGH.

Markowski R.: 1) Komitet Wykonawczy European Political Science Network (eps Net) - od 2005 r.; 2) Komitet Planujący międzynarodowego projektu badawczego pt.: *Comparative Study of Electoral Systems*, prowadzony w ponad 50-ciu demokracjach, zorganizowany i koordynowany przez ICORE (uczestnik od 1995, członek Komitetu Planującego od 1997 do chwili obecnej).

Mocek S.: 1) Polskie Towarzystwo Studiów Politycznych; 2) Towarzystwo Edukacji Politycznej.

Nalewajko E.: 1) Polskie Towarzystwo Socjologiczne, 2) Polskie Towarzystwo Studiów Politycznych, 3) Towarzystwo Edukacji Politycznej.

Nałęcz S.: 1) Polskie Towarzystwo Socjologiczne; 2) International Society for Third Sector Research.

Nogal A.: 1) Prezes Stowarzyszenia „Klub Stypendystów Zagranicznych Fundacji na Rzecz Nauki Polskiej”; 2) Polskie Towarzystwo Studiów Politycznych; 3) Polskie Towarzystwo Filozoficzne.

Słodkowska I.: Polskie Towarzystwo Studiów Politycznych.

Sowiński P.: Zarząd Stowarzyszenia Archiwum „Solidarności” - od 2000 r.

Stoła D.: 1) Senat Collegium Civitas; 2) Rada Ośrodka Badań nad Migracjami UW; 3) Rada Naukowa Domu Spotkań z Historią; 4) Rada Naukowa Central European Forum for Migration Research; 5) Komisja Historii I i II Wojny Światowej Komitetu Nauk Historycznych PAN; 6) Komitet Sterujący sieci EurhistXX; 7) Towarzystwo Miłośników Historii, 8) IMISCOE - sieć [Network of Excellence] „International Migration, Integration & Social Cohesion”; 9) European Political Science Network (EPSNet); 10) Towarzystwo Edukacji Politycznej; 11) Polskie Towarzystwo Studiów Politycznych.

Szpociński A.: 1) Polskie Towarzystwo Socjologiczne; 2) Polskie Towarzystwo Wiedzy Politycznej; 3) Komitet Badań nad Kulturą Polskiego Towarzystwa Kulturoznawczego.

Traba R.: 1) Przewodniczący Wspólnoty Kulturowej „Borussia” (do kwietnia 2006 r.); 2) Rada Naukowa Bałtyckiego Ośrodka Badawczego przy Akademii Humanistycznej w Pułtusku; 3) Robocza Komisja Konsultacyjna przy międzyrządowej PNWM; 4) Polsko-niemieckie stowarzyszenie Societas Jablonoviana w Lipsku; 5) Grupa ekspercka programu: „Geschitswerkschat Europa” Fundacji „Erinnerung, Zukunft, Verantwortung” w Berlinie.

Wnuk-Lipiński E.: 1) Rada Państwowego Instytutu Spraw Międzynarodowych, do września 2006; 2) Przewodniczący Rady Naukowej Instytutu studiów Politycznych PAN; 3) Rada Naukowa IFiS PAN; 4) Komitet Socjologii PAN.

Żelichowski R.: 1) Prezes Towarzystwa Przyjaźni Polsko-Niderlandzkiej; 2) Przewodniczący Rady Fundacji „Dom Holenderski”; 3) Członek współzałożyciel Polskiego Towarzystwa Etnologii Miasta; 4) Towarzystwo Mitośników Historii.

v)

DZIAŁALNOŚĆ DYDAKTYCZNA PRACOWNIKÓW ISP PAN w roku 2006

Lp.	Imię i nazwisko	Ilość godz.	Forma zajęć	Nazwa placówki naukowo-dydaktycznej
	Budyta-Budzyńska M.	150	wykład	Collegium Civitas
	Bukowska X.	45	ćwiczenia, wykłady	Collegium Civitas
	Codogni P.	30	konwersatorium	Collegium Civitas
	Cześnik M.	75	wykłady, ćwiczenia	Wyższa Szkoła Psychologii Społecznej
		18	konwersatorium	Uniwersytet Warszawski
	Filipowicz S.	165	wykłady, konwersatorium	Instytut Nauk Politycznych UW
		30	wykład	WS Humanistyczno-Ekonomiczna
		30	wykład	Uniwersytet Warszawski
	Fischer J.M.	90	wykłady, seminaria	Wyższa Szkoła Handlu i Prawa

		30	seminarium dr	Collegium Civitas
	Friszke A.	92	wykłady, konwersatorium	Collegium Civitas
	Gawlikowski K.	90	wykłady, seminaria	Wyższa Szkoła Psychologii Społecznej
	Grabowska M.	165	seminaria, ćwiczenia	Instytut Socjologii UW
		144	wykład, sem., konwersat.	Szkoła Wyższa Psychologii Społecznej
		24	kurs	Center for Social Studies IFiS PAN
	Gładziuk N.	210	wykład	Szkoła Główna Handlowa
	Gubrynowicz A.	280	ćwiczenia, wykłady	Uniwersytet Warszawski
		75	wykłady	Collegium Civitas
	Holzer J.	60	wykład	Collegium Civitas
	Jakóbik W.	30	seminarium	Wyższa Szkoła Handlu i Prawa
		60	wykład, seminarium	Wyższa Szkoła Finansów i Zarządzania
	Jarząbek W.	32	wykłady	Collegium Civitas
	Jasiewicz K.	6	seminarium	Społeczne Seminarium Doktorskie
	Kamiński A.Z.	90	seminarium, wykład	Szkoła Wyższa Psychologii Społecznej
	Kęska A.	120	ćwiczenia	Instytut Socjologii UW
	Kofman J.	150	wykłady, seminaria	Uniwersytet w Białymstoku
	Koralewicz J.	60	seminarium	Akademia Teatralna
		30	seminarium	Collegium Civitas
	Król E.C.	255	wykłady, konwersatoria	Collegium Civitas
	Leś E.	69	wykłady	Collegium Civitas, UW

	Mach B.W.	60	wykład	Collegium Civitas
		30	wykład	Uniwersytet w Białymstoku
	Madajczyk P.	48	wykłady, seminarium	Wyższa Szkoła Mazowiecka
	Marciniak W.	30	wykład	Szkoła Główna Handlowa
		45	seminaria	Studium Europy Wschodniej UW
	Markowski R.:	180	wykłady, konwersatoria	Szkoła Wyższa Psychologii Społecznej
		60	seminarium dr	Szkoła Nauk Społecznych IFiS
	Mocek S.	120	seminaria	Collegium Civitas
	Nalewajko E.	80	wykłady, seminarium	Collegium Civitas
		76	wykłady	Szkoła Wyższa im. Jańskiego
	Natęcz S.	20	wykłady	Collegium Civitas
	Nogal A.	150	wykłady, seminaia	Wydział Filozofii i Socjologii UW
	Orzelska A.	90	wykład	Collegium Civitas
	Paczkowski A.	30	wykład monograficzny	Collegium Civitas
	Pańków I.	66	wykłady	Collegium Civitas
	Persak K.	52	wykłady	Szkoła Wyższa Psychologii Społecznej
	Roszkowski M.	180	ćwiczenia	Collegium Civitas
	Stawrowski Z.	60	wykłady	Collegium Civitas
	Stola D.	120	wykłady	Collegium Civitas
	Strzałka K.	120	wykłady, seminarium	Uniwersytet Jagielloński
	Szpociński A.	120	wykłady, seminarium	Collegium Civitas
	Traba R.	15	wykład	Uniwersytet Warszawski

	Ukielski P.	30	wykład	Collegium Civitas
	Wotek A.	30	wykład	Szkoła Główna Handlowa
		75	wykłady, konwersatoria	WSB-NLU w Nowym Sączu
		30	konwersatorium	Wyższa Szkoła Europejska w Krakowie
	Wnuk-Lipiński E.	18	wykład, seminarium	College of Europe, Bruges, Natolin
		37	wykłady	Collegium Civitas
		10	wykład	Krajowa Szkoła Administracji Publicznej
	Zaremba M.	30	wykład	Instytut Socjologii UW
		153	wykład, ćwiczenia	Instytut Historii UW
	Zielke K	220	wykłady, seminaria	Szkoła Wyższa im. Jańskiego
	Żelichowski R.	120	wykład	Uniwersytet Warszawski
	RAZEM	5210		

Dydaktyka za granicą:

- Wnuk-Lipiński E.: seminarium w College of Europe, s, Belgia.
- Grabowska M.: seminarium w Instytucie Socjologii rsytetu Jana Gutenberga w Moguncji.
- Kamiński A.Z.: wykłady na Wydziale Polityki Princeton rsity

-

DZIAŁALNOŚĆ BIBLIOTEKI NAUKOWEJ

[Spis treści](#)

Podobnie jak w latach poprzednich gromadzono w miarę możliwości literaturę dotyczącą problematyki badawczej Instytutu m.in. z zakresu: transformacji politycznej i gospodarczej, historii najnowszej i polityki międzynarodowej, oraz zagadnień Europy Środkowo-Wschodniej i krajów byłego ZSRR. Publikacje wpływały do Biblioteki w ramach zakupów krajowych i zagranicznych oraz wymiany własnej i z darów.

W roku 2006 księgozbiór powiększył się o 730 tomów: zakupiono 361 książek (257 wydawnictw krajowych i 104 zagraniczne) za

23 939,72 zł.

Z darów i wymiany własnej przybyło 369 tomów, o wartości 12 088,90 zł., z czego 251 tomów na sumę 6 676,90 zł. z wymiany krajowej (w tym wydawnictwa własne 30 tomów) i 118 tomów na sumę 5 412,00 zł., - z wymiany zagranicznej.

W ramach selekcji księgozbioru wycofano 225 książek na sumę 2,80 zł.

Ogółem w Bibliotece jest 17 969 książek na sumę 368 566,82 zł.

Baza danych w systemie ISIS zawiera 12 807 opisów, co stanowi około 72 % posiadanego księgozbioru.

W roku 2006 wpłynęły do Biblioteki 153 tytuły (283 tomy) czasopism krajowych i zagranicznych na sumę 38 324,05 zł.

Na prenumeratę 75 tytułów czasopism krajowych i zagranicznych wydano 32 402,05 zł.

Z wymiany Instytut otrzymał 79 tytułów (165 tomów) na sumę 5 922,00 zł.

Biblioteka posiada łącznie 5 153 tomy (około 19 000 egzemplarzy) czasopism na sumę 485 941,21 zł.

Komputerowy katalog czasopism zawiera 230 opisów (tytułów), co stanowi połowę zbioru.

Na prenumeratę czasopism zagranicznych Biblioteka otrzymała dotację z Journal Donation Project, New School for Social Research New York.

Biblioteka prowadzi też wymianę z 44 kontrahentami zagranicznymi i 12 krajowymi. Za granicę wysłano 138 tomów książek i 56 egzemplarzy czasopism na sumę a otrzymano szczególnie dużo ciekawych książek z biblioteki Litewskiej Akademii Nauk i Biblioteki Kongresu.

Z Biblioteki korzystają pracownicy Instytutu, doktoranci i studenci studiów podyplomowych, oraz wielu studentów szkół państwowych i prywatnych z Warszawy i innych miast.

Wypożyczano 430 książek i 91 egzemplarzy czasopism, w tym do bibliotek krajowych 32 egzemplarze i 2 do bibliotek zagranicznych. Z bibliotek krajowych zostało wypożyczonych 29 książek.

[ANEKS](#)

[Spis treści](#)

**Sprawozdanie merytoryczne z badań sieci naukowej
„Rozpad i nowy porządek: społeczeństwo - naród - kultura w okresie
wielkiej zmiany” w roku 2006**

W 2006 r. we współpracy w ramach sieci naukowej zaangażowanych było 14 pracowników ISP PAN, którzy uczestniczyli w

pracach badawczych w ramach 8 zadań cząstkowych. Zadanie 4.2 nie zostało podjęte - odpowiedzialna za to zadanie osoba przestała być pracownikiem ISP. (Jedna z doktorantek ISP PAN zainteresowała się podjęciem tego tematu w swojej pracy.).

Efektywnie, nasz Instytut uczestniczy w pięciu z sześciu zadań głównych. Obecnie sprawdzamy nasze możliwości współpracy z IP PAN w VI. zadaniu (zadanie cząstkowe 6.2 i 6.3).

O działalności i zadaniach sieci poinformowana została Rada Naukowa ISP PAN. Pracownicy Instytutu uczestniczyli w międzyinstytutowych seminariach badawczych i przeprowadzili trzy własne zebrania merytoryczno-organizacyjne. W każdym z zamierzonych tematów podjęte zostały prace badawcze, których stan na koniec roku 2006 w znaczącym stopniu odpowiada podjętym zobowiązaniom. Zadania znajdują się na różnych etapach realizacji.

Realizatorzy trzech zadań są na etapie opracowywania zgromadzonych już danych empirycznych (zadania cząstkowe 2.6, 3.7, 4.1, 5.3). W zadaniu 1.1 powstała wstępna wersja artykułu autorstwa Jadwigi Koralewicz.

W ramach czterech zadań (zadania cząstkowe 3.2, 3.5, 4.4) przygotowano konceptualizację planowanych badań i skupiono się na dopracowywaniu narzędzi badawczych.

Pełny obraz stanu realizacji poszczególnych zadań zawarty jest w załącznikach. W niniejszym sprawozdaniu zawarte są główne treści poszczególnych zadań cząstkowych i informacja o stanie zaawansowania projektu. Część opisu zadań cząstkowych zawiera również pewne merytoryczne uwagi koordynatorki.

W zadaniu cząstkowym **1.1. Segmentacja stylów życia i wzorców konsumpcji** powstała wstępna wersja artykułu pod tytułem *Konsumpcyjny styl życia w Polsce. Weryfikacja tezy Zygmunta Baumana o konsumpcjonizmie w okresie płynnej nowoczesności* (prof. dr hab. Jadwiga Koralewicz - załącznik 1.1). Jadwiga Koralewicz jest też współautorką konceptualizacji całego zadania I.

*

W zadaniu cząstkowym **2.6. Reprezentatywność i oligarchizacja głównych aktorów dialogu społecznego** prof. dr hab. Jacek Wasilewski sporządził raport całościowy na podstawie raportów cząstkowych (załącznik 2.6).

W polskiej tradycji pojęcie „dialog społeczny” kojarzone jest z wielkimi konfliktami społecznymi i mechanizmami ich rozwiązywania oraz działaniami w ramach Komisji Trójstronnej.

W tym badaniu *dialog społeczny* jest rozumiany jako codzienna, rutynowa komunikacja między władzą a obywatelem i mieści się w obszarze studiów nad społeczeństwem obywatelskim, komunikowaniem społecznym, władzą publiczną i demokracją lokalną. Teoria

reprezentacji politycznej i koncepcja *governance*, akcentująca aktywny udział w podejmowaniu (wypracowaniu) decyzji dotyczących danej jednostki administracyjnej (lokalnej, regionalnej) rozmaitych podmiotów społecznych znajdujących się w otoczeniu formalnych struktur władzy (*government*), tworzą dodatkowy kontekst teoretyczny.

Wymienione wyżej kwestie podjęte zostały w zakończonych badaniach demokracji lokalnej i opisane w pracy pt. *Powiatowa elita polityczna* (Wydawnictwo ISP PAN, Warszawa 2006). Badania te zrealizowane zostały w 2004 i 2005 r., w sześciu powiatach: Ostrowiec Świętokrzyski (województwo świętokrzyskie), Dzierżonów (dolnośląskie), Limanowa (małopolskie), Łuków (lubelskie), Kartuzy i Tczew (pomorskie).

Badania „sieciowe” przeprowadzone zostały w tych sześciu powiatach. Polegały głównie na obserwacji przebiegu kampanii samorządowej przed wyborami z 12 listopada 2006 r. Kampania wyborcza jest dobrą okazją do obserwowania rozmaitych społecznych aktorów uczestniczących w dialogu i poznania jego form i treści.

W pierwszym etapie zadania 2.6 uwaga skupia się na głównych aktorach dialogu, zwłaszcza partiach i pozapartyjnych komitetach wyborczych.

Drugi punkt to forma i treść dialogu. W jaki sposób kandydaci „rozmawiali” z obywatelami-wyborcami i czego rozmowy te dotyczyły?

Przedmiotem obserwacji są komitety wyborcze wystawiające kandydatów do rad sześciu powiatów. (Dysponujemy także danymi o kandydatach do rad miast (stolic powiatów) i na stanowiska burmistrzów/prezydentów miast, lecz ich zakres jest skromniejszy i wykorzystane zostaną w przyszłości, przy opracowaniu końcowym).

Typologia komitetów wyborczych jest zmodyfikowaną wersją typologii aktorów politycznych z badań 2004-2006. Są to:

- Komitety partyjne, gdzie jawnie podany jest związek kandydatów z daną partią;
- Komitety partyjne ukryte (zakamuflowane), które występują pod innymi nazwami, lecz faktycznie kontrolowane są (lub wręcz zorganizowane) przez partię polityczną;
- Komitety niezależne od partii politycznych. Jest to kategoria rezydualna, wewnątrznie heterogeniczna, gdzie są zarówno komitety powołane przez wspomniane wyżej organizacje społeczeństwa politycznego, przez frakcje skonfliktowane z partią, przez byłych działaczy kilku partii, a także przez reprezentantów nieformalnych grup aktywnych w życiu publicznym.

Z danych zebranych w badaniu sieciowym przekonująco wynika, że „partie trzymają się mocno”, coraz mocniej, a tezę o nieobecności partii w lokalnej polityce można między bajki włożyć. Występując „z otwartą przyłbicą” partię zdobyły prawie połowę mandatów. Dodatkowo, zdobyły 22% mandatów występując pod innymi nazwami, które jednak dla wyborców były z reguły czytelne (patrz niżej). W efekcie, komitety niezależne od partii politycznych uzyskały niecałe 30% mandatów.

W porównaniu z wyborami samorządowymi w 2002 r. w sześciu

powiatach wzrosło bezpośrednie wyborcze zaangażowanie partii politycznych. Wówczas komitetów jawnie partyjnych mieliśmy 15, obecnie jest ich 20. O takim obrazie decyduje z jednej strony ofensywa Prawa i Sprawiedliwości, które wystawiło komitety wyborcze we wszystkich powiatach (a cztery lata wcześniej nie wystawiło żadnego), a z drugiej strony ucieczka lewicy od partyjnego szyldu SLD i słabnięcie Samoobrony. Pozycja partii w demokracji lokalnej może być opisana jako:

1. Rozproszenie lewicy;
2. Ofensywa Prawa i Sprawiedliwości;
3. Bardzo dobre, ale zróżnicowane wyniki Platformy Obywatelskiej;
4. Samoobrona i LPR w odwrocie, PSL utrzymuje *status quo*.

Uwaga: sprawozdanie prof. dr hab. Jacka Wasilewskiego sporządzone zostało na podstawie następujących raportów cząstkowych (wydruki do wglądu w ISP PAN, ze względu na nie anonimowy charakter opracowań):

1. Raport cząstkowy z I etapu badania (na przykładzie powiatu dzierzoniowskiego i limanowskiego) - Zbigniew Drąg (załącznik 2.6.A);
2. Raport: powiat łukowski, wybory samorządowe w Łukowie - Zofia Kinowska, Anna Radiukiewicz (załącznik 2.6.B);
3. Raport po zwiadzie badawczym w Tczewie (25-27 października i 4-6 listopada 2006) - Witold Betkiewicz (załącznik 2.6.C);
4. Raport z Ostrowca Świętokrzyskiego. Przebieg Kampanii i wyniki wyborów do Rady Powiatu w 2006 roku - Ewa Nalewajko, Anna Horolets, Agnieszka Dudzińska (załącznik 2.6.D);
5. Raport z Kartuz. Przebieg kampanii i wyniki wyborów do Rady Powiatu w 2006 , Irena Pańków, Maria Kococik, (załącznik 2.6.E).

*

W ramach realizacji zadania cząstkowego **3.2. Nierówności edukacyjne** (prof. dr hab. Bogdan W. Mach) w roku 2006 przeprowadzona została wstępna unifikacja dwu zbiorów danych pochodzących z ogólnopolskich prób reprezentacyjnych: (a) badania K. Zagórskiego z roku 1971 i (b) badania w ramach projektu NORPOL z roku 2004/5. Oba zostały tak przygotowane, aby możliwa stała się porównawcza analiza dynamiki nierówności edukacyjnych w Polsce. Unifikacja obejmuje przede wszystkim zmienne dotyczące wykształcenia i zawodu (rodziców i respondenta). Efektem finalnym będzie w 2007 r. artykuł na temat ewolucji nierówności edukacyjnych w Polsce na przestrzeni ostatnich 50 lat (autorzy artykułu: Henryk Domański, Bogdan W. Mach, Dariusz Przybysz).

W roku 2006 nie poniesiono kosztów.

*

W realizacji zadania 3.5. *Profesjonalizacja inteligencji* uczestniczą prof. dr hab. Bogdan W. Mach i dr Stanisław Mocek. Temat ten składa się z dwu uzupełniających się opracowań.

Konceptualizacja B. W. Macha jest podstawą do sprawdzenia hipotezy głównej mówiącej o profesjonalizacji inteligencji. Jest też bardzo ciekawą propozycją nowatorskiego ujęcia zagadnienia „kariera” czy „etos”.

Konceptualizacja dokonana przez S. Mocka stwarza możliwość głębszego penetrowania problemu profesjonalizacji inteligencji poprzez wzięcie „pod lupę” jednego z jej segmentów.

Prof. B.W. Mach podsumował wyniki swoich prac w 2006 r. w opracowaniu pt. „Pomiędzy służbą a karierą: Społeczne funkcje współczesnej inteligencji polskiej” (Bogdan W. Mach - załącznik 3.5.A - do wglądu w ISP PAN) będącym efektem reanalizy tekstów i wybranych zbiorów danych. W opracowaniu tym społeczne funkcje współczesnej inteligencji polskiej rozpatrywane są na tle dyskusji w naukach społecznych na temat relacji między „inteligencją” a „nową klasą średnią”, między „służbą” a „karierą”. Terminy te odnoszą się do dwu odmiennych ścieżek rozwoju cywilizacyjnego w dwu ostatnich wiekach; ścieżki zachodniej i ścieżki środkowo-wschodniej. Na społeczną tożsamość inteligencji uformowanej w ramach ścieżki środkowo-wschodniej składało się w dużej mierze przekonanie o konieczności służby społeczeństwu i narodowi pozbawionemu państwa. Tak rozumiana inteligencja nie miała swojego odpowiednika w historycznym rozwoju struktury społeczeństw zachodnich.

Bogdan W. Mach stawia pytanie o to, jak służba ma się do kariery i wyróżnia cztery, obecne także w współczesnym dyskursie o inteligencji polskiej stanowiska:

1. Służba i kariera się wykluczają;
2. Służba i kariera są od siebie niezależne;
3. Kariera gwarantuje służbę;
4. Kariera wymaga służby.

Autor opowiada się za czwartym stanowiskiem i uważa, że powinna istnieć inteligencja jako „aparatus służby dobru publicznemu”.

Opracowanie dr Stanisława Mocka pt. „Od i do etosu dziennikarskiego (zarys koncepcji i perspektywy badawczej)” (załącznik 3.5.B) podsumowuje prace realizacyjne projektu, które w znacznej mierze polegały na zbieraniu i systematyzacji materiałów odnoszących się do badania etosu inteligentckiego wśród elity mediów i elity dziennikarskiej.

Z badań socjologicznych wynika generalnie pozytywny obraz zarówno środowiska, jak i samych dziennikarzy (duży lub średni prestiż, niska liczba ocen negatywnych).

Zawód dziennikarza znajduje się w grupie zawodów zaufania społecznego. (Opinia społeczna na temat zawodów zaufania społecznego, komunikat z badań CBOS, Warszawa 2004).

Dla społeczeństwa dziennikarze są nieanonimową i opiniotwórczą grupą społeczną, która stanowi ogniwo pośredniczące między nim a sferą publiczną i stwarzające przestrzeń dyskursu publicznego. To przekonanie nakłada na dziennikarzy szczególną rolę, ale także szczególny rodzaj odpowiedzialności. Społeczne oczekiwania ujęte są w kategoriach służby, jaką dziennikarze winni sprawować w stosunku do społeczeństwa.

Dziennikarze, tak jak cała warstwa inteligencji, podlegają przemianom. Nas interesuje ta warstwa przemian, która wiąże się z zanikiem etosu lub przeobrażaniem starego etosu inteligenckiego w nowy.

Badania nad dziennikarzami zaprojektowane w ramach zadania 3.5. *Profesjonalizacja inteligencji* obejmowałyby:

- opinię respondentów- nie-dziennikarzy na temat roli współczesnych dziennikarzy;
- opinie samych dziennikarzy na temat ich roli. Badania będą miały charakter ilościowy i jakościowy.

Można się spodziewać odpowiedzi na pytanie czy myślenie w kategoriach etosowo-inteligenckich jest konstrukcją archaiczną, nie przystającą do zasad racjonalności i skuteczności, czy też w sferze życia publicznego jest wyraźne miejsce na dziennikarski etos inteligencki.

*

Zadanie cząstkowe 3.7. *Elity polityczne i samorządowe jako nowy segment struktury społecznej* realizował zespół składający się z następujących osób: prof. dr hab. Jacek Wasilewski, doc. dr hab. Ewa Nalewajko, dr Irena Pańków, mgr Witold Betkiewicz.

W pierwszym etapie badania zgromadzono dane o ok. 150 lokalnych działaczach, którzy w kadencji 2002-2006 byli radnymi powiatowymi. Zespół dysponuje danymi o ich przeszłej działalności polityczno-samorządowej i danymi o ich wyniku wyborczym w 2006 r. (w przypadku najstarszych respondentów pokrywany jest okres nawet kilkudziesięciu lat). Służy to wyselekcjonowaniu osób trwale (zawodowo) zajmujących się lokalną polityką. W drugim etapie, ta wyselekcjonowana grupa zostanie poddana bardziej szczegółowej analizie.

Cząstkowy raport obejmie zestawienie danych biograficznych 150 osób. (Realizacja styczeń-luty 2007).

Zadaniem cząstkowym 4.1. *Rekrutacja działaczy trzeciego sektora* zajął się dr Sławomir Nałęcz (załącznik 4.1.A i 4.1.B). Dr Sławomir Nałęcz jako autor pytań sondażu CBOS z roku 2002, powtórzonych w 2006 r., pozyskał dane wynikowe z sondaży zrealizowanych w 1999 i 2002 r. Dzięki temu w ramach sieci konieczny był zakup jedynie danych z sondażu z 2006 r. Zakup ten został obecnie wykonany w ramach sieci. Poza tym nie poniesiono innych kosztów.

Ujęcie zadania 4.1 jest oparte na porównaniu danych o zaangażowaniu Polaków w działalność szeroko pojętych organizacji

trzeciego sektora (stowarzyszeń, fundacji, związków, zrzeszeń zawodowych, partii i innych organizacji, w których członkostwo jest dobrowolne). Dane te pochodzą z sondaży przeprowadzonych przez Centrum Badania Opinii Społecznej w latach 1999, 2002 i 2006 r. na reprezentatywnej losowej próbie dorosłych mieszkańców Polski.

Analiza tych danych umożliwi weryfikację tezy mówiącej o nadreprezentacji wyższych warstw społecznych wśród aktywistów organizacji obywatelskich (Schattschneider, Elmer E., *The Semisovereign People*, Hinsdale: The Dryden Press, 1975: 34 i dalej), jak też tezy o enklawowym charakterze tej aktywności (Gliński P., Palska H., „Cztery wymiary społecznej aktywności obywatelskiej”, w: Domański H., Rychard A. (red.), *Elementy nowego ładu*, Warszawa 1997, IFiS PAN, s. 371).

Do końca roku 2006 zrealizowane zostały następujące działania:

- a) konceptualizacja badania (operacjonalizacja tematu pod kątem wykorzystania wtórnej analizy dostępnych danych ilościowych);
- b) zakup danych z badania aktywności Polaków w organizacjach obywatelskich w 2006 r. (z sondażu CBOS nr 200601 „Aktualne problemy i wydarzenia” [188] dotyczących aktywności w owych organizacjach i jej uwarunkowań);
- c) wstępne przygotowanie zbiorów do przeprowadzenia analiz: utworzenie odpowiednich zmiennych zależnych i dostosowanie zmiennych niezależnych (zmienne demograficzno-społeczne oraz zmienne mówiące o postawach, wartościach i zachowaniach będących wskaźnikami kapitału społecznego) pod kątem potrzeb zaplanowanych analiz.

Trwają kolejne etapy realizacji zadania, które najpewniej przeciągną się na styczeń 2007 r. Są to:

- a) porównawcza analiza danych z lat 1999, 2002 i 2006;
- b) przygotowanie raportu w formie wydruku komputerowego.

*

Zadanie cząstkowe 4.4. *Partycypacja obywatelska w obszarze społeczeństwa politycznego. Postrzeganie państwa przez obywateli jako czynnik kształtujący partycypację obywatelską* realizują prof. dr hab. Edmund Wnuk-Lipiński i mgr Xymena Bukowska.

Efektem kwerendy literatury tematu w roku 2006 była konceptualizacja badania (załącznik 4.4). Realizatorzy zadania 4.4 dokonali jego konceptualizacji. Jest ona wystarczająca do podjęcia kolejnego kroku - budowy narzędzia badawczego (przewidzianego na początek roku 2007).

Autorzy konceptualizacji projektu stoją na stanowisku, że rozróżnianie społeczeństwa politycznego i społeczeństwa obywatelskiego ma sens poznawczy i sami skłaniają się do stosowania pojęcia „społeczeństwo polityczne”. Można przypuszczać, że poszczególnym modelom państwa odpowiadają dające się wyodrębnić typy społeczeństwa politycznego (wyodrębnione w oparciu o wzory zachowań politycznych) i typy kultury politycznej.

Model postrzegania państwa byłby podstawą do przewidywania typu partycypacji/braku partycypacji politycznej.

W roku 2006 nie było wypłat w ramach tego zadania.

Projekt jest tak pomyślany, aby możliwa była odpowiedź na pytanie główne: na ile po siedemnastu latach konstytuowania się w Polsce porządku liberalno-demokratycznego wykształciły się elementy charakterystyczne dla modelu państwa postrzeganego jako „wytwór własny” obywateli, wspomagający ich w działaniach?

Konceptualizacja zadania za punkt wyjścia bierze podmiotowość jako kluczowy składnik idei obywatelstwa. Ujęcie to wpisuje się w model liberalno-demokratycznego obywatelstwa, zakładający ograniczone - nawet jeśli nie zawsze minimalne - państwo. Jednostki angażują się dobrowolnie we wspólne przedsięwzięcia, gdzie w wyniku zbiorowego działania zrealizowane mogą zostać jednostkowe potrzeby.

Liberalna teoria obywatelstwa uznając ludzką potrzebę publicznej ekspresji, publicznego uzgadniania sensów, konieczność poznawania argumentów na rzecz różnych wizji dobrego życia, stawia sobie za zadanie zapewnienie ram możliwie równego dostępu do tej publicznej przestrzeni każdemu obywatelowi. Owe formalne ramy jako uzgodnione procedury, stanowią tu „dobro wspólne”, na straży którego stoi państwo.

Państwo-sprzymierzeniec jest jednak zarazem podporządkowane wynikowi ścierających się, negocjowanych i uzgadnianych przez obywateli w przestrzeni publicznej sensów, celów, działań. Państwo-sprzymierzeniec nie jest jedynym modelem funkcjonującym w społecznej świadomości.

Autorzy projektu zakładają, że w percepcji społecznej zarysowane są następujące modele państwa:

1. Model państwa postrzeganego jako „wytwór własny” obywateli (model zakładany w teorii demokracji liberalnej);
2. Model „państwa-wroga”;
3. Model państwa rozumianego jako kolektywistyczna i solidarystyczna wspólnota etyczna;
4. Model „państwa-opatrności” - „państwo-niańka”.

W toku prac przygotowawczych do opracowania narzędzia badawczego, dokonany został przegląd dotychczasowego stanu badań tego zagadnienia oraz kwerenda prac teoretycznych. Podczas spotkań z innymi uczestnikami sieci badawczej zdecydowano, że wykorzystając należyte możliwości, jakie daje formuła sieci, w której współpracują przedstawiciele rozmaitych nauk, i opracować wspólne narzędzie badawcze (ankietę) dla realizacji bardziej pogłębionych i szczegółowych analiz. Narzędzie badawcze będzie obejmowało 20 pytań w kwestionariuszu zrealizowanym na próbie ogólnopolskiej i w połączeniu z analizą innych wskaźników przyniesie odpowiedź na pytanie o to, jakie modele państwa funkcjonują w społecznej percepcji i jakie są powiązania między postrzeganiem państwa a aktywnością obywateli.

*

Zadanie cząstkowe **5.3. Przemiany kultury historycznej a kształtowanie tożsamości zbiorowej** wzięt na siebie doc. dr hab. Andrzej Szpociński.

Przemiany kultury historycznej (po 1990 r.) rozumianej głównie jako pamięć przeszłości dokonują się, zdaniem autora, zarówno pod wpływem ogólnych przemian w kulturze europejskiej (światowej), jak i pod wpływem nowej sytuacji politycznej. Ogólne przemiany kultury o znaczeniu dla kultury historycznej to jej hybrydyzacja i zmiany dominujących form czasowości. Z kolei nowa sytuacja polityczna, czyli demokratyzacja życia społecznego sprawia, że przeszłość przestaje pełnić funkcje podstawowego bastionu obrony tożsamości narodowej. „Otwarcie na świat” powoduje, że państwo przestaje być jedynym graczem w polu polityki historycznej.

Przemiany pamięci przeszłości na poziomie potocznej świadomości są stosunkowo dobrze rozpoznane i opisane. (Szpociński A.: *Przeszłość jako tworzywo kanonu kulturowego. Kanon kultury narodowej upowszechniany w programach TV*, 1993; Kwiatkowski P., Szacka B., Szpociński A.: *Współczesne społeczeństwo polskie wobec przeszłości*, 2006, a także mniejsze badania prowadzone w OBOP i CBOS). Najważniejsza z nich to indywidualizacja i prywatyzacja pamięci przeszłości. Badania (CBOS 1987, ISP PAN/Pentor 2005) wskazują, że współcześni Polacy coraz bardziej cenią te tradycje, które reprezentują wartości ważne z punktu widzenia jednostki (uczciwość, siła charakteru), coraz mniej zaś tradycje związane z wartościami istotnymi z punktu widzenia państwa i narodu (patriotyzm, silne państwo). Te badania będą punktem odniesienia do badań przeprowadzonych w ramach sieci, a w szczególności do ustalenia podobieństw i różnic pomiędzy prywatną a publiczną sferą odniesień do przeszłości.

Badania te mają dać odpowiedź na pytanie, czy w odniesieniach do przeszłości na poziomie dyskursu publicznego mamy do czynienia z podobnymi zjawiskami do tych, jakie można obserwować na poziomie potocznej świadomości przeszłości, czy też mamy do czynienia z wytworzeniem się dwu odrębnych typów kultury historycznej: publicznej i prywatnej. Wychodząc z założenia, że najważniejszym polem dyskursu publicznego są telewizyjne programy informacyjne (szczególna rola tych programów polega na tym, że kształtują one respektowane kulturowo reguły, wedle których wiedza odnosząca się do poszczególnych dziedzin rzeczywistości integrowana jest w obraz świata jako ustrukturuwanej całości) badaniami objęto po 30 głównych wydań dwu najbardziej opiniotwórczych informacyjnych programów telewizyjnych TVP i TVN.

Od października do 15 grudnia 2006 r. wykonano (zgodnie z harmonogramem) następujące zadania:

1. dokonano nagrań 30 głównych wydań Wiadomości TVP1 oraz 30 wydań Faktów TVN;
2. opracowano kwestionariusz do analizy treści;
3. przeprowadzono analizę treści 30 (z 60) wydań dzienników telewizyjnych.

Zebrany materiał opracowywany jest w oparciu o dwa kwestionariusze: Kwestionariusz I. - „Rzeczywistość przedstawiona”; Kwestionariusz II. - „Przeszłość przedstawiona”.

Badania dotyczą wybranych aspektów rzeczywistości przedstawionej, a mianowicie:

1. Zdarzeń, osób, zjawisk, wytworów z przeszłości;
2. Struktury czasowej, w jaką wpisane są zdarzenia (osoby, zjawiska, wytwory przedstawiane). W tym przypadku chodzi o wszelkie zdarzenia (osoby, zjawiska, wytwory) przedstawiane w analizowanych programach, również teraźniejsze i przyszłe, nie tylko przeszłe;
3. Symboli indywidualnej i zbiorowej tożsamości/identyfikacji.

Jednostką analizy jest pojedyncza informacja/temat. Przez pojedynczą informację rozumiem sekwencje wypowiedzi dotyczącej jednego wydarzenia/tematu/problemu wyróżnione formalnie (przerwa, zmiana tonu, zwrot „przechodzimy do kolejnego tematu” itp.).

Założenia i hipotezy zadania 5.3 po części wpisują się w ogólne założenia i hipotezy zadania V, po części zaś stanowią wyraz odrębnego podejścia badawczego i własnych kategorii. Andrzej Szpociński bada przemiany kultury historycznej i zastanawia się czy przemiany pamięci historycznej zachodzące w dyskursie publicznym są podobne do rozpoznanych już przemian świadomości potocznej.

Nie odwołuje się do pojęcia dekonstrukcji, mówi raczej po prostu przemianach pamięci historycznej. Ogólną przesłanką kulturową przemian pamięci historycznej jest w ujęciu Szpocińskiego hybrydyzacja kultury. W diagnozie ogólnej zadania V czytamy, że tożsamość narodowa traci charakter hybrydy różnych rodzajów patriotyzmu.

Hybrydyzacja i dekonstrukcja to pojęcia do negocjacji w zadaniu V. Wytłania się ogólniejsze pytanie czy jest /są kategorie, teorie wspólne? wiodące? w ramach zadania V.

Zmiany dominujących form czasowości sygnalizowane przez Szpocińskiego (tak w świadomości potocznej, jak i w dyskursie publicznym) mogą być przemyślane w połączeniu z zadaniem I. „Konsumpcja, styl życia, systemy wartości”. Styl życia, podobnie jak i „styl pamiętania” zyskały nowy, kapitalistyczny stempel czasu. Można się też zastanowić, co analiza treści wydań dzienników telewizyjnych wnosi do zadania II. W szczególności, co przekaz polityczny w ramach tych audycji wnosi do dialogu społecznego. Czy obie stacje proponują odmienne wizje dialogu i odmienne polityki historyczne?

Z potocznego oglądu wynika, że układ rządzący podjął szeroki i dalekosiężny program polityki historycznej. Czy TVN jako stacja „opozycyjna” poprzez swój program realizuje alternatywny program polityki historycznej, czy też ogranicza się do krytyki TVP?

Podsumowując, stan zaawansowania prac w ramach badań przewidzianych na rok 2006 jest dobry. Należy bowiem wziąć pod uwagę efektywny czas, jaki przypadł na realizację harmonogramu - praktycznie od przetomu września i października. Zasadniczy cel, jakim było przygotowanie i zainicjowanie takiego przedsięwzięcia, jak sieć naukowa obejmująca pięć placówek naukowych PAN, zostało wykonane. Stwarza to perspektywę uzyskania wartościowych wyników już na wstępnym etapie współpracy Instytutów, ale, co szczególnie istotne - także perspektywę dalszych, coraz bogatszych merytorycznie, badań.

Warszawa, 5 stycznia 2007 r.

^[1] Patrz: Aneks. Sprawozdanie merytoryczne z badań sieci naukowej.

^[2] Wykaz publikacji znajduje się w części szczegółowej sprawozdania.

[Strona główna](#)